bir ekmek bir Politika (ikisinden de vazgeçilmez)

Fiyatı 250 kuruş

EKONOMİ

Politika

SAVAŞSIZ SÖMÜRÜSÜZ BİR DÜNYA İÇİN

SALI 21 MART 1978

Yıl 5 Sayı 1716

ADRES: İstanbul: Yerebatan Caddesi Taşsavaklar Sok. No 5 Cağaloğlu
Ankara: İzmir Caddesi No 20/27 Kızılay

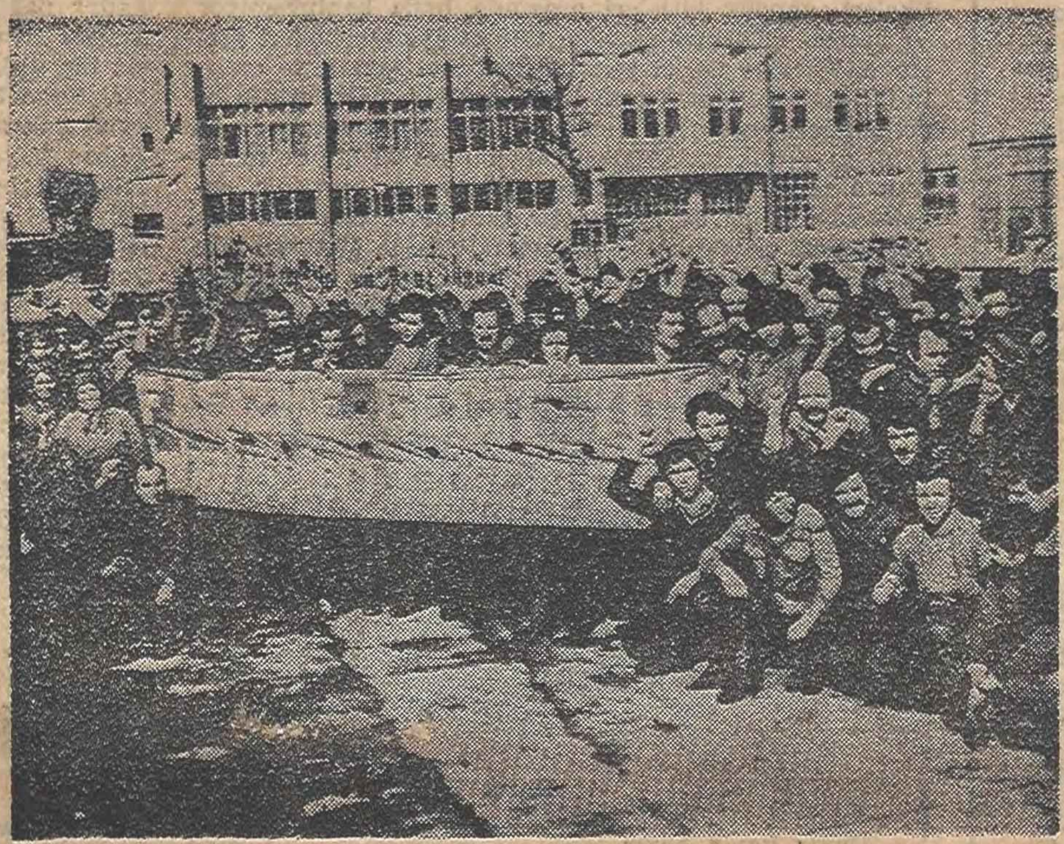
TELEFONLAR: İstanbul: 27 77 12 • 27 69 09
Ankara: 17 65 36 • 18 36 88

Yığınların faşizmi protesto eylemi görkemli oldu

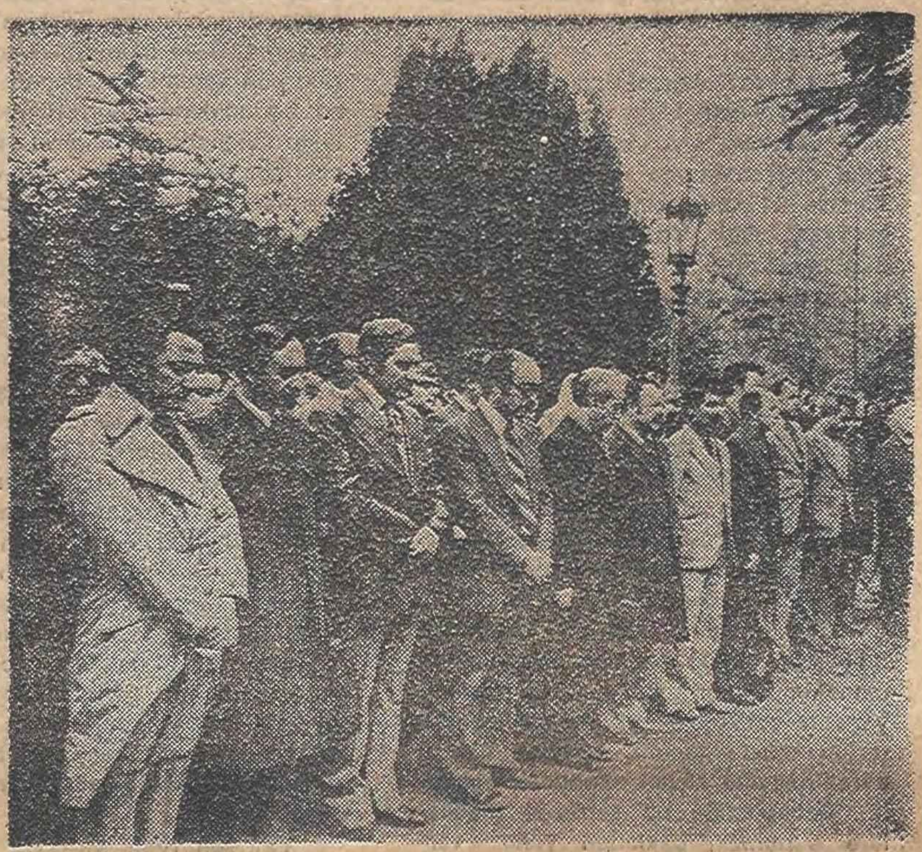

DİSK'in «Faşizme İhtar» eylemini destekleyen İstanbul Barosu yöneticileri toplu halde İstanbul Adliye binası önünde. Baro'nun bildirisini Yönetim Kurulu üyesi Şener Mete okurken Baro Başkanı Orhan Apaydın izliyor.. (Fotoğraf: THA)

- ★ «FAŞİZME İHTAR» DİRENİŞİNE ANKARA'DA İŞÇİLER, ÖĞRENCİLER, ÖĞRETMENLER, TEKNİK ELEMAN VE MEMURLAR KATILDI.
- ★ ANKARA'DA YER YER ÇIKAN OLAYLARDA POLİS DİRENİŞÇİLERİ COPLADI, 100'E YAKIN İŞÇİ VE ÖĞRENCİ GÖZALTINA ALINDI
- ★ İSTANBUL'DAKİ DİRENİŞ BAŞARI İLE UYGULANDI. İSTANBUL BAROSU AVUKATLARI VE ÖĞRETİM ÜYELERİ DE DİRENİŞE KATILDI
- ★ EGE VE KARADENİZ BÖLGELERİNDE DE 2 SAATLİK İŞ BIRAKMA EYLEMİ BAŞARI İLE UYGULANDI

Faşist saldırıları protesto ve faşist yuvaların dağıtılması istemiyle, işçiler dün saat 8'den 10'a kadar iş bırakma eyleminde bulundular. DİSK üyesi işçiler işyerlerinde «Faşizme geçit yok» pankartlarını astılar...

TÜMÖD ve TÜMAS üyesi yüzlerce profesör, doçent ve asistan İstanbul Barosu yöneticileriyle birlikte 16 Mart katliamında ölen ilerici-devrimci gençler için saygı duruşunda bulundular..

Yüzbinlerce işçi ve emekçi "faşizme ilk ihtar"ı yaptı

Dün, DİSK'in çağrısı üzerine, yurdun dört bir yanında yüzbinlerce işçi, emekçi; öğretmenler, bir kısım memurlar, öğretim üyeleri, Baro mensupları, öğrenciler, faşizme ilk ihtarı vermişler; işçi sınıfının öncülüğünde, iki satlik «faşizme ihtar» grevi büyük bir başarıyla uygulanmıştır.

Ankara, İzmir ve diğer birçok kentimizde dün iki saat düreyle otobüsler çalışmamış, sular akmamış.

HABER MERKEZİ

elektrikler yanmamıştır. DİSK'e bağlı işçiler tüm işyerlerinde üretimi durdurmuş, şalter basmış ve faşizmi lanetlemişlerdir.

Maden-İş'in yetkili olduğu tüm fabrikalarda eylem aynı şekilde başlatılmış ve sürdürülmüş. işçiler fabrikaları boşaltırken «faşizme geçit yok» yazılı büyük bez pankartları fabrikanın önüne asmışlar, saat tam 10.00'da yeniden işbaşı yapmışlardır.

Faşizme ihtar direnişi Ankara'daki bazı olaylar dışında olaysız geçmiş yığınsal ve görkemli olmuştur. Direnişe katılan yüzbinler faşist yuvaların dağıtılmasını istemişlerdir.

HABERİ 4. SAYFADA

Yığınsal protestonun anlamı

Faşist saldırı ve provokasyonlar dün tüm yurtta, yığınsal olarak protesto edildi. İşçiler, yoksul köylüler, yurtsever hakim, savcı ve avukatlar, öğretmenler, mimar ve mühendisler, devrimci gençler ve kadınlar, tüm ulusal demokratik güçler, faşist yuvaların, cinayet şebekelerinin kapatılması, yöneticilerinin yakalanması ve cezalandırılması istemini dile getirdiler.

Faşist yuvaları yönetenlerin, tüm olanaklarıyla kışkırttıkları ve planladıkları saldırı ve cinayetlerin, sıkıyönetim ilanına ve işçi sınıfının, demokrasi güçlerinin yiğit direnişleriyle ezilen Devlet Güvenlik Mahkemelerinin yeniden kurulmasına bir gerekçe yapılmaya çalışılması; hele MHP Genel Başkanı Türkeş'in faşist Mussolini'den aktardığı «Büyük Yürüyüş»ü başlattıklarını açıklaması, bugün, Türkiye'de, faşist hareketin iktidarı «zor»la ele geçirmeyi planladığını açıkça kanıtlıyor. Ardlarına Amerikan emperyalizminin, onunla işbirliği yapan büyük sermaye güçlerinin, CIA'nın ve kontr-gerillanın desteğini alanlar, artık, Türkiye'de bir faşist darbe hazırlığı içinde bulunduklarını gizlemiyorlar.

Bütün bu gelişmeler, faşizme karşı demokrasiden, gericiliğe karşı ilerlemeden yana olan tüm ilerici, devrimci-yurtsever güçlerin, örgütlü, kararlı, yığınsal güç ve eylem birliğini zorunlu kılıyor. Tüm ulusal demokratik güçlerin, bireysel terörist eylemleri mahkum ederek, aynı savaş yolunda birleşmeleri, günümüzün görevi olarak ortaya çıkıyor.

Bu arada, Ecevit Hükümetinin faşist tehlike karşısında gereken kararlılığı göstermediğini ve «tarafsızlık» gerekçesiyle faşizmin üzerine etkin şekilde gitmediğini yinelemekte yarar var. Nitekim Başbakan dünkü direniş konusunda, işçilerden böyle bir eyleme başvurmalarını yumuşak bir üslupla da olsa istemiş ve dün Ankara'da polis yer yer işçileri tartaklamış, olaylar çıkmıştır.

Dünkü «faşizme ihtar eylemi» hükümet açısından da bir gösterge olmalı, Ecevit Hükümeti faşizm karşısında kitlelerin kendisinden kararlılık ve etkili savaşım beklediğini bir kere daha görmelidir.

Politika

Yargıtay, Türk Metal'in Tofaş'taki yetkisini bozdu

ANKARA (İSTA)

Yargıtay Genel Kurulu Yargıtay Hukuk Kurulu'nun bozmasına rağmen TOFAŞ'ta yetkiyi Türk Metal Sendikasına veren İş Mahkemesi kararını Hukuk Usulü Mahkemeleri Kanunun 429. Maddesine dayanarak 15.2.1978 tarihli kararıyla oybirliği ile bozmuştur.

Yargıtay Genel Kurulu gerekçe olarak olayda sahtecilik iddiasının bulun-

(Devamı Sa. 7. Sü. 7'de)

MEYAK tasarısına son şekli veriliyor

ANKARA, (ANKA)

Meyak (Memurlar Yardımlaşma Kurumu) konusunda Sosyal Güvenlik Bakanı Hilmi İşgüzar'ın girişimde bulunması üzerine Maliye Bakanlığı Bütçe ve Mali Kontrol Genel Müdürlüğü ile Muhasebat Genel Müdürlüğünde bugüne dek hazırlanmış olan çeşitli Meyak tasarıları üze-

(Devamı Sa. 7. Sü. 2'de)

Sağlık Kurultayı bugün bitiyor

ANKARA (İSTA)

Türk Tabipleri Birliği adına Ankara Tabip Odası'nca düzenlenen Sağlık Kurultayı 78'in çalışmaları bugün sona erecektir. İzmir Tabip Odası Baş-

(Devamı Sa. 7. Sü. 6'da)

ECEVİT, DİRENİŞ EYLEMİNİ DUYGUSAL OLARAK NİTELEDİ

★ Ecevit, direniş eylemini duygusal olarak niteledi ve demokratik kuruluşların demokratik hukuk devletinin sonuçlarına katlanacaklarını söyledi

ANKARA, (İSTA)

Başbakan Bülent Ecevit dün bir basın toplantısı düzenleyerek DİSK'in çağrısı üzerine yapılan direniş eylemini eleştirmiş direnişi «bazı kuruluşların aşırı duygusal tepkisi» olarak nitelendirmiştir.

Ecevit Başbakanlık Konutunda düzenlediği basın toplantısında eylemin bazı tuzaklara düşülmesi anlamına geleciğini öne sürmüş eylemi yapan demokratik kuruluşların yasa dışına düştüklerini iddia ederek demokratik ku-

(Devamı Say. 7, Sü. 2'de)

Bakanlıkmı güçlü, tekelci sermaye mi

★ ZAMLARI DURDURMA KARARINI SÜKAN VERDİ. İZMİR VALİSİ KARARIN HEMEN UYGULANDIĞINI SÖYLEDİ

SÜT, SÜT MAMÜLLERİ VE DETERJAN ZAMMI DURDURULDU

İZMİR (A.A.) Özel sektöre ait süt ve süt mamülleri ile bazı deterjan maddelerinin fiyatlarına yapılan sessiz zam, Devlet Bakanı Başbakan Yardımcısı Faruk Sükan'ın emri ile durdurulmuştur.

Fiyat Kontrol Komiteleri Koordinasyon Kurulu Başkanlığını da yapan Sükan, İzmir Valisi Necdet Calp'a bu konuda ke

Gazetelerde çıkan haber..

Zammın durdurulmasına rağmen süt mamülleri zamlı satılıyor

(HABER MERKEZİ)

Ticaret Bakanlığının süt ve süt mamulleriyle deterjana zam yapılmasını reddedip, bu konudaki kararını açıklamasından sonra, süt ve süt mamulleriyle, deterjanların zamlı olarak satılmasına devam edilmektedir.

Devlet Bakanı ve Başbakan Yardımcısı Faruk Sükan'ın emri ve isteği üzerine, Ticaret Bakanlığının 15 Mart'ta süt tekellerinin süt ve süt mamullerine yaptıkları zammı durdurmasından ve kararı İzmir'e tebliğ edilmesinden son-

(Devamı Sa. 7. Sü. 3'de)

Kamuoyuna DUYURU

1) Bazı gazetelerde Pınar Süt ürünlerine yapılan zammın durdurulduğu şeklinde haberler çıkmıştır.

2) Pınar Süt ürünlerinden bazılarına zam, üreticiden alınan çiğ süt fiyatındaki artış ve yerli olarak üretilmeye başlanan özel süt ambalaj kâğıdı fiyatının ithal malı kağıda göre önemli ölçüde yüksekmiş olması nedeniyle ve yalnızca bu nedenlerin gerektirdiği oranda yapılmıştır.

3) Yapılan zam yürürlükteki mevzuata tamamen uygun olarak ve 4 Mart 1978 tarihinden itibaren uygulanmaya başlanmış, Ticaret Bakanlığına yazıyla bildirilmiştir.

4) Durum İzmir Fiyat Denetim Kurulu yetkililerine de açıklanmış olup zammın durdurulduğu yolundaki haberler asılsızdır.

Kamuoyuna ve müşterilerimize saygıyla duyururuz.

PINAR SÜT MAMULLERİ SANAYİİ A.Ş.

Sermayenin ilanı..

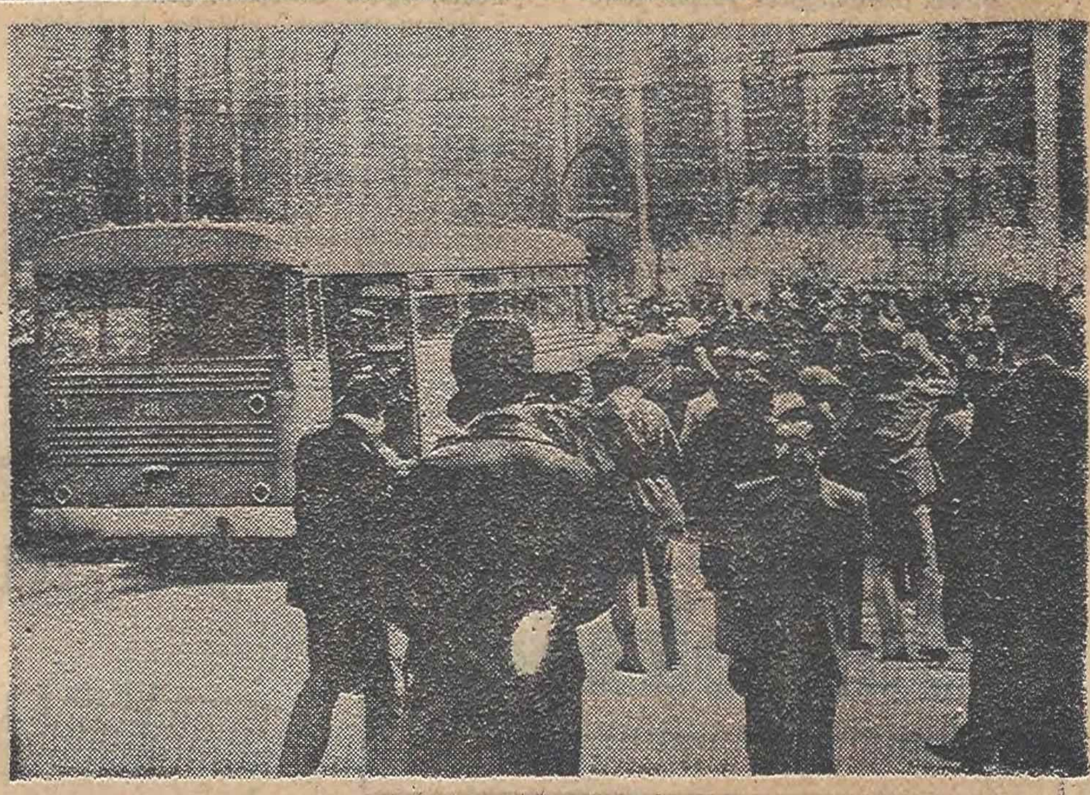
"Uluslararası Irk Ayrımı ile Mücadele Günü,, bugün kutlanıyor

İZMİR, (ÖZEL)

Uluslararası Irk Ayrımı İle Mücadele Günü Güney Afrika'da Sharpeville'de gösteri yapanlardan 69 Afrikalının öldürüldüğü günün yıldönümü olan 21 Mart'ta kutlanmaktadır.

Irk Ayrımı İle Mücadele

(Devamı Say. 7, Sü. 5'de)

Vatan Caddesinde polise ateş eden faşistler, Adli Tabiplik önünde de polis araçlarına saldırdılar..

Cenazelere sahip çıkmak isteyen Faşistler polise ateş açtılar..

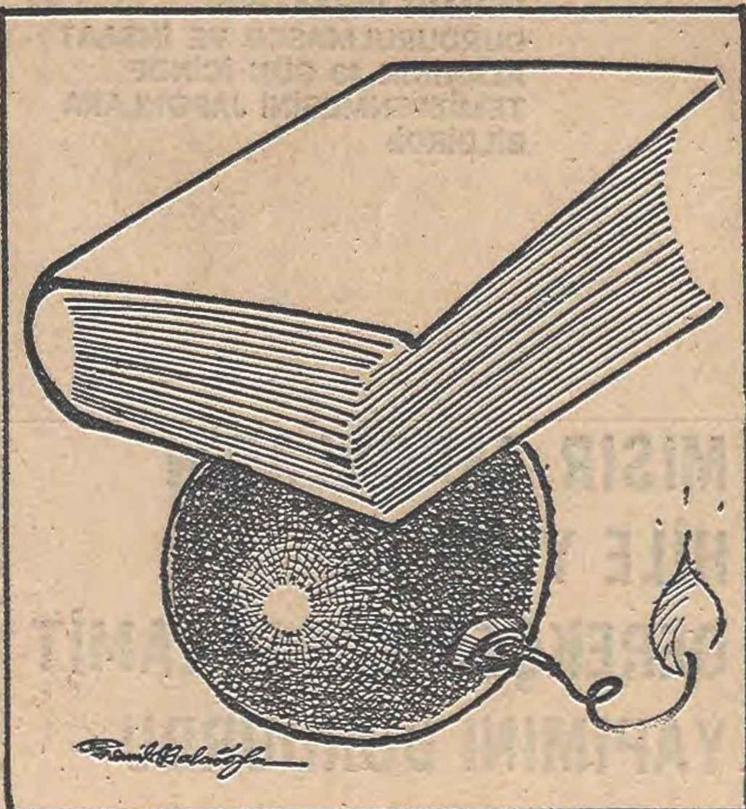
İSTANBUL, (İSTA)

İçişleri Bakanlığı ve İstanbul Valiliği tarafından yapılan açıklamalarda, hiç bir siyasi kuruluş ve dernekle ilişkisi olmadığı kesinlik kazanan ve Ümraniye'de ölü olarak bulunan 5 işçinin cenazelerine sahip çıkmak isteyen faşistler dün bazı liselerdeki öğ

(Devamı Say. 7, Sü. 4'de)

SAĞCI BASIN NE DİYOR?

(YAZISI 7. SAYFA'D

cuk

«BÜYÜK YÜRÜYÜŞ»

İtalyan faşistlerinin «Büyük Yürüyüş»ü Mussolini'nin bacağından asılması ile sonuçlanmıştı... Bizde de «Büyük Yürüyüş» ilanları olunca nedense aklımıza geldi...

özlem özgür

Teslimiyet Belgesi

İMF ile görüşmelerin sonu görünmüş ve Uluslararası Para Fonu (İMF) açacağı kredi dilimleriyle Türkiye'nin istediği «yeşil ışığı» yakmayı kabullenmiştir. Önümüzdeki günlerde, Maliye Bakanı Müezzinoğlu, ABD'ye giderek, «iyi niyet mektubu»nu yada yeni bir «teslimiyet belgesi»ni daha sunacak ve IMF ile kredi anlaşmasını imzalayacaktır...

Bu köşeden defalarca söyledik. Bir kez daha yinelemekte yarar var. IMF'nin isteklerine boyun eğmek, onun buyruğu doğrultusunda önlemler almak, Türkiye'nin sorunlarına kalıcı bir çözüm getirmeyecektir. Yalnızca döviz darboğazı açısından göreli bir rahatlama gerçekleştirilebilecek ve fakat kısa bir süre sonra, bu bunalımlar boyutları daha da büyümüş olarak karşımıza yeniden çıkacaktır.

«İyi niyet mektubu»nda nelerin yeraldığı biliniyor. IMF'nin buyruğuna uygun olarak hazırlanan «iyi niyet mektubu»nda yeralan ekonomik önlemlerin bir bölümü uygulamaya konuldu. Arda kalanlar ise, nitelikleri gereği daha uzun sürede alınabilecek önlemler...

Uygulamaya konulan ekonomik önlemleri, birkaç noktada toplamak oolanaklı. Bunlardan ilki, Mart başında yapılan yüzde 30 oranındaki devalüasyon uygulamasıdır. İkincisi, dış ticaret rejimine ilişkin ekonomik önlemler, üçüncüsüde bu günlerde meclislere sunuması beklenen yeni vergi düzenlemelerine ilişkin yasa önerisidir...

IMF'nin istediği ve nitelikleri gereği daha uzun sürede alınması öngörülen önlemlere gelince: İlk olarak, Türkiye yatırım ve kalkınma hızı büyüklüklerini sınırlayacak... İkinci olarak, Türkiye zaman boyutunda ihracatını artıracak, ithalâtını sınırlayacak ve buna koşut olarak da dış ödemeler dengesi açıkları düşük bir düzeye indirilecek... Ve sonuncu olarak da, kitlelerin başına yıllardır bela olan, yüksek fiyat artışlarının önüne geçilecek... «İyi niyet mektubu»nda bir de, ücretlerin dondurulacağı yazılı...

«İyi niyet mektubu»nda yeralmayan bir başka önemli sorun da, işsizliktir. Şimdi sorun, Ecevit Hükümeti'nin IMF'nin isteklerine uygun olarak aldığı ekonomik önlemlerin, varolan bunalımların çözümüne yetip yetmeyeceği noktasında toplanmaktadır. Ecevit Hükümeti alınan ekonomik önlemlerle, bu bunalımların üstesinden gelinemeyeceğini bugünden söylemek olanaklıdır...

Birinci olarak, gerek yapılan devalüasyon ve gerekse yeni alınan dış ticaret rejimine ilişkin önlemlerle, Türkiye'nin dış ticaret açıklarını ortadan kaldırması yada düşük bir noktaya indirmesi olanaklı değildir. Sanılmaktadır ki, ürünlerin fiyatları yüzde 30 ucuzlatılmakla, Türkiye'nin ihracat büyüklükleri artırılabilecektir. Ve yine sanılmaktadır ki, değişik önlemlerle ithalât pahalılandırılmakla, Türkiye'nin ithalât büyüklükleri geriletilebilecektir.

Bu önlemlerden bu sonuçları beklemek, tek sözcükle safdillik yada hayalciliktir. Türkiye'nin dış ticaret açıklarının ve buna koşut olarak döviz darboğazının, tümüyle bugüne değin yürütülen sanayileşme politikasından ve bunun sonucu olarak da oluşturulan dışarıya bağımlı sanayi yapısından kaynaklandığı biliniyor. Türkiye'de yabancı sermaye ve montajcılık uygulamalarına son verilmeden, imalât sanayii dışa bağımlılıktan kurtarılmadan, çokuluslu tekellerin ve onların yerli işbirlikçilerinin egemenliğine son verilmeden, dış ticaret açıklarının ortadan kaldırılabilmesi olanaklı değildir...

İkinci olarak, Ecevit Hükümeti'nin aldığı önlemlerle fiyat artışları durdurulamaz... Çünkü, hem kullanılan araçlar, hem de beklenen sonuçların önemli bir bölümü birbiriyle çelişiktir. Nitekim, yapılan son devalüasyonla ithâl mallarının fiyatları yüzde 30 oranında artırılmış ve bu durum hızla sanayi ürünlerinin fiyatlarına yansımaya başlamıştır... Ayrıca, en azından 30 milyar lira açık vermesi beklenen 1978 yılı bütçesine, Meclislere bugünlerde sunulması beklenen «Asgari Geçim İndirimi» Yasasıyla 30-40 milyar lira büyüklüğünde yeni bir yük getirilmektedir. Bu durumda, 1978 yılı bütçesi 60 milyar lira dolayınca açık verecek ve bu açık da ancak karşılıksız basılan paralarla giderilebilecektir.

Görülen odur ki, 1978 yılında da fiyat artışları durdurulamayacak ve enflasyon hızı, geçtiğimiz yıl olduğu gibi yine yüzde 40'ın üstüne ulaşacaktır. Nitekim, 1978 yılının Ocak-Şubat ayına ilişkin resmi veriler, aylık ortalama fiyat artışlarının yüzde 4 dolayında seyrettiğini göstermektedir...

Uçüncü olarak, Ecevit Hükümeti yatırımları ve özellikle kamu kesimi yatırımlarını sınırlamayı, üretim ve kalkınma hızı büyüklüklerinde gerilemeyi kabullenmekle, işsizliğin daha da artmasına rıza göstermiştir. Bugün Türkiye'de açık işsizlerin sayısı üç milyonun üstündedir... Ve yeni alınan ekonomik önlemlerle, bu sayı daha da artacaktır. Açıkçası, alınan bu önlemler, döviz darboğazı, pahalılık, kıtlık ve işsizlik gibi belli başlı önemli sorunların çözümüne yetmeyecektir...

Sonuç olarak söylenmesi gereken şudur: Ecevit Hükümeti, emperyalist-kapitalist sistemin sözcüsü IMF'nin buyruklarına boyun eğmiş, «iyi niyet mektubu» adıyla anılan yeni bir «teslimiyet belgesine» daha imza atılmıştır. Ve bu boyun eğişin sonuçları, geniş emekçi yığınlara getireceği külfetler, bugünden görülmeye başlamıştır... Ne var ki, Türkiye halkı, bir avuç işbirlikçi-tekelci sermaye ve büyük toprak beyleri dışında kalan milyonlarca insan, bu yükü kolay kolay kabullenmeyecektir... Yeni Hükümet bugünden bunu görebilmeli, politikasında emekçi yığınlardan yana köklü değişiklikler yapmadıkça, bu hükümetin uzun ömürlü olamayacağı bilinmelidir...

Politika OKURLARI YAZIYOR

Provokasyonlar sökmeyecek

İyiden, güzelden ve ileriden yana verdiğimiz ardıcıl savaşım, engel tanımaz bilinç ve kararlılıkla sürüyor. Ulusal bağımsızlık ve ilerleme utkusunun yılmaz savaşçıları ilerici gençler bu onurlu savaşımda ön saflarda yerlerini alıyorlar. Tüm dünyada olduğu gibi ülkemizde de son yıllarda işçi sınıfının dünya görüşü, ilkeleri, gençlik kitleleri arasında hızla benimseniyor. Ve yalnızca Türkiye'de değil tüm dünya emekçileri arasında, Türkiye ilerici gençliği kendine saygın ve onurlu bir yer ediniyor. Fakat ilerici gençlik hareketinin bu denli güçlenmesinden ve toplum kesimleri arasında bu denli saygınlık kazanmasından, burjuvazi hiç de memnun olmuyor. İGD'nin gelişimini kanla, kurşunla engellemeye çalışıyor. Sökmüyor. Sinanları, Özerleri, Muharremleri eli kanlı faşist komandolarına öldürttü. Fakat daha şimdiden binlerce Sinan, Özer, Muharrem adlı çocuk doğdu Anadolu'da. Tümden susturmaya çalışıyor ilerici gençliği, provokasyonlar tezgâhlıyor, yasal çalışmalarını engelliyor gençliğin. İşte bunların en somut örneği; Antakya İGD Şubesi. Kurulduğundan bugüne; yayımlanan bildirilerinin hiçbirine izin verilmeyen, bütün çalışma olanakları tıkanmak istenen, sayısız polis baskınları düzenlenen (bazı günler üç-dört kez), üyelerinin sokaklardan toplanıp sabahlara kadar dağlarda çıplak ayakla dolaştırıldığı ünlü İGD Şubesi .Son olarak da şubemizin adını ne idüğü belirsiz bir gizli örgüte karıştırmak istiyor sömürücü güçler. Şube Sekreterimiz Abbas Taş üzerinde oynanan oyun çok açık. Ziraat Bankası Samandağ soygununu Abbas Taş şahsında İGD'ye maletmek istiyorlar. Ama telaşınız boşuna bay burjuvazi, bu iddianıza ancak kendinizi ve şakşakçılarınızı inandırabilirsiniz. Bu tür oyunların ipliği çoktan pazara çıktı. Duyanlar gülüyor artık, size ve aczinize. İGD'nin adı bugüne değin hiçbir terörist eyleme karışmadı. Bugüne değin burjuvazinin ipinde oynamadık. Oyunlarına gelmedik. Biz bireysel terörizmi size bırakıyoruz. Ama bugüne kadar yaptıklarınızdan sonra avuçlarınıza bakınız, bomboş. Sadece kıpkızıl kan.

Son birkez daha uyarıyoruz; kirli ellerinizi İGD'nin üstünden çekin. Gezegenimizdeki olan bitenden hiç ders almadınız mı? Çırpınışlarınız boşuna. Bugüne kadar olduğu gibi.

İLERİCİ GENÇLER DERNEĞİ
ANTAKYA ŞUBESİ BŞK.
Hüseyin Tiyekli

Yaşamadan yana olmak

Barış Yıldırım'ın Anısına

Hayır hayır hayır
Bin kere hayır
Ölümlü de olsa
Kirletilse de
Hayat durmayacaktır
Hayat durmayacak...
Barış yaşamın güzel yanıdır
Ve bir hovarda tutkudur sevmek güzeli
Bir hovarda tutkudur sevmek
Yabanıl dikenler içinde gelincikleri
Nötron Bombasından,
Kirden, karadan, ölümden değil
Yaşamdan yana olmak
Ve sen
Kaygan bir yıldızdın bu retasyonda
Gecelere yansıdın
Devingendin dönüştün barış bayraklarına
Dostların direncine dağıldın
Sindin alaca sevdamıza
Sesimizde çoğaldın
Ve biz
Acıyarak eli kanlı zavallılara
Kanatarak içimizi
İte-kaka, büke-eye
Seni de dost
Senin acını da çektik sineye
Selam olsun
Tezgâhların başında hayatı işleyenlere
«Zulmün, sömürünün, baskının en amansız düşmanları»na
Selam olsun
Filizlerine kökü toprakta
Kıyılıp toprağa düşen gülün
Güzel olacak sonu

SONU GÜZEL OLACAK BU TAHAMMÜLÜN

HALİL BARDAKÇI
Bursa Tıp Fak. Öğr.

Zam'a sevinmek...

Ben, bir ilkokul öğretmeniyim. Yaşam koşullarının bilinen acımasızlığı nedeniyle, okulun dışındaki zamanımda bir atelyede (mobilya polyesterhanesinde) çalışmaktayım. Kısaca hem kol, hem de kafa emeği sömürülen bir EMEKÇİ'yim.

Yazımı, daha sıcaklığını duyduğum, bugün tanık olduğum, bir olayla ilgili anı gibi birşey. Ancak «İki Telefon Konuşması» ya da «zamlarla sevinmek» gibi bir başlık olabileceği gibi, her okuyucunun kendin ve uygun bulacağı bir başlık da olabilir.

Patron telefonu açıp bazı malzeme siparişleri verirken; «%30 zam mı?» dedi. «Zam» deyince, hep, bilinçaltımdan öğrencilik yıllarımda izlediğim bir skeçin etkisiyle «Anam!» çığlığı gelir ve dikkatim o noktada toplanır. Benim dikkatim patronun yüzünde toplandığı zaman, bana çığlık attıran, tüm emekçilerin [illegible] yüzünde en küçük bir ifade değişikliği bile yapmamıştı. Daha da anlaşılmazı, yavaş yavaş yüzü gülüyordu, konuşmanın uzamasıyla.

Telefon konuşması sonra erer-ermez bir başka numarayla ikinci telefon konuşması başladığı zaman patronun kime açtığını anladım. Karşısındaki «Mobilya satış mağazası»ndaki tezgâhtarıydı:

— Mağazada satılacak neler var?

— ?......

— Yemek odası takımının fiyatı neydi?

— ?......

— Otuz beş bin mi? Şimdi eline kalemi al! Otuz beşle otuzu çarp. Malzemeye %30 zam gelmiş.

— ?......

— Dokuz bin beşyüz mü? On bin de sen ona şimdi ekle otuz beş bine. Ne etti?

— ?......

— Evet! Takımın fiyatı kırk beş bin lira.

Konuşma böyle biterken ben içimden «Patronum bin lira zarar etti (!)» diyordum. Çünkü, zam yüzde otuz olduğuna göre on bin beşyüz olacaktı dolayısiyle patron onu düz olsun diye on bir bin yapacaktı.

İşin şakası Hiyana malzemeye yapılan yüzde otuz zam, aynı oranla satılan ürüne-mala yansırmıydı? Malzeme mal demekmiydi? Malzemenin alışında mala dönüşmeyi sağlayan etmenlerin hiçbiri zam yememişti. En basiti biz işçiler bir farklı ücret almıyacaktık, çünkü vermiyecekti.

Bir yemek odası [illegible] den tüm malzemenin tutarı en fazla dört bin liraydı ve bunun yüzde otuzla birlikte fiyatı beş bin iki yüz lira tutuyordu. Yâni 1200 liralık bir zammı patron, 10 bin lira olarak yansıtmıştı.

Ve, adı geçen telefon konuşmasından bir kaç dakika önce gelen bir müşterinin, bir kaç dakika sonra uğradığı zaman on bin lira farklı bir etiketi görünce kendisinin aklından ya da gözünden şüpheye düşmeyeceği düşünülebilirmi?

Biz, o alıcıyı bırakalım. Biz yoksul takımı, onun fiyatı otuz beş bin lirayken de ya elimizle yaparken, ya da mağazaların önünden geçerken görebiliyorduk, şimdi de yine öyle olacak. Konumuz da bu değil, sanırım.

Okumayı, özellikle insanlığın geçirdiği devreleri içeren eserleri okumayı çok severim. Bu nedenle sömürünün ne olduğunu bildiğimi dahası çok iyi bildiğimi sanırdım. Ve sömürülenlere acır, onlar adına üzülürdüm.

Kitapların yazdığı doğru, bunu yadsıyıp, yalanlamıyorum. ANCAK:

Şimdi sömürüyü yaşıyorum. İliklerime kadar sömürüldüğümü duyuyorum. Kitaplardan okunana benzemiyor, ezberlemeye çalışmıyorum, yaşayarak öğreniyorum.

Ve diyorum ki:

Zamlara oh diyenlerle,
Ah diyenlerin
Bir ülkede yaşadığını görerek; Yanyana ve KARDEŞÇE YAŞAMASI...
üzerine acaba daha ne kadar nutuk atılacak?...

Acımak ve üzülmek acizliğin, güçsüzlüğün ifadesidir. Bunu da öğrendim; tezgah başında.

Sonuç olarak; çelişkilerle dolu bu çarpık-bozuk düzenin değişmesi-değiştirilmesi için kafam ve kolumla savaşmaya, bu yolda savaşanlara katılmaya and içtim!

Not: Yukardaki sözlerimin baştan-sona tümünü, herkese kanıtlamaya hazırım.

A.C.ÇALIŞKAN
İSTANBUL

YORUM oya baydar

İşçi sınıfı "Büyük Yürüyüş"ünüze geçit vermeyecek

Dün, Türkiye'de, işçi sınıfı ve demokratik savaşım tarihinin en önemli, en yığınsal, en etkili eylemlerinden biri yaşandı. DİSK'in aldığı, faşizmi protesto için iki saatlik iş bırakma kararına, Türkiye demokrasi güçleri, işçi sınıfının yanında hukukçusuyla, avukatıyla, öğretim üyesi, öğretmeni, sağlık personeli, teknik elemanı tüm emekçileriyle katıldılar.

Daha önce ülkemizde 1 Mayıs'ları, DGM direnişlerini, faşizme karşı benzeri eylemleri yaşadık. Ama dünkü «faşizme ihtar» eyleminin, daha önceki savaşım biçimlerinden farklı ve görkemli yanı, en açık ve bilinçli bir anti-faşist niteliğe sahip olması, faşizmin tırmanışının ve azgınlığının somutlandığı son katliama işçi sınıfından, emekçilerden, gençlikten, aydınlardan, demokrasi güçlerinden gelen kocaman bir «hayır,» kocaman bir «faşizme geçit yok» anlamı taşımasıdır.

Bir yandan Türkeş, «Büyük yürüyüş»ün başladığını cihana ilan ederken, yani Mussolini örneğini, faşistlerin Roma yürüyüşünün adını da kullanarak harfi harfine izleyeceğini çekinmeden açıklarken; öte yandan dün, işçisiyle, emekçisiyle, memuruyla, öğretmeniyle, aydınıyla, gençliğiyle milyonlar, «Büyük Yürüyüş»ü, yani «faşizmin yürüşünü» göğüslemeye ne kadar kararlı ve artık bardağın ne kadar taşmış olduğunu dosta düşmana gösterdiler.

Dün uçaklar, otobüsler, telefon konuşmaları, fabrikalar, dersler, mahkemeler hizmetleri, üretim çok büyük ölçüde durdu Türkiye'mizde. Üretimi ellerinde tutanların sesleri, görkemli bir sessizlik içinde duyuldu iki saat boyunca. Tek bir ses geldi fabrikalardan, okullardan, kürsülerden, mahkeme kürsülerden, mahkeme salonlarından, adliye koridorlarından, işyerlerinden ve acılı analardan, evlerden, sokaklardan, tek bir ses geldi; tüm sesleri kurtların ve çakalların ulumasını bastırdı. İşçi sınıfımızın büyük evladı, büyük ozanımız Nazım'la birlikte inledi Türkiye:

«Gün o gün değil, derlenip dürülmesin bayraklar

Duyduğunuz çakalların ulumasıdır
Safları sıklaştırın çocuklar
Bu kavga faşizme karşı,
Bu kavga hürriyet kavgasıdır»

Dün, işçi sınıfımız, emekçi halkımız, gençlerimiz, öğretmenlerimiz, aydınlarımız, kadınlarımız, bir Mart günü çocuklarından gelecek mektubu gözlerken pencereden tabutlarını bağırlarına basan acılı analarımız, saat 8'den 10'a kadar, tek bir sesle haykırdılar faşizmin «Büyük yürüyüş»üne geçit verilmeyeceğini.

Türkiye işçi sınıfı, Türkiye emekçi halkı, Türkiye gençliği, Türkiye aydını Türkiye kadını artık yirmi yıl, on yıl, hatta bir yıl öncesinde bile değil. Çok daha bilinçli, çok daha ilerde, çok daha örgütlü, çok daha orta yerinde kavganın. Yaşayarak vardı bu noktaya, bu bilince. Her gün gencecik ölülerin cenazelerini kaldırarak, her gün oğullarını, kızlarını gömerek, büyük grevlerin ardında kimlerin bulunduğunun bilincine vararak, aç yoksul kalarak, hayatın tüm yükünü sırtında taşırken bir avuç sömürücünün nasıl yaşadığını, nasıl kendi kanını iliğini kuruttuğunu yaşayarak vardı.

«Büyük yürüyüş»lere kalkışanların, faşist mihrakların ve ardlarındaki karanlık güçlerin, emperyalizmin ve yerli ortaklarının, uşaklarının tüm azgınlıkları bu gerçeği görmelerinden, bilmelerinden doğuyor. Artık bir avuç genci, toplumun belli kesimlerini değil yığınları görüyorlar karşılarında, işçiden emekçiden, köylüden, memurdan, gençten, kadından, yani halktan örülmüş bir duvar görüyorlar.

İlgi çekicidir Türkeş'in faşizmin «Büyük yürüyüş»ünü, DİSK'in faşizme ihtar eylemi kararını açıklamasının ertesi günü «cihana ilan» etmesi.

Büyük günler yaşıyoruz. Zorlu, bazan acılı, kanlı, ama mutlaka umutlu günler.

DÜZELTME

Önceki günkü «İsrail'li anaya mektup» yazısının 5. pragrafında «Oğlu katil oldu İsrail'li ana» yerine bir dizgi hatasıyla «Filistin'li ana» sözleri çıkmıştır. Yazının tümünün anlamını bozan bu hatayı düzeltir, özür dileriz.

bilim teknik

Buharlı Lokomotif yenidan ortada

Herhangi gelişmiş bir endüstri ekonomisinin en büyük gereksinmelerinden biri hiç kuşkusuz gerek eşya gerek insan taşınması için yeterli ve yüksek randımanlı bir taşıma sisteminin varlığıdır. Ama bugün dün yada var olan taşıma sistemlerinin çoğu hemen-hemen tamamıyle fuel oil'e veya elektriğe dayanmaktadır. Halbuki uzmanlar, bugünkü tüketim ölçüleriyle petrolün 30-40 yıl zarfında tükeneceğini belirtip duruyorlar.

Bütün ulusların ekonomilerinin önümüzdeki on yıllarda yaşayabilmesi geniş ölçüde petrol yakıtları kullanan taşıtların yerine başkalarının konabilmesine dayanmaktadır. Orta vadeli olarak bu güç kaynağını kömürde aramamız gerekmektedir. Dünyanın bilinen kömür rezervlerinin, bugünkü yakıt kullanım ölçülerinin biraz da fazlasıyle hesaplansa bile 250 ilâ 300 yıl yeteceği hesaplanmaktadır.

Taşımacılık alanında kömürü çok çeşitli yollarda kullanma olanağı vardır. Örneğin, eski tip elektrik santrallerinde yakılarak taşımacılıkta kullanılmak üzere elektrik üretilebilir. Keza kömürü likit veya gaz yakıt haline dönüştürüp bunu eski tip iç yakışlı motörlerde veya türbünlerde yakmak olanağı vardır.

Bu biçimde çeşitli seçenekler üzerinde durulabilir. Ama bilinen kömür kullanım yöntemlerinin hiç birisi enerji üretimi bakımından pek yeterli değildir ve buhar lokomotifinden başka hepsi pahalı tesislerin ve diğer teçhizatın kurulmasını gerektirdiğinden sermaye yatırımı bakımından çok pahalıdır

Diğer yandan geleneksel buhar lokomotifi, ucuz olmasına, bakımının kolay ve güvenilir olmasına rağmen, enerji ve insan gücü bakımlarından son derece yetersizdir. Birkaç belirli istisna dışında genel termal yeterlilik oranı, normal serviste yüzde 5 ilâ 6'dan daha iyi değildir. halbuki elektrik taşımacılığında bu oran yüzde 18, dizelde de yüzde 16'dır.

Ancak son zamanlarda yürütülmekte olan araştırmaların sonucu olarak, en azından halen dizel ve elektrik taşımacılığında elde edilen termal yeterlik oranı kadar başarılı bir kömür lokomotifinin yapımının mümkün olduğu anlaşılmıştır.

Geliştirilen bir deney lokomotifi kömür yakımı için, aşırı derecede havalı ve oransal olarak düşüş ısı'ı olmasından dolayı kirletici maddeler çıkarmayacak biçimde sıvılaştırılmış bir «yakım yatağı» kullanmaktadır. Bu sistem aynı zamanda çok çeşitli sıvı veya katı yakıtların kullanılmasını mümkün kılmaktadır. Örneğin talaş ve maden kömürü, çok ağır fuel oil veya fıstık yağı ayni biçimde yakılabilmektedir. Bu yeni lokomotifte kömür yakıldığı zamanı, geleneksel lokomotiflerde başarıyı geniş ölçüde köstekleyen kömür cürufunun teşekkülü, düşük yanma ısısı yüzünden önlenmektedir.

«Sıvılaştırılmış yakım yatağı» genellikle kumdan oluşmaktadır ve bunun arasından üflenen hava bu «yatağa» sıvılaşmış görünümünü vermektedir. Bu «yatağa» kireç eklenmesi suretiyle yüksek kükürt oranı olan yakıtlar da kullanılabilmektedir. Kül oluştukça devamlı olarak «yataktan» alınarak bir küllükte toplanmakta ve yakıt da otomatik olarak verilmektedir.

«Sıvılaştırılmış yataktan» ısının kazana aktarılması çok verimli bir biçimde başarılmakta ve toplu biçimde yapılan kazan da çok yüksek buhar gücü sağlamaktadır. Bu güç, normal bir lokomotifin en güçlü olarak çalıştığı bir andakine oranla yüzde en az 30 oranında fazladır.

MISIR, JAPONLARIN HİLE YAPTIGI GEREKÇESİYLE PİRAMİT YAPIMINI DURDURDU

★ MISIR YETKİLİLERİ MİNYATÜR PİRAMİT İNŞAATININ DURDURULMASINI VE İNŞAAT ALANININ 10 GÜN İÇİNDE TEMİZLENMESİNİ JAPONLARA BİLDİRDİ:

KAHİRE

Mısır yetkilileri Japonya'nın Nıppon Televizyon şirketi veWasada Üniversitesi tarafından ünlü giza piramitlerinin yakınında inşa edilmekte olan bir piramitin yapımını durdurmuştur.

Bu konudaki haber yarı resmi El Ahram gazetesinde yayınlanmıştır. Gazete, Japonların eski Mısır, piramitlerini taklit etme çabalarının başarısızlıkla sonuçlandığını açıklanmıştır.

Japonya, eski mısırlıların pramitleri nasıl yaptığını anlayabilmek için Giza yakınlarında minyatur bir piramit yapma isteğini açıklamış ve bu isteğin Mısır yetkilileri tarafından olumlu karşılanması üzerine, iki hafta önce yapım çalışmalarına başlanmıştır. Birkaç bin Mısırlı işçi çalıştıran Japonlar, eski mısırlıların inşaat yöntemlerine sadık kalacaklarını açıklamışlardı. Ancak, Mısır gazeteleri, Japonların eski mısırlıların bilmediği Çimento ve Makina gibi modern yöntemleri kulanarak «hile» yoluna saptıklarını öne sürmüşlerdir.

Bunun üzerine, Mısırlı yetkililer henüz iki hafta önce başlamış olan minyatur piramit inşaatının durdurulmasını ve inşaat alanının 10 gün içinde temizlenmesini Japonlara bildirmiştir...

Güvenlik Konseyi İsrail'in Güney Lübnan'dan çıkmasını istedi

Sovyetler BM karar tasarısını yeterli bulmuyor

YOĞUN DİPLOMATİK TEMASLAR SÜRERKEN İSRAİL SALDIRIYA DEVAM EDİYOR

NEW YORK, (ANKA) Birleşmiş Milletler Güvenlik Konseyi, İsrail'in bir istila hareketine girişerek Filistin halkının bölgedeki varlığını yoketmeyi amaçladığı Güney Lübnan'a derhal bir Birleşmiş Milletler Barış Gücü gönderilmesini istemiştir. Güvenlik Konseyince kabul edilen karar tasarısında ayrıca, İsrail'in işgal ettiği Lübnan topraklarını boşaltarak birliklerini sınırın güneyine çekmesi de talebedilmiştir.

Güvenlik Konseyi üyesi 15 ülkeden 12'si karar tasarısı lehine oy kullanmış, buna karşılık Sovyetler Birliği ve Çekoslavakya kararın yeterli olmadığını ileri sürerek çekimser oy kullanmışlardır. Çin Halk Cumhuriyeti ise oylamaya katılmamıştır.

Bu arada Konsey Üyesi Arap ülkelerinin sadece İsrail saldırısının mahkum edilmesi yolunda bir karar tasarısı çıkarılması şeklindeki talepleri üzerine uzun tartışmalar ve görüşmeler olmuş, sonunda bu ülkeler Barış Gücü gönderilmesine razı olmuşlardır.

Bu arada Ortadoğu'daki devletlerin yoğun diplomatik temasları devam ederken, İsrail Silahlı Kuvvetleri, Güney Lübnan'da Filistinlilere karşı giriştikleri saldırı hareketini sürdürmüşlerdir. Gece boyunca devam eden şiddetli çarpışmaların ardından tanklar, uçaklar, savaş gemileri ve helikopterler tarafından desteklenen 30.000 askerden oluşan İsrail Kuvvetleri, Litani ırmağının kuzeyindeki Filistin mevzilerine karşı yoğun bir saldırıya girmişlerdir. Ayrıca Sur limanına 10 kilometre mesafeye kadar sokulmuşlardır.

Filistin Haber Ajansı Wafa ve ilerici müslümanların ellerinde bulunan radyo istasyonları, İsrail Kuvvetlerinin şimdiye dek 450 ölü ve yaralı verdiklerini, dört İsrail uçağının düşürüldüğü ve 100 kadar İsrail tankı ve zırhlı aracının tahrip edildiği yada hasara uğratıldığını bildirmiştir.

8 Arap Ülkesi Zirve Toplantısında İsrail saldırısını görüşecek

KAHİRE (ANKA) Sekiz Arap ülkesinin Devlet Başkanlarının, İsrail'in Güney Lübnan'a karşı giriştiği askeri istila ve Filistin halkına uyguladığı katliamı görüşmek üzere bir zirve toplantısında biraraya gelmeyi kabul etmişlerdir. Kahire'de bulunan Arap Birliği Örgütü Genel Sekreterliğinden yapılan açıklamada, zirve toplantısında temsil edilecek ülkelerin Suudi Arabistan, Kuveyt, Bahreyn, Lübnan, Katar, Kuzey Yemen, Birleşik Arap Emirlikleri ve Ürdün olduğu açıklanmıştır.

Fransa'da seçim sonuçları kesinleşti

Sol Birlik 199, Sağ 291 sandalye aldı

PARİS, (AJANSLAR) Fransa'da önceki gün yapılan milletvekili genel seçimlerinin ikinci turu sonuçları kesinleşmiş, iktidardaki Merkez sağ partiler çoğunluğu elde etmişlerdir.

Fransa İçişleri Bakanı Christian Bonnet'nin önceki gece yarısından sonra yaptığı açıklamaya göre, merkez sağ partiler, toplam 491 sandalyeden denizaşırı topraklarda henüz kesinlik kazanmayan dört sandalye dışında kalan 487 sandalyenin 288'ini kazanmışlardır. Buna karşılık Sol Birliği oluşturan partiler 199 sandalye almışlardır.

Seçimlerin resmi sonuçlarına göre, merkez sağ partilerden Cumhuriyet İçin Birlik Partisi 148 sandalyeyle en çok oy toplayan parti olmuştur. Cumhuriyet İçin Birlik Partisi'ni 137 sandalyeyle Fransız Demokrasisi İçin Birlik Partisi izlemiştir.

Sol Birliği oluşturan partiler içinde, Sosyalist Parti 103, Komünist Parti ise 86 sandalye kazanmıştır.

Sonuçların belirlenmesinden sonra bir açıklama yapan Fransa Başbakanı Raymond Barre, Fransızların, komünistlerin hükümete ortak olmalarını engelleyerek ekonomik ve siyasal bir maceraya atılmak istemediklerini gösterdiklerini söylemiştir.

Sosyalist Parti lideri Francois Mitterand ise, partisinin seçimlerde en büyük parti haline geldiğini, ülkenin şimdi yeniden bir takım zorluklarla karşı karşıya kaldığını söylemiştir.

Kesin sandalye dağılımı

Merkez-Sağ koalisyonu	Eski Meclis	Yeni Meclis
Giscard'cılar	113	137
De Gaulle'cüler	168	148
Diğer sağcılar	16	6
	297	291
Sol-kanat ittifakı		
Komünistler	74	86
Sosyalistler	91	103
Solcu radikaller	12	10
Diğer solcular	0	1
Boş	16	—
	193	200
Genel toplam	490	491

FRANSA BASININDA TEPKİLER

Bu arada, önceki sabahki Fransız basınının tümü seçim sonuçlarına sayfalarında büyük yer ayırmaktadır. Radikal sağ eğilimli «Aurore» gazetesine göre «akıl ve mantık ağır basmış, Fransa kazançlı çıkmıştır». Bu gazeteye göre «ortada yepyeni bir durum, bir ulusal barışma» vardır.

Sağ eğilimli «Le Figaro» ise, kendi payına, Fransanın yeni bir aşamaya geldiğini ve böylelikle Fransız ekonomisinin, istihdam alanı da dahil olmak üzere birçok denge alanında kendisini artık oldukça güçlü bulması gerektiğini yazmaktadır.

Bağımsız sol eğilimli «Le Quotidien de Paris» ise «bundan böyle Valery Giscard d'Estaing'in önünde yol açık. Amma ne yapmak için?» sorusunu sorduktan sonra yazıyı şöylece sürdürmektedir: «Bu seçimlerin birinci kazançlısı Cumhurbaşkanı Giscard d'Estaing'dir... Kendisinin bundan sonra bizzat ve kesinlikle bir belirli politika konusunda yüklenimler alması gereklidir. Bu politika gelecek hükümetin izleyeceği politika ve kuşkusuz kendisinin 1974 de seçilmesini sağlamış olan reformcu politika olmalıdır.»

Fransız Komünist Parti organı «Humanite» ise «her ne kadar koalisyon yanlıları kazandılarsa da «temel sorunların oldukları yerde durduklarını», «iktidar yeni bir geciktirme elde edebildi ise bile, başarısının ne denli önemsiz olduğunun bilincine varmamazlık edemeyeceğini» yazmakta, «işsizlik ile fiatların yükselişi bunun yanında geleceğin kararsızlığı da yerinde duruyor... Durum bozulmasını sürdürecek ve hiçbir şey çözümlenmiş olmayacak» demektedir.

KITALAR SORUNLAR

uğur kökden

İsrail'in devlet terorizmi

Son kanlı İsrail saldırısı, emperyalizmin bu Ortadoğu bekçisinin açık ve doğrudan yayılma siyaseti, Türkiye'nin Arap Dünyasıyla olan ilişkilerini bir kez daha sınavdan geçirmiş oluyor.

Gerçekten, geçen Salı gecesi, İsrail hava, deniz ve kara birliklerinin ortaklaşa ve yoğun bir biçimde Lübnan topraklarına saldırması, binlerce insana yönelik «yoketme» eylemi, Ankara'dan da beklenen tepkinin yükselmesine yol açtı. O kadar ki, AP bile İsrail kıyımını kınama gereğini duydu ve bunu dile getirdi.

Ne var ki, hükümetin yayınladığı bildirinin ikircikli ifadesi daha ilk bakışta dikkat çekiyor. Belirli bir düş kırıklığı yaratıyor. Böylece, yeni hükümetin dış politika çizgisine ve kitlelerin umutla beklediği yönelişine de bir bakıma gölge düşmüş oluyor.

Gerçi, Dışişleri Bakanlığının bildirisinde İsrail'in giriştiği «yoketme hareketi» kesin bir dille kınanmakta. Lübnan'ın sınırlarının çiğnenmesinin onaylanmayacağı açık açık söylenmekte. «Ortadoğu»daki bu tür eylemlerin ancak Filistin Arap halkının ulusal ve yasal haklarının tanınması ile son bulacağı» da belirtilmekte. Ama, bu arada, bildiri, Filistinlilerin başvurduğu savaş yöntemlerini de, bir kalemde ve topluca, «şiddet ve tedhiş hareketi» tanımı içine sokarak kınamaktan geri kalmıyor.

Dolayısıyla, ana yanılgı böylece ve bu noktadan kaynaklanmış oluyor.

Eski Büyükelçilerimizden Mahmut Dikerdem'in «Ortadoğu'da Devrim Yılları» isimli tanıklık, anı ve gözlem ürünü değerli yapıtında da vurgulandığı gibi, Türkiye'nin Arap Dünyasına bakış açısı ne Atatürk, ne İnönü ve ne de Demokrat Parti döneminde gerçekçi ve olması gereken tabana oturmuş değildi. 1938 sonlarına dek «ne düşmanlık gösteren, ne de dostluk arayan» ilgisizlik politikası, İkinci Dünya Savaşı belası sona erince görülür bir harekete kavuştu. Ama, bu kez de, içte izlenen gerici siyasetin bir uzantısı olarak anti-komünist «Ortadoğu Savunma Paktı» formülüne dönüştü. Başka bir deyişle, Türkiye hükümetleri, ABD, İngiltere ve Fransa'nın dümen suyunda Ortadoğu'da uygulanan sömürgeci politikanın bir çeşit maşası niteliği kazandı. Gerçi, Mısır'a önerilen dörtlü pakt tasarısı suya düştü, ama Türkiye ile Mısır ve genelge tüm Arap dünyası arasında önemli bir soğukluk dönemi de böylece başlamış oldu. Kuşkusuz, Şubat 1955 tarihli Bağdad Paktı ile bu yanlış adım bir kat daha pekiştirildi. Uyduluk politikası sürüp gitti. Bağdad Paktı, ilerde CENTO adını almak üzere, Irak, İran Pakistan gibi bölgenin ve o dönemin gerici yönetimlerini İngiltere ile ABD'nin emperyalist çıkarlarına bağlamaya yaradı.

Türkiye'nin bu yanlış ve haksız politikası Demirel hükümetleri ve koalisyonları (Milliyetçi Cephe dönemleri) zamanında da temelde bir değişiklik göstermedi. Ancak, bugün, hem koşullar hem de yeni hükümetin anlayışı köklü bir değişikliği gündeme getirmiş bulunuyor. Böyle bir değişim zorunluluğu içinde, Filistin sorununun daha dikkatli, anlayışlı ve kararlı bir üslupla değerlendirilmesi çağı da gelmiş oluyor.

Çünkü, bir yanda, tam anlamıyla kapana sıkıştırılmış, elinden tüm olanakları alınmış, toprakları işgal edilmiş, halkı ezilmiş, yokedilmiş yahut göçe zorlanmış bir Filistin var. Öbür yanda ise, emperyalizmin bölgedeki en saldırgan aracı, yüksek düzeyde örgütlü devlet terörizmini yolgösterici bir doktrin ve bir hükümet sistemi haline getirmiş olan bir İsrail var. O halde, yurdundan kovulmuş kurban bir halkın umutsuz savaşımı ile ABD'yi arkasına alan emperyalist ve siyonist gücün devlet terörizmini aynı kefeye koymak, eğer Türkiye için yanlış bir politika değilse, en azından açıklanması güç bir anlayışsızlık örneği sayılır.

Üstelik, Ankara'nın Amerikan baskılarına karşı ciddi bir direnme ve yaşam savaşımı şu döneminde, üçüncü dünya ülkelerine ve özellikle ilerici Arap yönetimlerinin yardımlarına gereksinme duyduğumuz bir sırada. Daha da kötüsü, «Türkiye hükümeti FKÖ'yü resmen tanımaya hazırdır» dedikten sonra...

Aslında, İsrail'in bu saldırısında kendini ele veren ABD'nin Ortadoğu'ya ilişkin yeni politikası. Zaten, gerçek o ki, bu kanlı saldırının önceden planlandığı apaçık. Washington'a haber verildiği, sürekli «büyük birader»e danışıldığı, ABD'nin son ana kadar suçortağı susuşu hep bilinmekte. Saklanmıyor bile. O halde, Ankara için İsrail saldırısına karşı daha açık, kesin, etkin ve kararlı bir tavır almak gerekmez mi? Filistin davasını kayıtsız şartsız desteklemek, ilerici Arap dünyasının politikası ile çatlaksız tam bir dayanışma örneği göstermek, aynı zamanda Washington'u en zayıf olduğu bir zeminde vurmak demek değil mi? Günümüz koşulları da, Türkiye'nin eline ilk ağızda düşünülenin tersine en büyük koz olarak Ortadoğu'da böylesi ağırlıklı ve yan tutan bir politika izlemeyi» önermiyor mu?

Evetse, bu olağanüstü «el»den yararlanmak gerekmez mi?

21 Mart: Irk Ayrımına karşı savaşım günü

Çok uluslu şirketler ve Apartheid

22-26 Ağustos 1977'de Nijerya'nın Lagos kentinde toplanan «Apartheid'e (ırk ayırımı) Karşı Dünya Konferansı», Güney Afrika'ya silah satışının ve nükleer yardımın durdurulmasını öngören bir bildirge kabul etmişti. 111 ülkeden devlet başkanları ya da bakanların, kurtuluş hareketleri ve sendikal temsilcilerin, Afrika Birliği Örgütü ve BM'in katıldığı bu konferans, 1978 yılının Anti - Apartheid yılı olarak ilan etmişti. Güney Afrika Cumhuriyeti'nin ırkçı yönetimine karşı yapılan bu girişim bu kadarla da kalmamış, bütün dünya hükümetlerine yapılan ambargo çağırısının yanı sıra bu ülkede faaliyet gösteren tekellerin de ambargoya uymaları istenmişti.

AMBARGO KARARLARINA KARŞI ÇIKANLAR

BM Çokuluslu Şirketler Komisyonu 6 Mayıs 1977'de kabul ettiği bir çağrı ile, çokuluslu şirketleri Afrika'nın Güneyindeki ırkçı ülkelerden çıkmaya davet etmişti. Çağrıda, çokuluslu şirketlerin ırkçı rejimler ile geniş ölçüde işbirliği yaptığı bu ilişkileri BM kararlarını çiğneyerek sürdükleri, bu işbirliğinin, Afrika'nın Güneyindeki halkların kendi yazgılarını belirleme haklarından yararlanmalarına önemli bir engel oluşturduğunu belirterek bu işbirliğini şiddetle kınamakta ve hem bu şirketleri ırkçı ülkelerden çekilmeye çağırmakta hem de bağlı bulundukları ülkelerden bu şirketlere karşı önlem almaları istenmekteydi. Karar, 34 olumlu, 4 olumsuz ve 7 çekimser oy ile kabul edildi. ABD, Fransa, Federal Almanya ve İngiltere olumsuz oy kullanmışlardı.

Bu komisyonun bu çağrıyı kabul ederken dayandığı rapora göre çok uluslu şirketler ırkçı rejimlerle geniş işbirliği yapmaktadırlar. Bunların başında Güney Afrika'daki yatırımların % 66'sına sahip olan AET kaynaklı tekeller (İngiltere % 50 ile en başta), daha sonra da % 17 ile ABD tekelleri gelmektedir. Ayrıca, rapora göre Güney Afrika'da beyazların kişi başına gelirleri, beyaz olmayanlarınkinden 15 kat çoktur. Ücretlerin büyük bölümü ise, yaşayabilmek için gerekli olan yoksulluk sınırının bile altındadır. Çok uluslu şirketler, Güney Afrika hükümetinin siyahlara sendikalaşma hakkı vermemesinden yararlanarak sömürüyü arttırmakta ve bu politikayı desteklemektedirler. Siyahların sigortaları, işsizlik sigortaları yoktur ve çalışma saatleri daha uzundur.

ULUSLARARASI SENDİKAL DAYANIŞMA

10-11 Haziran 1977'de Cenevre'de toplanan Irk Ayırımına Karşı İkinci Uluslararası Sendika Konferansı, Güney Afrika'ya karşı ekonomik, askeri, turistik ve mali ambargo konması çağrısında bulunmuş, 1978'in Anti-Apartheid Yılı olması kararını desteklemişti. 200 milyondan çok işçiyi temsilen 300'den çok sendikacının katıldığı konferansta, Güney Afrika, Namibya ve Zimbabwe sendika temsilcileri de konuşmalar yapmış, konferans, Irkçıların hapsettiği sendikal ve politik liderlerin bırakılmalarını istemiş ve uluslararası destek çağırısında bulunmuştu. 1973'te toplanan birinci konferansta ise, önemli adımlar atılmasını sağlayan bir eylem programı hazırlanmıştı.

APARTHEID NEDİR?

Ayırma hali anlamına gelen apartheid, Güney Afrika Hükümetinin ırk ayırımı, baskı ve sömürü sistemine verdiği isimdir. Bu sistem sayesinde nüfusun beşte birinden azını oluşturan beyaz azınlık ülkenin tüm yaşamını kontrol edebilmektedir.

Afrikalıların, Asyalıların ve beyaz olmayan diğer insanların hareket özgürlüğü, siyasi ve sosyo-ekonomik hakları aşırı biçimde kısıtlanmaktadır. Toprağın çoğu beyaz azınlığa tahsis edilmiştir. Afrikalılar, bilinçli ve sistemli olarak bölünmüş ve yaşamları için ülkenin ancak yüzde 13'ü ayrılmıştır.

Apartheid, Güney Afrika'nın siyasi olduğu kadar ekonomik yapısının da temel taşıdır: Genellikle beyazlarla, yabancı çıkarların sahip oldukları sanayi kuruluşları ve ticari firmalar da apartheid'den yararlanırlar; toprakları ve doğal kaynakları ellerinden alınmış, sefalet düzeyinde ücretlerle ter döken ve Güney Afrika ekonomisinin belbağladığı ucuz emeği sağlayan Afrikalıları sömürerek, büyük kâr elde ederler.

Hollanda dili konuşan Afrikanerler ile İngilizce konuşan unsurların birleşerek 1909'da Güney Afrika Birliğini kurmalarından beri, beyazlar ırk ayırımı politikası uygulamışlardır. 1948'de Milli Parti'nin iktidara gelmesiyle apartheid resmi devlet politikasına dönüşmüştür. Güney Afrika iktidar partisi liderleri çatışmalardan kaçınmak, değişik grupların «ayrı kalkınmalarına» imkan tanımak ve «uygarlığın daha az gelişmiş aşamasında olan beyaz olmayan ırkların» üstünde beyazların kontrol ve hükümranlığını sağlamak için ırkların ayrılmasını ve temas noktalarının azamiye indirilmesini savunmuşlardır.

Apartheid'in temel gerçeği, kurbanlarıdır. Bu kurbanlar listesine Güney Afrika'nın geleceği de dahildir.

Uluslararası Apartheid ile Mücadele yılında kutlanacak günler belirlendi

Birleşmiş Milletler Apartheid'e Karşı Özel Komitesi, 21 Mart 1978 günü başlayacak olan Uluslararası Apartheid (Güney Afrika'nın Irk Ayırımı Politikası) ile Mücadele Yılı boyunca kutlayacağı ve dünya düzeyinde kutlanmasını isteyeceği günleri belirlemiştir:

21 Mart 1978 — Uluslararası Irk Ayırımı ile Mücadele günü. Uluslararası Apartheid ile Mücadele yılının başlaması (Sharpeville Günü); 4 Nisan 1978 — Dr. Martin Luther King, Jr.'un katlinin 10. yıldönümü; 9 Nisan 1978 — Paul Robenson'un sekseninci doğum günü; 25 Mayıs 1978 — Afrika Kurtuluş Günü; 16 Haziran 1978 — Güney Afrika'nın Halkıyla Uluslararası Dayanışma günü (Soweto Günü); 18 Haziran 1978 — Halen Robben adasında müebbet hapis cezası çeken, Güney Afrika'nın Afrikalılar Ulusal Kongresi Lideri Nelson Mendela'nın 60. doğum günü; 12 Eylül 1978 — Steve Biko Günü (Güney Afrika Siyahları bilinçlendirme Hareketinin lideri Steve Biko'nun göz altında iken ölümünün yıldönümü); 11 Ekim 1978 — Güney Afrika Siyasi Tutukluları ile Dayanışma Günü; 10 Aralık 1978 — İnsan Hakları Evrensel Beyannamesinin 30. yıldönümü.

21 Mart 1960'da 69 Güney Afrikalı öldürülmüştü

Uluslararası Irk Ayırımı ile Mücadele Günü, Güney Afrika'da Sharpeville'de gösteri yapanlardan 69 Afrikalı'nın öldürüldüğü günün yıldönümü olan 21 Mart'ta kutlanmaktadır. Irk Ayırımı ile Mücadele Günü'nün Sharpeville olayının yıldönümünde kutlanmasına Genel Kurul, 1966'da karar vermiştir. Bu yıl dönümü, Sharpeville kurbanlarının ve dünyanın çeşitli yerlerinde ırksal adaletsizlikle karşılaşanların anılması için bir vesiledir.

21 Mart 1960'da Güney Afrika'nın beyaz ırktan olmayanların mutlaka hüviyet taşımalarını zorunlu kılan kanununu sessiz bir şekilde protesto eden topluluğa Sharpeville'de polis ateş açmış, çoğu kadın ve çocuk olan 69 kişi ölmüş ve 180 kişi de yaralanmıştı.

Olaylar sırasında Johannesburg Pispokos'u olan Ambrose Reeves, «Sharpeville olayının Güney Afrika tarihinde yüz karası olacağını» söylerken, diğer taraftan da uluslararası toplumun çıkar yolunun tek olduğuna işaret etmişti. Pispokos, «Uluslararası toplum Güney Afrika hükümetini bu politikasından vazgeçirmek için mümkün olan her önlemi almalıdır aksi takdirde önümüzdeki yıllar gerek Güney Afrika gerekse dünya için gittikçe artan üzüntü ve ihtilaflarla dolu olacaktır» demişti.

Bu yıl, 21 Mart Uluslararası Apartheid ile Mücadele Yılının başladığı gün olarak başka bir anlam kazanmaktadır. Yıl boyunca dünya toplumunun «insanlığa karşı bir suç olan apartheid» konusunda aydınlatılması için yoğun çabalar sarfedilecektir.

kısa haberler

PARİS

Fransa'nın «Bretagne» kıyıları açıklarında kıyıya oturarak parçalanan Liberya bandralı dev petrol tankeri «Amoco Cadız» den yayılan ve hızla kıyıya yayılan petrolun bölgedeki plajları istilasını önlemek için Fransız Donanma Birliklerince desteklenen kıyı koruma gemileri ve bölge halkı yoğun bir çabaya girişmişlerdir.

ROMA

İtalya'da bir hafta ertelenen yargılamanın dün yeniden başlayacağı ve 4.000 polisle güçlendirilmiş güvenlik önlemleri altında, 49 tedhişçinin mahkemeye çıkarılacağı bildirilmiştir.

TAHRAN

İran'da bir yıl kadar önce bir İranlı karı kocayı öldürmekten yargılanan ve ölüm cezasına çarptırılan üç Afganistanlı işçi Tahran'da kurşuna dizilerek idam edilmişlerdir.

İSTANBUL

İstanbul'da üretim durdu, duruşmalar ve dersler yapılmadı

İSTANBUL (İSTA)
DİSK'in «Faşizme İhtar» eylemine İstanbul'da ilk gelen bilgilere göre, 126 bin işçi, öğretmenler, Baro üyesi tüm avukatlar, Üniversite öğretim üyeleri ile Üniversite, Yüksek Okul ve Lise öğrencileri katılmışlardır.

İstanbul'da dün sabah saat 8.00'de başlayan işi durdurma eylemleri olaysız olarak daha önce kararlaştırıldığı gibi saat 10.00'a kadar devam etmiştir. İstanbul Üniversitesi öğretim üyeleri Merkez Bina önünde toplanarak 16 Mart'ta faşistlerin giriştiği katliam sonucu öldürülen 6 ilerici-devrimci genç için saygı duruşunda bulunmuşlardır. İstanbul Barosu'na mensup avukatlar Adliye binası önünde toplanarak faşist saldırıları kınamışlardır.

İŞÇİLER 2 SAATLİK DİRENİŞ YAPTI...

İstanbul'da DİSK'e bağlı tüm sendikalara üye işçiler ve Türk-İş'e bağlı bazı sendikaların üyeleri dün saat 8.00'de işi durdurmuşlar ve eylemlerini saat 10.00'a kadar sürdürmüşlerdir.

İlk gelen haberlere göre, İstanbul'da işi bırakma eylemine katılan 126 bin işçinin işkollarına göre dağılımı şöyledir:

Madeni Eşya işkolu 273 işyerinde 48 bin işçi, Turizm işkolu 74 işyerinde 10 bin işçi, Tekstil işkolu 165 işyerinde 21 bin işçi, Genel Hizmetler işkolu 10 şubede 17 bin işçi, Banka-Büro işkolu 1.500 işçi, Toprak Sanayii işkolu 3.500 işçi, Gıda Sanayii işkolu 21 işyerinde 12 bin işçi, Lastik işkolu 10 bin işçi; toplam 126 bin işçi katılmışlardır.

İşçilerin 2 saatlik işi bırakma eylemi sırasında, İstanbul'da Belediye otobüsleri çalışmamış, tüm sanayi malı üreten fabrikalar durmuştur. DİSK üyesi işçiler, fabrikaların önüne «Faşizme geçit yok» yazılı büyük bez pankartlar asmışlardır.

AVUKATLAR ADLİYE ÖNÜNDE TOPLANDI

İstanbul Barosu'na mensup Avukatlar dün sabah İstanbul Adliye Sarayı önünde toplanarak, 16 Mart'ta İstanbul Üniversitesi'nde meydana gelen katliamı protesto etmişler ve olayda polis yetkililerinin, görevli polis ekibinin açık ihmali olduğunu vurgulamışlardır. İstanbul Barosu Başkanı Orhan Apaydın yaptığı açıklamada, saldırının arkasındaki güçlerin ortaya çıkarılmasını istemiş ve tüm faşist yuvaların dağıtılmasını, devlet örgütü içindeki MC militanlarının ayıklanması gereğine dikkati çekmiştir.

ÖĞRETİM ÜYELERİ SAYGI DURUŞUNDA BULUNDU

Dün sabah İstanbul Üniversitesi'nde toplanan öğretim üyeleri, faşistlerin bomba ve makinalı tüfekli saldırısı sonucu ölen 6 genç için saygı duruşunda bulunmuşlardır. TÜMÖD ve TÜMAS'a üye yüzlerce profesör, doçent ve asistanın katıldığı saygı duruşunda İstanbul Barosu yöneticileri hazır bulunmuşlardır. Yapılan saygı duruşundan sonra, demokratik örgütler tarafından gönderilen çelenkler, 16 Mart günü faşist katliamın yapıldığı yere bırakılmıştır.

YÜKSEK OKUL VE LİSELERDE BOYKOT

DİSK'in «Faşizme İhtar» eylemine İstanbul'da bulunan tüm Üniversite, Yüksek Okul ve Lise öğrencileri de katılmışlardır.

İstanbul'da faşist saldırıları protesto ve faşist yuvaların dağıtılması için yapılan eyleme katılan Yüksek Okul ve Liselerin isimleri şunlardır:

«Şişli Siyasal, Galatasaray Mühendislik, Nişantaşı Dişçilik, Gazetecilik ve Halkla İlişkiler, Galatasaray İşletmecilik, İ.T.İ.A.'ya bağlı İşletme Fakültesi, Ayazağa Işık, M.İ.Y.O., U.E.S.Y.O., Tatbiki Güzel Sanatlar, Yıldız Mimarlık, Maliye Muhasebe, Aksaray İ.T.İ.A., Vatan Mühendislik, Boğaziçi Üniversitesi, Kadıköy Mühendislik ve Bahçelievler Lisesi, İzzet Ünver Lisesi, Yeşilköy Lisesi, Yeşilköy Ticaret, Kocasinan Lisesi, Eyüp Lisesi, Bayrampaşa End. Meslek, Bayrampaşa Lisesi, Osmaniye Lisesi, Esenler Lisesi, Şehremini Lisesi, Davutpaşa Lisesi, Pertevniyal Lisesi, Vefa Lisesi, İstanbul Erkek Lisesi, Sultanahmet Ticaret, Şişli Lisesi, Kuştepe Lisesi, Çağlayan Lisesi, Maçka End. Meslek, Atatürk Lisesi, Galatasaray Lisesi, Fındıklı Ticaret, Bençet Kemal Lisesi, Kabataş Erkek Lisesi, Kartal Ticaret, Fenerbahçe Lisesi, Suadiye Lisesi, Üsküdar Lisesi, Levent Lisesi, Cibali Kız Lisesi, Amir Yamen Lisesi, Heybeliada Lisesi, Paşabahçe Lisesi ve Beykoz'da bulunan liseler.»

Geçen haftaki bomba olayını protesto amacıyla DİSK tarafından düzenlenen «Faşizme İhtar» eylemine katılan temizlik işçileri. (Fotoğraf: THA)

ÖĞRETMENLER

İstanbul'da TÖB-DER üyesi tüm öğretmenler, işçi sınıfının işi bırakma eylemine paralel olarak dün saat 10.00'a kadar derslere girmemişlerdir.

İGD VE DEV-GENÇ'İN AÇIKLAMASI

İGD ve DEV-GENÇ ayrı ayrı yaptıkları açıklamalarda, işçi sınıfının işi bırakma eylemini desteklediklerini, ilerici-devrimci gençlere sahip çıkmanın onur verici bir olay olarak değerlendirmişlerdir.

DEVRİMCİ YOL'UN AÇIKLAMASI

DİSK üyelerinin ve demokratik meslek ve kitle örgütleri üyelerinin dün gerçekleştirdikleri yığınsal eylem konusunda bir açıklama yapan Devrimci Yol Dergisi, faşistlerin giriştiği katliamlar karşısında direnme hakkının kullanılması gerektiğini belirtmiştir.

Her gün yaşanan bu olayların egemen sınıfların, emekçi halklara karşı savaş ilan ettiğini açıkça kanıtladığını belirten Devrimci Yol, CHP ve hükümeti eleştirmiş, faşizme karşı savaşta tarafsız kalınamayacağını kaydederek, CHP Hükümetini emperyalist güçlerin direktiflerini yerine getirmekle suçlamıştır.

Bir bildiri ile görüşlerini açıklayan Devrimci Yol DİSK'in giriştiği protesto eyleminin kesin olarak desteklendiğini kaydettikten sonra, günümüzün görevinin, yükselen halk eylemlerinin yanıp sönen bir saman alevi olmaktan kurtarmak ve faşizmin karşısına tek bir yürek tek bir yumruk olarak dikilmek olduğunu belirtmiştir.

TÜM-DER: «MEMURLAR İŞÇİ SINIFININ YANINDADIR»

Tüm Memurlar Birleşme ve Dayanışma Derneği (TÜM-DER) Ankara Şubesi Başkanı Fatih Üstün dün bir açıklama yaparak memurların bağımsızlık ve demokrasi mücadelesinde işçi sınıfının yanında olduğunu bildirmiş, dünkü direnişe bunun hayata geçirildiğini söylemiştir.

DİSK'in çağrısı gereğince dün birçok memurun direnişe katıldığını bildiren Üstün, özetle şunları söylemiştir:

«EGO, Belediye, Fen İşleri, Temizlik İşleri, MTA, TEK, SSK ve Bayındırlık Bakanlığında DİSK'e bağlı sendikaların çağrısına katılınmış. İller Bankası, Karayolları, Çankaya Vergi Dairesi, Milli Eğitim Bakanlığı, Emekli Sandığı ve Dikmen Lisesinde ise memurlar, işçi, öğretmen, mühendis ve teknik elemanlarla birlikte paralel eylemler koymuşlar ve başarıyla yürütmüşlerdir.»

ANKARA

Ankara'da yaşam iki saat durdu otobüsler çalışmadı, elektrikler kesildi, sular akmadı

★ DİSK'İN ÇAĞRISI İLE YAPILAN 2 SAATLİK DİRENİŞE, İŞÇİLER, ÖĞRENCİLER, ÖĞRETMENLER, TEKNİK ELEMANLAR VE MEMURLAR KATILDI

★ YER YER ÇIKAN OLAYLARDA 100'E YAKIN İŞÇİ VE ÖĞRENCİ, GÖZALTINA ALINDI

ANKARA, (İSTA)
Devrimci İşçi Sendikaları Konfederasyonunun «faşizme ihtar» için yaptığı 2 saatlik genel iş bırakma çağrısı dün Ankara'da başarıyla uygulanmış, tüm şehirde hayat iki saat süre ile durmuştur. Saat 08.00'den 10.00'a kadar devam eden genel greve DİSK üyesi işçilerle birlikte başta öğretmenler olmak üzere çok sayıda teknik eleman, memurlar ve öğrenciler katılmıştır.

Genel grevin uygulanamadığı işyerlerinde de memurlar kısa süren toplantılar düzenleyerek bildiriler okumuşlar ve direnişi desteklediklerini bildirmişlerdir.

İşçiler iş bırakma eylemi sırasında fabrikalarını boşaltırlarken saat 08.00'de direnişin başlaması nedeniyle bazı çöp kamyonları ve belediye otobüsleri olduğu yerde bırakılmış bu da trafiğin yoğun biçimde aksamasına yol açmıştır. Bu sırada kavşaklarda toplanan öğrenciler de bildiriler dağıtmışlar ve gösteriler düzenleyerek trafiğin tamamen durmasını sağlamışlardır. Bu sırada Ankara'da bazı semtlerde elektrikler kesilmiş, sular akmamıştır. Elektriklerin kesilmesi nedeniyle TRT'nin saat 09.00'daki haber programı da aksamış, teleks görüşmeleri ise hiç yapılamamıştır.

FAŞİZME İHTAR EYLEMİNE ÖĞRENCİLER DE KATILDI

Sabah saat 08.00'de okullarının bahçelerinde toplanan Ankara, Ortadoğu ve Hacettepe Üniversiteleri öğrencileri düzenledikleri küçük forumlardan sonra Ankara'nın çeşitli kavşaklarına yürümüşler ve burada yoldan geçenlere bildiriler dağıtmışlardır. Saat 10.00'a kadar kavşaklarda kalan öğrenciler daha sonra okullarına dönmüşler ve forumlar düzenleyerek faşizme karşı mücadelede kararlı olduklarını bildirmişlerdir. Bu arada aralarında Tıp Fakültesi ve Kız Teknik Yüksek Öğretmen Okulu Öğrenci Derneklerinin de bulunduğu çok sayıda öğrenci derneği DİSK Genel Merkezine telgraflar yollayarak eylemi desteklediklerini bildirmişlerdir.

Öte yandan Ankara'da pek çok lisede de dün ders yapılmamıştır. Öğrenciler DİSK'in kararı doğrultusunda grev yapan işçileri ve öğretmenleri desteklemek üzere dersleri boykot etmişlerdir. Derslere girmeyen öğrenciler yaptıkları toplantılarda ülkedeki faşist gelişmeye dikkati çekmişler ve faşizme karşı sonuna kadar mücadelede kararlı olduklarını bildirmişlerdir. Lise öğrencileri gruplar halinde semtlerinde çeşitli yürüyüşler de düzenlemişler halka bildiriler dağıtmışlardır.

Abidinpaşa Lisesinde bazı öğrencilerin öğretmenlerle işbirliği yaparak derslere girmedikleri görülmüştür, bu öğretmenlerin isimleri okul idaresince saptanarak hakların da işlem yapılmış ve işten el çektirilmiştir.

Maliye Muhasebe Yüksek Okulu öğrencilerinin toplu halde Köy İşleri Bakanlığı önünde protesto gösterileri yapmışlardır.

İncirli Lisesi öğrencilerinin Maliye Meslek Lisesi ve taş ve sopalarla kendilerini derslere sokmak isteyen polislere karşı koydukları ve Piyango Tepede polisle öğrencilerin çatışmaya girdikleri öğrenilmiştir.

KIZILAY'DA POLİS BELEDİYE İŞÇİLERİNİ COPLADI

Ankara'da faşizme ihtar direnişi yer yer olaylı geçmiştir. Kızılay Meydanında toplanan öğrenciler burada da gösterilerde bulunmuşlardır. Bir süre sloganlar atan gençler, daha sonra Maltepe'ye doğru dağılmak isterlerken, polisler Kızılay Meydanında öğrencilerden ayrılan belediye temizlik işçilerinin üzerine yürüyerek bazı işçileri coplamıştır.

Kızılay'da toplanan bazı kişiler polisin işçileri coplamasına çok büyük tepki göstermiştir.

Kızılay'daki göstericilerin dağılmasından sonra, bu defa polisle bazı öğrenci grupları arasında yer yer çatışma çıkmış, öğrenciler dağılarak gruplar halinde Tandoğan'a doğru yürüyüşe geçmişlerdir.

POLİS BAZI OTOBÜS ŞOFÖRLERİNİ TARTAKLADI

Saat 09.00 sıralarında belediye otobüslerinin direnişe katılması anında da, toplum polisi ile EGO otobüs şoförleri arasında yer yer tartışmalar çıkmıştır. Otobüs şoförlerinin, belediye otobüslerinin, belediye otobüslerini caddeleri trafiğe kapatır biçimde park etmeleri üzerine, güvenlik görevlileri buna itiraz ederek araçların yolun sağına park edilmesini istemişlerdir. Buna karşı çıkan bir belediye otobüsü şoförü de Kızılay'da trafik polisi tarafından tartaklanmıştır.

TANDOĞAN'DA POLİSLE ÇATIŞMA

Daha sonraki olay Tandoğan kavşağında olmuştur. Burada işçilerle birlikte oturmakta olan üniversite öğrencilerinden bir kısmının polisle karşılıklı laf atmaları kısa sürede olayın büyümesine yol açmış polisle gençler arasında silahlı çatışmaya dönüşmüştür.

Polis çatışma sırasında 100'e yakın kişiyi gözaltına almıştır. Olay sırasında 4 kişi çeşitli yerlerinden yaralanmıştır.

Ankara'da iki saat süren faşizme ihtar eylemi süresince DİSK Genel Başkanı Abdullah Baştürk işyerlerini sürekli olarak dolaşarak grevi izlemiştir.

Ankara'da faşizme ihtar eyleminin büyük katılımla başarı sağladığı bildirilmektedir.

ANKARA'DA İŞÇİ KESİMİNDEN GÖRÜNÜMLER

Ankara'da Maden-İş Sendikasının örgütlü bulunduğu işyerlerinde 6 bini aşkın işçi saat tam 08.00'de işyerlerini terkederek fabrikaların bahçelerinde toplanmışlardır. MHP'nin ve Ülkü Ocaklarının kapatılması istemini ve ileri demokratik bir düzen sloganını tekrarlayan Maden-İş üyeleri bu sırada yoldan geçmekte olan halka direnişin anlamını belirten bildiriler dağıtmışlardır.

Genel-İş Sendikası üyesi tüm belediye işçileri de saat 08.00'de işyerlerini toplu halde terketmişlerdir.

Belediye işçilerinin bulunduğu yerlerdeki Genel-Der üyesi memurlar da saat 08.00'le - 10.00 arasında işlerini bırakmışlardır. Bu arada ElektriK Gaz Otobüs Genel Müdürlüğündeki işçi ve düzenleyerek faşizme karşı memurlar küçük bir forum mücadele kararlılıklarını dile getirmişlerdir.

Tekges-İş Sendikası Ankara Şubesi üyeleri Türkiye Elektrik Kurumu ve Elektrik İşleri Etüd İdaresinde saat tam 08.00'de toplu olarak işlerini bırakmışlardır. TEK'deki teknik elemanların ve memurlarında desteği ile iki saat süresince tüm işler durmuştur. Türkiye Elektrik Kurumunun işyerlerinde işçiler duvarlara «faşist Ülkü Ocakları ve MHP kapatılmalıdır» yazan bez pankartlar asmışlar ve bildiriler dağıtmışlardır.

BANK-SEN üyesi işçiler de diğer sendikaların işçileri gibi saat 08.00'de işyerlerini bırakarak dışarı çıkmışlar ve iki saat süre ile içeri girmemişlerdir. BANK-SEN üyelerini destekleyen memurlar da işçilerle birlikte iki saatlik direniş süresince iş bırakmışlardır.

DİSK'in genel direniş kararına uyan BAYSEN üyeleri Bayındırlık Bakanlığında memurlarla birlikte bahçeye çıkmışlar iki saat süre ile çeşitli sloganlarla faşizmi lanetlemişlerdir. Bayındırlık Bakanlığı bahçesine bez ve karton pankartlar asmışlardır.

ANKARA İLÇELERİNDE

Ankara'nın Şereflikoçhisar, Kırıkkale ve Çankırı'nın Çerkeş ilçelerinde de iki saatlik direnişin başarıyla uygulandığı bildirilmiştir.

İSTA Ajansı muhabirleri Çerkeş'te direnişe katılan Genel-İş üyeleri ile TÖB-DER'li öğretmenlerin iki saatlik süre içinde disiplin ve dayanışma içinde eylemi sürdürdüklerini bildirmişler, bildiriler dağıttıklarını söylemişlerdir. Şereflikoçhisar İSTA muhabiri de TÖB-DER'li öğretmenler ile TÜM-DER üyesi memurların ve DİSK'e bağlı Petkim-İş Sendikasına üye işçilerin direnişi başarıyla sonuçlandırdıklarını bildirmiş, lise öğrencilerinin de işçi sınıfı ile dayanışma için derslere girmediklerini söylemiştir.

Alınan bilgiye göre direniş sırasında katillerin bulunup, hesap sorulması ve MHP ile Ülkü Ocaklarının kapatılması istenilen bildiriler dağıtılmış, forumlar düzenlenmiştir. Direniş sırasında hiç bir olay çıkmamıştır.

HALKÇI DEVRİMCİ GENÇLİK DERNEĞİ'NİN AÇIKLAMASI

Bu arada Halkçı Devrimci Gençlik Derneği Genel Sekreteri İsmet Yol'da bir açıklama yaparak, işçi sınıfının direnişini desteklediklerini belirtmiş egemen güçlere karşı tüm devrimci, demokratik kuruluşların yanında birlikte mücadele vereceklerini soylemiştir.

Ege Bölgesinde

POLİTİKA, (ÖZEL)
16 Mart günü İstanbul Üniversitesi öğrencisi 6 ilerici gencin ölümüyle sonuçlanan faşist katliamı protesto etmek için tüm yurt çapında yapılan 2 saatlik genel greve İzmir'de 50 bini aşkın DİSK üyesi işçinin katıldığı bildirilmektedir. İzmir'de de, tüm yurtta olduğu gibi işçiler, saat 08.'de saygı duruşunda bulunarak direnişe başlamışlar ve 2 saat üretim yapmamışlardır. İzmir'de de TÖB-DER üyesi öğretmenlerin sabah derslere girmedikleri ve orta öğretim kurumlarında öğrencilerin boykota gittikleri öğrenilmiştir.

Sabah saat 08'de başlayan ve iki saat süren direniş sırasında özellikle kitle taşımacılığı tüm olarak durmuş, belediye otobüsleri ve troleybüsler direniş saatinde oldukları yerde kalmışlardır.

DİSK'in başlattığı iki saatlik uyarı direnişine pekçok okulun da katıldığı bildirilmektedir. Üniversite öğrencilerinden başka İnönü Lisesi, 50. Yıl Lisesi ve Suphi Koyuncuoğlu Lisesinde öğrenciler iki saat süre ile derslere girmemişler, öğretmenlerde ders yapmamışlardır.

Karadeniz Bölgesinde

POLİTİKA, (ÖZEL)
Tüm yurtta olduğu gibi Samsun ve tüm Karadeniz Bölgesinde de DİSK'in almış olduğu 2 saatlik Faşizme ihtar için Genel Direniş kararı tüm DİSK üyeleri tarafından uygulanmış, binlerce işçi 2 saat süreyle üretim yapmamışlardır. Direnişe Maden - İş, Genel - İş, Oleyis'e bağlı işyerleri ve TEK - GES - İş'in yetkili olduğu Toprak-Su 11. Bölge Müdürlüğüne bağlı işyerlerinde çalışan tüm işçilerin katıldığı bildirilmiştir. Bu arada Karadeniz Bölgesinde TÖB-DER üyesi olan ve olmayan öğretmenler derslere girmemişler, tüm orta öğretim kurumlarının öğrencileri boykot yaparak 16 Mart katliamını protesto etmişlerdir. TÜTED ve TÜS - DER üyeleri de 2 saat çalışmayarak protesto eylemine katılmışlardır.

Bu arada 50 kişilik bir sağ grup, Samsun'da öğretim kurumlarındaki boykota karşı bir yürüyüş yapmaya kalkışmışlar fakat bu yürüyüş halk tarafından büyük tepkiyle karşılanmıştır.

Güney ve Güneydoğu'da

ADANA (İSTA)
«Faşizme ilk ihtar» eylemi Adana, Mersin, Hatay, Gaziantep, Diyarbakır illeriyle bağlı ilçelerinde de başarıyla gerçekleştirilmiştir. DİSK'in örgütlü bulunduğu yerlerde işi durdurma eyleminin daha başarılı olduğu bildirilmiştir. Kimi yerlerde işi yavaşlatma eylemi konulmuştur. Politika muhabirlerinin bildirdiğine göre, eylem, söz konusu yörede anti-faşist güç ve eylem birliğinin başarısını sergilemiştir. Antalya'da da işçiler, dün saat 10.00'a kadar işi bırakarak «faşizme ihtar» eylemine katılmışlardır.

Bursa'da

BURSA, (İSTA)
Tüm yurtta 16 Mart Katliamını protesto için yapılan direnişe Bursa'da 20 bini aşkın DİSK Üyesi işçi ve öğretmen katılmış, orta öğretim kurumlarının tümünde boykot yapılmıştır. Bu arada Bursa Tıp Fakültesinde Dekan'ın da katıldığı bir forum yapılmıştır.

Maden-İş üyeleri saat 8'de fabrikalarının önüne toplu halde çıkıp saygı duruşunda bulunmuşlar ve and içtikten sonra direnişe başlamışlardır. Direnişe: Maden-İş'e bağlı Renault, Mako, R. Bosch, Burçelik, SKT, Maysan, Siemens, Döktaş, Elba; Tekstil'e bağlı Sifaş, Bisaş, İpsan, Haliflex; Gıda-İş'e bağlı Et ve Balık Kurumu, Genel-İş'e bağlı Belediye Otobüsleri; Bank-Sen'e bağlı Yapı ve Kredi Bankası, Garanti Bankası, Eskişehir Bankası, Oleyis'e bağlı Uludağ'daki Oteller ve Çelik Palas işyerlerinde çalışan işçiler, ve Bursa ve ilçelerinde görev yapan öğretmenlerin tümüne yakın kısmı katılmışlardır.

Kocaeli'de

KOCAELİ, (İSTA)
Kocaeli'de fabrikalar, öğretim kurumları ve Belediye'ye bağlı işyerlerinde yapılan ihtar grevi başarıyla sonuçlanmıştır. Maden-İş, Lastik-İş, Genel-İş ve Konut-İş'e bağlı işçiler saat 10'a kadar işi bırakmışlar, öğretmenler sabah derslere girmemişlerdir. Bu arada orta öğretim kurumlarının öğrencilerinin de boykotlarla direniş eylemine katıldıkları bildirilmektedir.

Bu arada Töb-Der ve Tüm-Der İzmit Şubeleri, KDB, Makina ve Mimarlar Odaları ve diğer gençlik örgütleri Fethiye caddesinde ortak basın toplantısı yapmışlardır. Polisin basın toplantısını dağıtmak istediği ve Töb-Der Şube Başkanı Süleyman Özçiftçi'yi gözaltına aldığı bildirilmektedir. Ayrıca polisin Endüstri Meslek Lisesindeki boykotu copla dağıtmak istemiştir.

Sakarya'da

SAKARYA, (İSTA)
Faşist saldırı ve cinayetleri protesto eylemi Sakarya'da da etkin bir biçimde sürdürülmüştür. Belediye otobüsleri çalışmamış, öğretmenler okullarda hazır bulunmuş fakat derslere girilmemiş, fabrikalar 8-10 arası üretimi durdurmuşlardır. Kimi işyerlerinde ise iş yavaşlatma eylemi yapılmıştır. 9 demokratik örgüt (Lastik-İş, Genel-İş, Yol-İş, Bank-Sen, Töb-Der, Halkevi, İGD, Gıda-İş ve Tüs-Der) yöneticileri, ortak bir açıklama yaparak faşistlerin, giriştikleri kitle katliamının suçunu ilerici-devrimci güçlere atmak istediklerini kaydetmişler, Amerikan emperyalizminin, CİA'nın, yerli kardeş örgütünün, kontr-gerilla ve faşist yuvaların, Türkiye'de sıkıyönetim ilan etmek ve DGM'leri yeniden kurmak için çalıştıklarını belirtmişlerdir. İşçi sınıfının ve demokrasi güçlerinin böylesi bir yola geçit vermeyeceğinin vurgulandığı açıklamada, tüm ilerici devrimci güçlerin faşist mihrakların ve sapık unsurların böylesi eylemlerine ve faşizm tehdidine karşı güç ve eylem birliğinin zorunluluğu vurgulanmıştır. 9 demokratik kuruluş, «Önümüzde duran acil görev, işçi sınıfının öncülüğünde tüm demokrasi güçlerinin cephe ve eylem birliğidir» demişlerdir.

televizyon

19.00 PİNOKYO
19.25 MİLLİ PARKLARIMIZ
20.00 HABERLER
20.50 HALKEVLERİ
21.30 AŞIK VEYSEL'İ ANMA PROGRAMI
21.50 TÜRK HAFİF MÜZİĞİ
22.10 TV OYUNU
22.40 GÜNE BAKIŞ

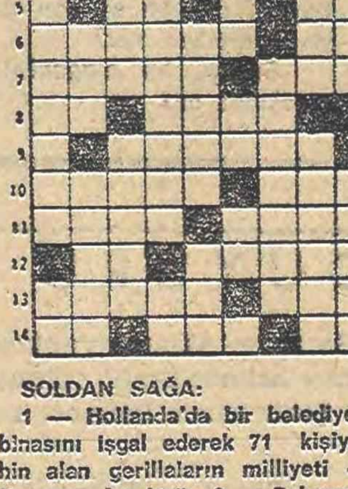
radyolar

TRT 1
05.00 Açılış.
05.05 Türküler, Şarkılar
06.02 Günaydın
07.02 Köye Haberler
07.30 Haberler
07.40 Sabahtan Sabaha
09.02 Türkü Defteri
09.40 Çevre Sorunları
10.01 Arkası Yarın
13.00 Haberler
19.00 Haberler
20.15 Köy Dağarcığı
22.00 Kısa Haberler
22.02 Bölgesel Yayın (!)
23.00 Haberler
00.55 Kısa Haberler

TRT 2
08.00 Gün Başlıyor
09.00 Olayların İçinden
13.00 Haberler
13.30 Olayların İçinden
16.20 Arkası Yarın
16.40 Şarkılar
19.00 Haberler
19.30 Türküler
20.30 Olayların İçinden
21.00 Türküler
21.15 Sanat Dergisi
21.45 Şarkılar
23.30 Haberler

TRT 3
07.00 Açılış
08.00 Sabah İçin
09.30 Beraber Şarkılar
10.00 Salı Konseri
15.00 Günün Konseri
16.00 Konserlerden Seçmeler
17.00 Türküler Geçidi
17.30 Türk Bestecileri
18.30 Müzikte Çağlar
23.00 Gece Konseri
24.00 Gece ve Müzik
01.00 Kapanış

bulmaca

SOLDAN SAĞA:
1 — Hollanda'da bir belediye binasını işgal ederek 71 kişiyi hin alan gerillaların milliyeti - Dumanın bıraktığı. 2 — Babanın aile reisi olduğu pederşahi (aile). 3 — Halkı yoksul bir ilimiz - İptidai. 4 — Eğirmen, kirmen - Afrika'da ABD'ye bağımlı bir ülke. 5 — Köpek - TERSİ, İlgi zamiri. 6 — Kazayla - Bir h[illegible]n okunuşu. 7 — Sinamalarda vb. gece gösterisi - Özgü, ilişkin. 8 — Dış karşıtı - Uyarı. 9 — Kira getiren mülkler (eski dilde). 10 — Bir meyve - TERSİ, Eşek (eski dilde). 11 — «Etmek» fiiliyle birlikte karşısındakini konuşamaz hale getirmek anlamına gelir - Bağış. 12 — Güneş tanrısı - Bir kadın adı. 13 — «Cennetten çıkma» olduğu söylenir - Kendini beğenmiş. 14 — Fizikte bir kanun - Kale duvarı - Bir hayvan.

YUKARDAN AŞAĞI:
1 — Stendhal'in bir romanı (üç sözcük) - Bir nota. 2 — Büyük ve süslü çadır - Kabahat - yapılması dince yasak olan. 3 — TERSİ, At ayakkabısı - Yapmak (eski dilde) - Bir hafif müzik sanatçısı. 4 — TERSİ Evropiyumun simgesi - İslam öğretisi, yol - En iyi. 5 — Buhran - İslamlıkta zenginin yoksule yardımı koşulu - Bir emir 6 — Temize çıkma, beraat - Haya duygusu - Hektolitrenin kısa yazılışı. 7 — Bir sayı - SSCB'de bir dil. 8 — Eski, köhnemiş düzene karşı yeniyi savunan - Katman. 9 — TERSİ, Emperyalist ülkelerin hakimi - Kurul.

DÜNKÜ BULMACANIN ÇÖZÜMÜ:
SOLDAN SAĞA:
1 — Sedat - İsa. 2 — Amuderya. 3 — Vay - Daire. 4 — Aruz - Klor. 5 — Şerefsiz. 6 — Ur - Ek. 7 — Es - Zat - İş 8 — Ba - Esmer. 9 — Alev - eraK 10 — Rana - Kadı. 11 — ızaT - Der. 12 — Şam - İki 13 — Ranza - Ağ. 14 — zl - Bazı.
YUKARDAN AŞAĞI:
1 — Savaş ve Barış. 2 — Emare - Salazar. 3 — Duyuru - enamaZ. 4 — Ad - Zerzevat - Ni. 5 — Ted - As - İz. 6 — Raksetmek - Kar. 7 — İyilik - eradİ. 8 — Saroz - İrade - Az. 9 — Er - Aş - Kırağı.

GOLCÜK

GÖLCÜK'TE "FAŞİST KATLİAMI PROTESTO" YÜRÜYÜŞÜ YAPILDI

KOCAELİ (İSTA)
Gölcük İlçesinde, İstanbul'da meydana gelen faşist katliamı protesto etmek için bir yürüyüş yapılmıştır. Üç bin kadar gösterici Tersane Fabrikasının önünden başlattıkları yürüyüşü Heykel Meydanı'nda sona erdirmişlerdir. Yürüyüş sonunda konuşmacılar, faşist yuvaların dağıtılması gerektiğini vurgulayarak, MHP ve Ülkü Ocaklarının kapatılmasını istemişlerdir. Gösteri daha sonra olaysız bir şekilde sona ermiştir.

AMERİKAN ÜSSÜNDE BİR TÜRK SUBAYI

"ÜS YOK TESİS VAR,,

Hasan KIYAFET

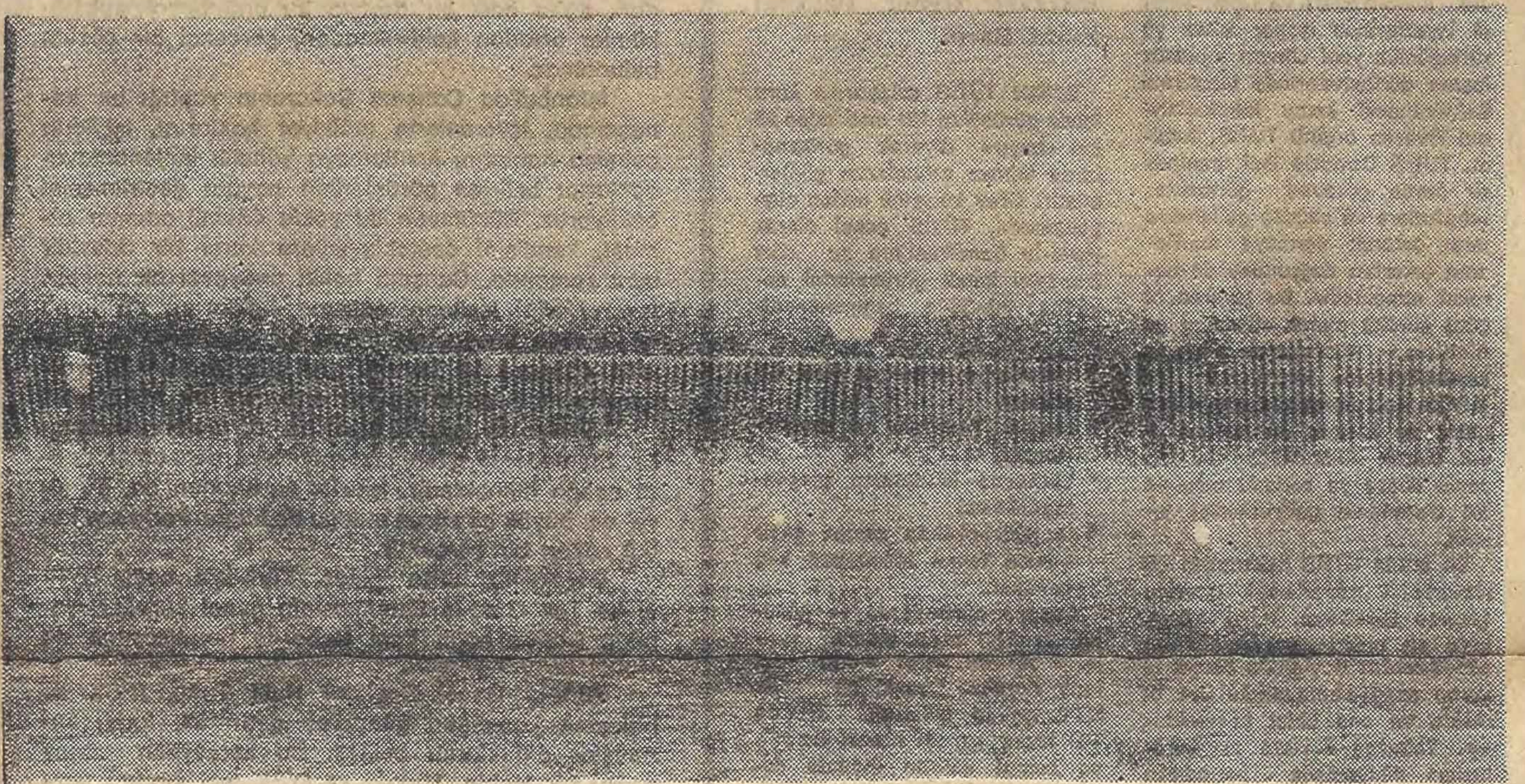
"Bana bak ula kapten; senin çöpünü dökenin de

Saral, rütbelerini çatır çatır söküp Amerikalının yüzüne attı

AMERİKALI KOMUTAN MOORE ŞÖYLE DİYORDU; «AMERİKAN ASKERİ, DÜNYANIN HİÇBİR YERİNDE ÇÖP DÖKMEZ. BUNU O DOĞULU GERİ KAFANIZA İYİ SOKUN»

ÇÖPLER BİRİKİNCE, AMERİKALILAR ERLERİMİZİ ANKARA'YA ŞİKAYET ETMİŞLERDİ. İŞİN ACISI ÜST RÜTBELİLERDEN SERT EMİRLER YAĞMAYA BAŞLAMIŞTI; «AMERİKALININ PİSLİĞİNİ TEMİZLEYİN» DERCESİNE

KÂBENİN GİRİŞ KAPISININ TAŞLARINI ALTINDAN YAPTIRMAK İÇİN, SUUDİ ARABİSTAN'DAN İZİN İSTEYEN AMERİKA, BİZİM ERLERİN ORUÇ TUTMALARINI İSTEMİYORDU. ÇÜNKÜ DOMUZ YAĞLI ÇÖPLERİNİ DÖKTÜRECEK ADAM BULMAKTA GÜÇLÜK ÇEKİYORDU

Amerikalıların kaldığı lojmanlar çitle çevrilidir..

-9-

Amerikalılar bizi isyan ettirmek için sürekli tahrik etmeğe başlamışlardı.

Bizi suçlu düşürerek oradan uzaklaştırmak istiyorlardı. Kimi Yurtsever subayların haklılığımızdan dolayı bizi tuttuğunu da anlamışlardı. Her gün yeni bir olay çıkarmak için ter tip peşindeydiler. Sonunda bunun en kötü örneğini verdiler. Bir gün yine lavaboların tıkandığını, der hal gelip onarmamızı söylediler. Görevli üç er gitti. Fakat çok geçmeden erler geri döndüler. Kendileri Amerikalıların özellikle kâğıt tıkadıkları bir yüznumara deliğini açarken, bir Amerikalı erin, gelip hemen yakınlarındaki başka bir oturağa işediğini ve inadına yüksekten işeyip sidiğini yüzlerine sıçrattığını söylediler. Çocukların öfkeden hâlâ elleri titriyordu. Bu durum onurlarına dokunmuştu. «Gitmeyiz geriye» diye diretiyorlardı. Tam o sıra yeniden telefon çaldı. Görevimizi hatırlatarak, görevimizi yapmazsak yaptıracaklarını söylediler. Az ötede bir şeyler onaran Saral, duruma kulak kabartmış olacak ki, «gel teğmenim gidip şu zıkkıma bir de biz bakalım» dedi. Ve gittik..

Onların yüznumaraları tek kişilik değildi. Şöyle büyükçe bir oda düşününüz. Duvar diplerine sıray la dizilmiş, modern oturaklar var. Aynı anda belki on kişi birbirlerinin gözüne bakarak, büyük işlerini yapıyorlar. İşte olayın geçtiği yer burasıydı.

Saral'la benim, oraya vardığımızı gören bir Amerikalı Teğmen de, yanımıza geldi. Saral, köşede duran bir demir çubuğu öfkeyle kaptı. Tıkanmış deliğe soktu soktu çekti. Sonra teğmene dönüp:

— İşte ha bu zıkkımı bunun için koyduk buraya. Yahu siz şey etmesini de mi, biz öğreteceğiz- Kağıt atmayın tıkanıyor dedik. Tıkanırsa ha böyle dürtün gitsin dedik. Dahası bizim görevimiz, eskiyenin kırılanın, yenisini koymaktır. Yoksa gelip bokunuzu da doğru sıçırtmak değildir, diye kabarmış laz öfkesiyle yarı Türkçe yarı İngilizce, çok da işaretle anlattı.

Amerikalı Teğmen kulaklarına dek kızarmıştı. Saral'a yiyecek gibi bakıyordu. Biz oradan ayrıldıktan az sonra Yüzbaşı Moore telefonla:

— Teğmen Hasan bir daha beni böyle ufak işlerle uğraştırmayın ve kırılan lavaboyu gelip değiştirin dedi, telefonu çat kapattı.

Saral'la birbirimizin yüzüne bakıp kaldık. Hemen izüstü geriye dönüp durumu gözden geçirdik. Oturağın fayansında taze ayak izi açıkça belliydi. Özellikle ve inadına kırılmıştı...

Kâbenin giriş kapısının taşlarını altından yaptırmak için, Suudi Arabistan dan izin istiyen Amerika, Ramazanda bizim erlerin Oruç tutmalarını istemiyordu. Çünkü domuz yağlı çöplerini döktürecek adam bulmakta güçlük çekiyordu...

Ramazan ayı gelip çatmıştı. Bir gurup er arkadaşları adına bize bir dilekce getirdiler:

«Biz müslümanız. Oruç tutacağız. Bu domuz yağlı çöp varillerini kucaklamak istemiyoruz. Hiç olmazsa oruç çıkana dek Amerikalılar çöplerini kendileri döksünler.» Bu konuda yalvarıp yakarmaları dayanılacak gibi değildi. Oysa bizim hiç bir yetkimiz yoktu. Durumu erlerimizin ağzıyla Tabura bildirdik. Gerçekte Taburun da bu işe gücü yetmezdi. Onlar da Kolorduya yazdılar. Kolordu Komutanının ise Amerikalılarla arası çok iyiydi. Ve ne yazık ki alınan cevap olumsuzdu. Bize görevimiz hatırlatılıyor ve «iş çıkarmayın boyunuzdan büyük işe karışmayın çöpü dökün», deniyordu. Tabur Komutanım Ağaoğlu bana «Hasan beni de fırçalattın. Tümümüzün yüreği yanıyor, ama elden ne gelir. Çöpü dökeceksin» diye emri yinelemişti.

Hizmet birliğindeki arkadaşlar yeniden biraraya geldik. Uzun tartışmalardan sonra, ramazan ayı boyunca erlerimize bulaşık varili kucaklatmamaya karar verdik. Bundan doğacak sorumluluğun bilincindeydik. Fakat Mehmetçiklerin temiz inançlarına olan saygımız, bize olan güvenleri, bizi bu güç karara itti.

Çöpleri iki gün almayınca, variller doldu taştı. Pis bir bulaşık kokusu dört bir yanı sarmıştı. Amerikalıların kızgınlığı, bizim erlerin neşesi görülmeğe değerdi. Taa Ankaraya şikayet edilmiştik. Üstlerimizden, birbirinden sert emirler alıyorduk. Biz, «çöpü dökmüyoruz» demiyorduk. «İşte dökeceğiz, edeceğiz, aracımız bozuldu, erimiz hastalandı» gibi bahaneler uyduruyorduk. Ne kadar dayanırsak kâr diyorduk. Sonuna dek dayanamıyacağımızı da biliyorduk..

— DANANIN KUYRUĞU KOPUYOR —

Üçüncü gün akşam üstüydü, Komutan Moore yanında dört zebellah koruyucusuyla bizim oraya geldi. Öfkeden [illegible]. Yardımcılarının tüfek yavrusu Teksas tabancaları bellerindeydi. Onlarda komutanları kadar kızgındı. Biz, [illegible] Koruyucularından biri zenciydi. O diğerlerinden çok tetikteydi. Oysa zavallının soydaşlarını Amerika'da adam yerine koymuyorlardı. Beyazlar onlarla aynı yüznumaraya bile gitmiyorlardı...

Zenciler, Amerikalı beyazın önüne ancak cephede ölüme doğru koşarken geçebilir (Bk. Amerikalı Sefalet. M. Harrington. S: 84)

Yasalarımız, onların rütbesine karşı gösterilecek saygı bir Türkünkine eşit olacak dediği için Captain Moore'yi kalkıp ayakta karşıladık. Yanımda Saral, Muzaffer Durmuş, Mustafa Korur vardı. Moore'un, elini kolunu sallayarak sövercesine yaptığı konuşmayı ayakta bir süre dinledik. Fakat onların kavgaya kararlı bir tavırları vardı. Saral, durdu durdu patladı.

— Teğmenim, şerefim üzerine yemin veriyorum denenleri bize olduğu gibi çevir. Sakın yumuşatayım deme.

Saral'ın elleri titreyerek rengi solmuş sırmalarının üzerinde dolaşıyordu. Beni dinleyecek sabrı gösterdi. Moore'un sözleri tek eksiksiz şuydu:

— Şu gördüğünüz kitapta ikili anlaşmalar ve içinde sizin hükümetinizin imzası var. İmza namus demektir. Görevinizi ya tam yapın ya yaptıralım.

Moore, sözünü bir yerde boğup bana dönmüştü:

—Teğmen teğmen, sizin bir solcu olduğunuzu anlıyorum. Ama şunu o Doğulu geri kafanıza iyi sokun ki Amerikan Askeri dünyanın hiç bir yerinde çöp dökmez. Dökeceksiniz çöpü, Uzun sözün kısası bu işte...

Saral deli deli bir bana bir Amerikalıya baktı. Sanki Amerikalı Türkçe anlıyormuş gibi çenesinin altına girerek:

— Baa bak ula kaptan «Captain». Senin çöpünü döken adamın da... Değil elindeki ha bu karakaphı kitap, kuran yazsa dökenin yine... Damarlarında değil Türk kanı, insan kanı taşıyan, bu zilletinize katlanamaz. Yirmi yıldır [illegible] rütbelerini çatır çatır söküp Amerikalının yüzüne çaldı... Ortalık birden karıştı.

(Devam Edecek)

---

tırmık

AYDIN ENGİN

Yılgı tohumları yeşermeden (2)

Faşist tırmanış, bir dizi katliamla yol almaya çabalıyor. Ülkenin bütün demokrasi güçleri de bu tırmanışı durdurmaya çalışıyor. Faşist tırmanışı durduracak öneri pek çabuca ortaya kondu:

— MHP ve Ülkü Ocakları kapatılmalı, faşist yuvalar dağıtılmalıdır... dendi.

Üzerinde tartışılmayacak kadar açık bir öneri bu. Ama öneri olarak kaldıkça hiç bir çözüm getirmez. Hayata geçmesi gerek. Yani Ülkü Ocakları'nın kapatılması, MHP'nin kapatılması, faşist yuvaların dağıtılması gerek.

Faşizme karşı savaşımı, bu öneri'nin dışındaki formüllerde arayanlar da var. Bir süreden beri alaylı bir dille, işçi sınıfının bilimini savunanlara karşı çıkılıp şöyle deniyor:

— «Provokasyonlar teorisi» ile devrimci şiddeti önlemek isteyen revizyonistlerin pasifizmi, kitleleri faşizme teslim olmaya götürüyor.

Yukarıdaki cümledeki laf ebeliğini, fikir fukaralığını bir yana bırakalım. 12 Mart öncesinde ve 12 Mart döneminde **«faşizmi koyulaştırmak gerek. Böylece halkımızın faşizme karşı tavrı berraklaşacak, tepkileri büyüyüp patlama noktasına ulaşacak ve faşizme karşı bir halk cephesi kurulacak»** gibisinden safsatalar da savunuldu.

İlaç darlığı yüzünden ölüm oranının arttığı bir ülkede, daha çok kişiyi öldürüp, böylece **ilaç istemini kitlelerin birincil istemi haline getirmek gibi** bir yöntem bu. İler tutar yanı yok yani.

Faşizmi önlemenin, katliamı durdurmanın yolu beş on kişilik anti-faşist terör «timleri»nin silahlı eylemlerinden geçmiyor. Tam tersine, bu, faşizme dolaylı bir davetiye çıkarmak oluyor. İşçi sınıfı biliminde **«özünde sağ sapma»** denen bir terim vardır. Çok **«sol»** görünen pek çok teorinin, özünde burjuvazinin, faşizmin ekmeğine yağ sürdüğünü, değirmenine su taşıdığını anlatmak için kullanılır.

Sözünü ettiğimiz **«bireysel terörizmi savunan»** formüller, işte bu anlamda **«özünde sağ»** teorilerdir, ideolojilerdir.

O zaman soru tekrarlanacaktır ama:

— Peki faşizm nasıl durdurulacak? Katliam nasıl önlenecek? Faşizm inine nasıl tıkılacak?

Sorunun kırk tane cevabı yok. İşçi sınıfı bilimi bu soruyu olanca duruluğu ile cevapladı:

Kitlelerin, emekçi sınıf ve tabakaların örgütlü gücü ile...

Bu bilinen sözü **açalım.**

Ne demektir anti-faşist güçlerin örgütlenmesi?

Herhalde buradaki örgütlenmeyi «Aksaray'ı Güzelleştirme Derneği» yada «Kanarya Sevenler Derneği» gibi bir örgütlenme ile karıştırmamak gerek.

Faşizme karşı savaşımın başını işçi sınıfı çeker. Yani faşizme karşı savaşımın öncüsü işçi sınıfıdır. Bu savaşımın yolunu, yöntemini, taktiğini, yönetimini işçi sınıfı saptar. İşçi sınıfı denince de şekilsiz br yığın anlaşılmaz. İşçi sınıfının **«siyasal örgütü»** anlaşılır. Daha iki gün önce İstanbul, Ankara, İzmir caddelerindeki dev boyutlu anti-faşist gösteride birkaç sapık unsur dışında kitlelerin **«işçi sınıfı partisine özgürlük»** haykırışı işte bu yüzden, anti-faşist savaşımın da zorunlu koşullarından birinin **kitlesel boyutlarda** talep edilmesidir.

Tekerleği yeniden icat etmeyeceğiz ve **Amerika'yı yeniden keşfetmeyeceğiz. İnsanlık bu işi çoktaaan yaptı ve insanlığın bir kazanımı olarak yeni kuşaklara** aktardı.

Aynı şekilde sosyalizmin, bilimin yüce ustaları ve özellikle **Georgi Dimitrov** anti-faşist savaşımın temel ilkeleri üstüne ciltler ve ciltler dolusu bir hazine bıraktı insanlığa.

Faşizme karşı tüm demokrasi güçlerinin yeraldığı bir **«anti-faşist cephe»** oluşturmadıkça, yani anti-faşist güçler bir cephe içinde örgütlenmedikçe faşizmin inine tıkılması olanaksız.

Kimdir bu anti-faşist güçler? Türkiye'de bu güçleri (**güç** deyimi ile **örgütlülük** deyiminin burada anlamdaş, yada birbirini tamamlayan iki temel öğe olduğunu hatırdan çıkarmayalım) geniş kitleler tanıyor artık:

İşçi sınıfının siyasi partisi, sosyalist partiler, sendikalar, meslek odaları, demokratik dernekler, öğrenci kuruluşları, öğretim üyelerinin dernekleri, köylü örgütlenmesinin kooperatif, dernek biçimindeki kuruluşları, demokratik güçlerin bir kesimini siyasi planda temsil eden CHP, v.b....

Bu örgütlerin yeralacağı bir anti-faşist cephe oluşmadıkça faşizm tehlikesinin ortadan kalkması olanaksız.

Demokrasi güçleri, **«MHP ve Ülkü Ocakları'nın kapatılmasını, faşist yuvaların dağıtılmasını»** istedi. Bu isteğin işbaşındaki hükümetten, parlamentodaki demokrat saylavlardan destek görmesi için, Hükümeti, saylavları harekete geçmeye zorlayacak bir «güç»ün kendini ortaya koyması zorunlu.

Bu satırlar yayınlandığı sırada Türkiye İşçi Sınıfı tarihindeki ilk örgütlü anti-faşist grevi hayata geçirmiş olacak. Katılım oranı üzerine tekelci sermayenin ve sağdaki ve soldaki işçi sınıfı düşmanlarının gevezeliklerini gözardı edebilirsek, bu istemin hükümet ve saylavlar üzerindeki etkisini somut olarak ölçebileceğiz. Ancak anti-faşist istemlerin hayata geçmesinin kilidi gene de örgütlülükten, yani anti-faşist cephenin oluşumundan geçecektir.

Türkiye'de Ulusal Demokratik Cephe çağrısı yapıldığında, bu cephenin anti-faşist savaşımı da içerdiği açıklıkla ortaya kondu. O dönemlerde (ve hâlâ) UDC de buluşmak yerine UDC'nin karşısında bir «Lafebeleri Cephesi» oluşturmak hünerini gösterenler, takkelerini bir kere daha önlerine koymak zorundadırlar.

Gelecek günlerde kitlelerin yüzüne bakamaz hale gelmemenin yolu buradan geçiyor.

14'ler "ihtilâl topluluğu,, değillerse neydiler?

-27-

TÜRK NAZİLERİ VE 1960 DARBE GİRİŞİMİ

İkinci Bölüm

Ender Kâmil Boyacı

Demek ki, 14'ler bir melek kadar masum kişilermiş. O halde İntelligence Service'in parmağı olduğu ileri sürülen Havadis, Öncü gibi gazetelerle yayın yapmak, propaganda yapmak; Millî Birlik Partisi kurmak, D.P.lilere kur yapmak, Ülkü-Kültür birliği teşebbüsleri; 23'leri tek tek, adam acama vurmak plânları; Harbiye öğrencileri, ni genç subayları ve koltuk vaadiyle generalleri elde etme niyetleri neyin nesiydi?

14'LER:

«13 Kasım'da görevlerinden uzaklaştırılan Komite üyelerinin sayısı tesadüfen 14'tür. Türk basını bu gruba 14'ler adını verdi.. Dış basın bu grubu TÜRKEŞ GRUBU veya RADİKAL REFORMİSTLER grubu olarak isimlendirmişti. HÜR DÜNYA BASINI bizleri ve olayın mahiyetini daha iyi anlamıştı. Dost demokratik devletlerin «ciddî» yayın organları ve ileri gelen dergileri, «Eski politik mektebin muhafazakâr liderleri komitenin genç reformist unsurlarını tasfiye ettirdiler.» diyor, hakkımızda yapılan isnatların gerçeğe uymadığını ifade ediyorlardı.» (Özdağ, s.62)

Türkeş, kendilerinin dış basın tarafından iyi tanınmadığından acı acı yakınıyordu. Tanınmak, bir anlamda kapitalizmin emperyalizmine hizmete ve arz-ı ubudiyet etmeğe hazır ve nâzır olduğunu kabul ettirmek demekti, Türkeş ve taifesi için; 27 Mayıs sabahı Washington'un müdahelesinden çekinenler ikinci bir darbe için de icazet ve ruhsat almak gereğini duyuyorlardı... Ne var ki, dışta kendilerini iyi tanıtmamışlar (!)dı. 13 Kasımdan sonra ise, Muzaffer Özdağ, hür dünya basını dediği tekelci sermayenin yayın organları olan büyük tröst gazetelerinin, kendilerini iyi anladığından söz ediyor. Ortada bir gerçek varaır: 14'lerin tasfiye ettirildiği... Türkeş, 1944 Milliyetçilik Olayı kitabının 98 inci sayfasında EN BÜYÜK SORUMLU C.H.P. VE İNÖNÜ deyip işin içinden çıkıveriyor. Yâni, tasfiyeyi yaptırtan bunlarmış gibi. «İnönücü Komite üyeleri», «İktidarı İnönü'ye kaptırmak istemeyen Gürsel'in parti kurmak (M.B.P.) teşebbüsü başarılana kadar seçimi geciktirmek istemesi», Türkeş'in dokunup geçtiği noktalardır. Türkeş ve Özdağ ve daha önce 1963 yılındaki Askerî Mahkeme önündeki savunmasını incelediğimiz Baykal, hayallerle, Karagöz perdesine yansıyan gölgelerle uğraşıp duruyorlar. Kimdi, veyahut da neydi, hangi kuvvetti bu gölgelerin sopasını, ipini elinde tutup oynatan? Bunun iktisat bilimindeki adı FİNANS-KAPİTAL'di. 14'leri tasfiye ettiren de finans-kapital'in Türkiye'deki beşinci koluydu... O kadar.

Özdağ'ın sözünü ettiği o «dost demokratik devletler» Türkiye'nin başına kanlı bir çorap örüyorlardı. Derya içindeki balıkların deryayı bilmemesi gibi, başına çorap örülen Millî Birlikçi yiğitlerimiz de, o «dost demokratik devletler»in Türkiye'nin ulusal kaynaklarını kan emen sülük gibi emdiğini ve bu yüzden devrimci bir yönetimi tepelemek için, her türlü iğrenç manevrayı yapabileceklerini, belki de, akıllarının ucundan bile geçirmiyorlardı.

14'lerin yurtdışındaki durumlarını sayın Özdağ, şöyle anlatıyor:

«Yurtdışında yeni durumda ne yapacağımızı tartıştık. Millete karşı taahhüdümüz devam ediyordu. 27 Mayıs'ın tarihe ve millete karşı sorumluluğunu taşıyorduk. Olayları sükûnetle takibe karar verdik. Kalanlara küskünlük ve düşmanlık duymayacak, idareyi sarsıntı ve müşkilâta maruz bırakmayacaktık. M.B.K.sini, sorumluluk sahiplerini, ısrarla ve sabırla ikaz edecektik.

......

«14'leri yurtdışında bir ihtilâl topluluğu görmek, göstermek, gerçeğe uymaz. Biz sadece millete karşı mesul ve görevli bir meclisin, mesuliyeti seçimlere kadar devam edecek bir parçası idik. 14'lerin yurt dışında ihtilâl sath-ı mailinde anlaşmayı vardıkları iddiası da gerçeğe uymaz.»

«Biz fikrî potansiyel mihrakı idik. Olaylar görüşlerimizin (?) haklılığını doğruluyordu. Olayları dikkat ve endişe ile izliyorduk.

«Milletin tümünün desteklediği M.B.K. yönetimi, 13 Kasımdan sonra kısa bir zaman içinde zaafa düçar oldu. İdare, İnönü ekibinin kontrolüne girdiği ölçüde halk M.B.K. ve devrim idaresinden uzaklaştı...

«Ordu M.B.Kne güvenini kaybetti. Askerle politik faaliyetleri izlemeye ve idareye karışma zaruretini duydular. Halk, tarafsızlığı kaybeden idareye karşı maksatlı unsurların da tahrikiyle, tahriklerin tesiriyle tepki göstermeğe başladı. Geniş vatandaş kitleleri tahkir ve tazyik ediliyordu. Bu, tepkileri çoğalttı. Bir sıra tevkifler oldu ve bunlar birbirini takip etti.

«13 KASIMDAN SEÇİMLERE KADAR DEVAM EDEN SÜRE REJİMİ, SİYASİ TARİHİMİZİN HENÜZ HALK İÇİN KARANLIK-GÖLGELİ BİR BÖLÜMÜDÜR. BU SÜRE AÇIK KAPALI KUVVET HAREKETLERİ VE DARBELERLE DOLUDUR. MESULİYET SAHİPLERİ İCRAATLARININ ALTINA İMZALARINI KOYMAMIŞLARDI. FAKAT, GENEL OLARAK, İDARE VE SİYASİ CİHAZ İNÖNÜ EKİBİNİN HİZMET VE KONTROLÜNDEDİR. SORUMLULUK ONUNDUR. ......

«14'ler seçimlerden önce (15 Ekim 1961) bir cemiyet hüviyetinde değildi. Seçimlerden sonra da bu hüviyete girmemiştir. Fert olarak her ne hâl olursa olsun, seçim neticelerine hürmet edilmeli, parlamento yaşatılmalı düşüncesinde idim. 27 Mayıstan sonra birlikte çalıştığımız bilim adamlarına ve tanıdığımız politik şahsiyetlere bu fikirlerimi bildiren mektuplar yazmıştım...

«Aksi yönde tahrikler de vardı. Türkiye için mühlik neticelerini hissediyorduk. Ölçüsüz hırs sahipleri, siyasî çıkarları için halkla orduyu, parlamento ile orduyu karşı karşıya getirme çabası içinde idiler. Cumhuriyet tarihinde hiç bir parlamento, İkinci Cumhuriyet meclisleri kadar tahkir ve tehdide mâruz kalmamıştır. İdrak ve insaf sahiplerini bu hususta ikaza çalıştık.

«16 Ekim günü artık herhangi bir vatandaş olduğumu, bir halk çocuğu olarak hizmet göreceğimi, Tokyo'ya telefon eden Türk gazetecilerine bildirmiştim.

«Seçim sonu cereyan eden, 22 Şubatı intac eden olaylarla ilgim yoktur. 22 Şubate olayını yabancı ajansların, Türk Silâhlı Kuvvetlerinin, kıtalarının karşı karşıya geldiğini bildiren haber bülteninde öğrendiğim zaman ıstırapla kıvranmıştım.

«27 Mayıs'ın bütün tasarruflarını hasis politik menfaatleri için bozan iktidar sahipleri bizi cebren, yurt dışında bırakmakta ısrar ediyorlardı.

«Nihayet, seçimlerden sonra artık bir arkadaş topluluğundan başka hukukî bir mâna taşımayan topluluğumuz -Brüksel'de toplandı. Benim katılmadığım bu toplantıda bilinen karar verildi ve ilân edildi. 2 Ağustos 1962 de 14'ler tarihe tevdi edilmişti. Herkes inançlarına uygun bir yol tutacak, hayatını siyasî kanaatlerine uygun tanzim edecekti. 2 Ağustos 1962'den sonra 14'lerden bahsedilemez. Bu andan itibaren istifa ile yurdu dönüşe hazırlanan veya bulunduğu hizmete alışmaya çalışan hariciye memurları vardır. Hakkımızda hükümetin tâyin tasarrufunu önleyen kanunun hükmü kalkınca yurda alınmamı istedi.

«Hükümetin son tamimi politik nezaketten uzaktı. Yurda, yıllık iznimizi kullanarak gelmemizi önleyen, izin dilekçemizi GENEL KURMAY'a havale eden Hükümet Başkanının (İnönü), hakkımızdaki beyanları da tuhaftı.

«Yurda müsterih, milletimi her fiilimin hesabını verme arzusu ile döndüm. Kimseye düşmanlık göstermediğim, haklı hiçbir menfaati ihlâl etmediğim halde, pek çok düşman kazanmıştım. Bunu normal görüyorduk. Bizler, yeni fikirleri, yeni ülküleri temsil ediyorduk. Bu fikirler yeni Anayasada yer almış, ifadeye kavuşturulmuştur. Bu Anayasanın, onun kurduğu, istediği düzenin en kuvvetli ve samimî savunucuları bizler olacaktık.

«Maalesef yurtta buhran ve istikrarsızlık devam ediyordu. Darbe ve ihtilâl söylentileri canlılığını muhafaza ediyordu. Bu durum içinde ihtilâl fikrine açık cephe aldık. Nizamın korunması gerektiğini her çevrede ifade ettik. Halkı, ordu düşmanlığı telkin edenlere karşı uyarttık **Siyasî hasımlarımızın** vicdansız husumeti devam ediyordu. Yurda döndüğümüz gün iki çevre, iki zıt uç aynı anda yaygara koparmıştı. Bu çevrelerden biri, bizi 27 Mayısa karıştığımız için kayredilmeğe, idam edilmeğe lâyık görüyordu. Diğer taraf, 27 Mayıs sayiş harekâtını, Millî Birlik Harekâtını kendi siyasî hesaplarına ve menfaatlerine uygun bir ihtilâl cinneti haline getirmediğimiz, tahakküm arzularına alet olmadığımız için bizi suçlu gösteriyor, tahkir ediyor, yargılanmamızı istiyordu.

(DEVAM EDECEK)

Karayolu işçilerinin sorunları için ileri kararlar alındı

★ KARAYOLU İŞÇİLERİ 1 MAYIS'A KATILMAK İÇİN OYBİRLİĞİ İLE KARAR ALDILAR
★ YOL-İŞ 6 NOLU ŞUBE 1 MAYIS HAZIRLIKLARINA BAŞLADI
★ KOCAELİ'NDE DE YOL-İŞ'LİLERSOSYAL UZLAŞMAYA KARŞI ÇIKTILAR
★ KARAYOLLARINDA MÜTEAHHİTLEŞME TEPKİYLE KARŞILANDI

İSTANBUL (İSTA)

Yol-İş Federasyonuna üye İstanbul Yol-İş Sendikası'nın işyeri baştemsilcileri, şube başkanları ve yönetim, yürütme kurullarının katıldığı toplantı önceki gün sonuçlanmış. İşyeri sorunları ile genel ekonomik ve siyasal gelişmeler konusunda bir açıklama yapılmıştır.

İstanbul Yol-İş Sendikası genişletilmiş örgüt toplantısının basına ve kamuoyuna yaptığı açıklamada alınan kararlar arasında faşizm tehlikesinin giderilmemiş olduğu vurgulanmıştır. Faşist örgütlerin kapatılması ve siyasal cinayetlerden hesap sorulması istenen açıklamada, Filistin halkına Siyonist saldırı kınanmakta faşizme karşı bütün demokratik güçlerin eylem birliğinin zorunlu olduğu belirtilmektedir.

Yeni çalışma döneminin sorunları üzerine kararlar alan İstanbul Yol-İş Sendikası genişletilmiş yönetim kurulu toplantısında «Seyyar görev tazminatı, işçi sağlığı ve iş güvenliği ile ilgili eksiklik ve aksaklıkların muvakkat işçilik sorununun müteahhitleşme ile mücadelenin, ayrıca çalışma süreci içinde çıkacak sorunların giderilmesi için demokratik yollardan her türlü girişimin yapılmasına, giderek büyük boyutlara ulaşan işveren vekillerinin işçiler üzerindeki sistemli baskılarına ve sendika düşmanlığına karşı» etkin mücadele edilmesi kararı alınmıştır.

6 NOLU ŞUBE İŞÇİLERİ «SOSYAL UZLAŞMAYA» KARŞI ÇIKTI...

Öte yandan Yol-İş 6 Nolu Şubesi Anadolu Oto Yolu Yapım Şantiyesi işyerlerinde düzenlediği genel üye toplantılarında sendikal ve demokratik çalışmayı ilgilendiren önemli kararlar almıştır.

Anadolu Oto Yol Yapım Merkezi olan Karayolları Kuruçeşme Bölge Başmühendisliği binasında önceki gün toplanan Yol-İş üyesi işçiler «Sosyal uzlaşma» önerisine katılmadıklarını «Hükümet-İşçi-İşveren» komitelerinin sınıf uzlaşmacılığının önerileri olduğunu belirtmişler: «Sosyal uzlaşma» önerisi sonuçlarının işçi sınıfına yeni bir şey getirmeyeceğini vurgulamışlardır. Karayollarında müteahhitleşme girişimlerine de karşı olduklarını açıklayan işçiler 1978 1 Mayıs'ına kitlesel olarak katılmak için çalışmaların yoğunlaştırılması kararını almışlardır.

Yol-İş 6 Nolu Şubenin işçilerle yaptığıtoplantıdan bir görünüm...

★ TÜRK HAVA YOLLARINDA 700 İŞÇİ ASGARİ ÜCRETLE ÇALIŞIYOR
★ TÜTİS BAĞNAZ-İLKEL DÜŞÜNCELİ İNSANLARIN YERALDIĞI BİR KURULUŞTUR...
★ «GREV HAKKINA GETİRİLEN KISITLAMALARIN SENDİKALARI ETKİSİZLEŞTİRMEK OLDUĞU DÜŞÜNÜLÜRSE BUNA KARŞI BİR MÜCADELE VERİLMESİ KENDİLİĞİNDEN ORTAYA ÇIKAR»

"THY'de grev kararının nedeni,,

★ «UYUŞMAZLIĞA VE GREV KARARINA NEDEN OLAN GELİŞMELERİN İŞTEN ATMAYI «KUTSAL HAK» «İŞVERENİN ÖZGÜRLÜĞÜ» OLARAK NİTELEYEN TÜTİS'E AİT OLDUĞUNU SÖYLEMEK İSTERİM»
★ HAVA-İŞ GENEL BAŞKANI ZİHNİ BARIN THY'DE GREV KARARI ALINMASINA NEDEN OLAN GELİŞMELERİ AÇIKLADI:
★ TÜRK HAVA YOLLARI İŞYERLERİNDE ÇALIŞAN İŞÇİLERİN YENİ BİR ÜCRET SİSTEMİNE KAVUŞMALARI GEREKLİDİR...

THY'nda Hava-İş Sendikası'nın aldığı grev kararının uygulamaya [illegible] yasal süresi bu gün doluyor.

[illegible]

let'e ait Ulaştırma Sektöründeki Kuruluşların örgütü olan bu kuruluş Devlet Demiryolu Denizcilik Bankası, Deniz Yolları ve Uçak Servisi işyerlerinde de sendikalara dayatmak istediği; «sosyal haklar ve ücretler dondurulsun» «sendikalar sömürüyü sınırlama savaşımından etkisizleşsinler»... Son dönem toplusözleşme görüşmelerinde TÜTİS'in istekleri yine aynı oldu... Hava-İş Sendikasına isteklerini dayatmak istedi. Üyuşmazlıklara ve grev kararına neden olan önerileler getirdi...

BARIN Orgütümüz üyesi olan Türk Hava Yolları ve Uçak Servisi İşyerlerinde işçiler adına yürüttüğümüz yeni dönem toplusözleşme görüşmelerinde ulaştırma Sektöründeki kamu kuruluşlarının işveren örgütü TUTİS, katıldı. TUTİS Devletle işçi arasında bir perde görevini görmekte; sendikalara ve çağdaş gelişmeye karşı çıkarak sermaye sınıflarının çıkarları doğrultusunda hareket etmektedir. Bu işveren örgütü sürekli olarak «ücretler geriletilsin,» «ücretlerde ilerleme kaydedilmesin» istemiştir. Biz THY'da eski ücret sisteminin dengesiz ve karışık durumunun açık olarak bilinmediğini bu nedenle doğru ve zorunlu olan ücret sisteminin getirilmesini istedik.

Bu arada TÜTİS hakkındaki görüşlerimizi tekrarlamak isterim. İşveren Sendikası TUTİS, Devlet'e ait ulaştırma kurumlarının sendikasıdır. Böylelikle devlet işveren sendikasına adeta üye olmakta ve ona aidat ödemektedir. Yalnızca devlete ait kuruluşları bünyesinde barındıran böylesi bir işveren sendikası'nın kurulduğu 968 yılından bu güne kadar tek bir özel kuruluşu bünyesine alamaması ve milyonlarca lira alarak beslenmesini benimsemiyoruz ve benimsemeyeceğiz... THY [illegible]da sözleşme görüşmelerindeki uyuşmazlığın ve grev kararına neden olan gelişmelerin tek sorumlusu tazminatsız işten atmayı «kutsal hak» «işverenin özgürlüğü» olarak niteliyen TÜTİS'e ait olduğunu açıkça söylemekteyiz. Açlığa ve işsizliğe itmenin «kutsal hak» olarak savunulmasının hangi mantığın ve düşüncenin eseri olduğunu tartışılmaz görmekteyiz. Bu anlamda şu gerçeği belirtmek isterim: TÜTİS'in düşüncelerini sağa dönük olarak görmekteyiz... Hatta bunun da ötesinde sağın en bağnaz ve ilkel düşünceli insanlarının yeraldığı bir işveren kuruluşudur; bunu vurgulamak isterim...

İSTA-TÜTİS'in bu yapısı ve genel niteliği Türk Hava Yollarındaki toplusözleşme görüşmelerine nasıl yansıdı? Genel olarak belirlenen bu işleyişin bu sözleşmede nasıl biçim aldığını Hava-İş'in karşısına ne gibi öneriler getirdiklerini açıklarmısınız?

Hava-İş Genel Başkanı Zihni Barın

BARIN TÜTİS uzlaştırma kurulunda görüşülen 131 maddeden 95 ine «hayır» diyerek görüşmelerde açmaz tutumlarını göstermiştir. Grev kararına neden olan gelişmede, TÜTİS genel olarak Hava-İş Sendikası'nın şu dört önerisini kendi görüşelerini dayatma isteğiyle benimsemediler:

- **Ücretlerde artış ve yeni bir sistem,**
- **Sosyal Yardımlar'ın genişletilmesi,**
- **Yönetime katılmanın gerçekleştirilmesi**
- **İş güvencesinin zaman geçirmeden temel hükümlere bağlanması.**

Geçmiş dönemlerde ve günümüzde THY'lerde çalışan işçilerin yüksek ücret aldığı söylenir durulur. Oysaki şu anda 6000 işçinin çalıştığı THY'de 700 kadar işçinin asgari ücretle ve asgari ücretin dışında çalıştığı da bir gerçektir. THY'larında yönetime katılma önerimiz karşısında da ters tutumlar içine girilmektedir. Yönetimin bilimsel olması koşuluna bağlı olarak işçi temsilcilerinin yönetime katılmalarını istiyoruz. Disiplin kurullarında dengeli bir yapının gerçekleştirilmesini gerekli ve zorunlu görmekteyiz.

13 ve 17. maddelerin kullanılmasını gerekli ve doğru bulmamaktayız. İşyerlerin devletin kasasından işçi çıkartıyorum diye para ödenmesini benimsemiyoruz.

İSTA Grev kararının yasal süresinin dolmasıyla TÜTİS'in anlaşmaya varması karşısında grev uygulamasının kaçınılmaz olduğu bir gerçek... Süresi dolduğunda grevin etkili olması için ne gibi ön çalışmalar yaptınız?

BARIN: Grev uygulamasına geçmemizin yasal süresi salı günü saat 24.00'da dolmaktadır. Hava-İş Sendikası Merkez Grev Komitesi ve işyerlerindeki grev komiteleri örgütün tüzük ve yönetmenlikleri doğrultusunda çalışmalarını yürütecek ve daha önceleri yapılan ön çalışmaların deneyini grev'in etkili olması için kullanacaktır. Ancak bu günden grevin nasıl etkili olacağının teknik bilgilerini aktarmak istemiyorum. Bunu uygulama sırasında göreceğiz... Ancak Grev gibi kutsal bir hakkı en etkili ve koşulları ve zamanı iyi seçilmiş durumda uygulama bizim için ilkesel bir örgüt politikasıdır.

İSTA Son bir sorumuz daha var...

Grevlerin toplusözleşmelerin sonuçlarına veya toplusözleşmeye bağlı olmasının demokratik bir niteliği yok... Ancak yasalar bu konuda hükümler getirmiş... Grevi toplusözleşmelere bağlı kılmanın yanında grev biçimlerini kısıtlamış. Bu konuda sendikalar demokratik bir savaşım yürütüyorlar. Grev hakkına getirilen her kısıtlamanın karşısında yeralıyorlar...

BARIN Toplusözleşmeler bir çok ülkede grevin tek nedeni değillerdir... Ülkemizde, uyarı grevi, genel grev, dayanışma grevi yasalarda yeralmamış böylelikle grev hakkına sınırlamalar konulmuştur. Geçen yıl uygulamadığımız grevde toplusözleşmelere bağlı bir hak greviydi. Sözleşme hükümlerinin uygulanmaması nedeniyle doğmuştu.

Ancak bu da yeterli değildir. Grev hakkına getirilen sınırların sendikaları etkisizleştirmek olduğu düşünülürse buna karşı bir mücadele verilmesi gerektiği kendiliğinden ortaya çıkar. Türkiye'de kaldıki Toplusözleşme hükümlerinin uygulanmamasından doğan hak grevi değilde sözleşme görüşmelerinden doğan uyuşmazlıkla ortaya çıkan Menfaat grevi daha çok uygulanmaktadır. Bunu eksik ve yetersiz görmekteyiz...

Enflasyon ve işsizlik Avrupada tarım politikasını alt üst etti

Birleşmiş Milletler Avrupa Ekonomik Komisyonu'nca hazırlanan ve Tarımsal Sorunlar Komitesi'ne sunulan Avrupa Tarımsal Ticaretinde Son Gelişmeler» Raporuna göre, Türkiye'nin buğday ve şeker gibi temel ve çok üretilen maddelerde kendine yeterli hale geldiği öne sürülmüştür.

Raporun Türkiye ile ilgili bölümünde; tarımsal ticaret dengesi fazlalığında son zamanlarda görülen belirgin oynamaların özellikle yerli üretimdeki düzensizliği yansıttığına değinilmiş ve 1976 yılında bu ticaret fazlalığının bir milyar doları aşan rekor düzeye ulaştığı belirtilmiştir.

Avrupa'daki ani nüfus artışı oranı ile son yıllarda tahıl, hayvan ürünleri ve şeker talebinde önemli bir artışın kaydedildiği ifade edilen raporda, **Türk tarım sektörüne verilen başlıca görevler, artan ulusal nüfusa daha iyi bir gıda arzı ve ülkenin genel ticaret açığını kapatacak net bir ihracat düzeyine ulaşmaktır»** denilmiştir.

Birçok Avrupa ülkesinin tarım politikalarının karşı karşıya bulundukları enflasyon, ekonomik durgunluk, işsizlik ve olumsuz ticaret dengeleri gibi durumlardan etkilenmekte olduğu görüşüne yer verilen raporda, Türkiye ve Yunanistan gibi ülkelerin tarım ürünü ihracatının dış ticareti dengelemekte çok önemli olabileceği ileri sürülmüştür.

Öte yandan, Türkiye'deki hayvansal ürünler konusunda talep artışlarını karşılayabilmek için yem bitkileri ekim alanlarının genişletilmesi ve büyük sulama projelerinin gerçekleştirilmesinin planlandığına işaret edilen raporda, **İthalatı, kontrol altına almak, Türkiye'nin bu alandaki parolasıdır»** denilmektedir.

DGM'lere karşı direnen işçiler beraat ediyor

İSTANBUL (İSTA)

Türkiye Petrol ve Kimya İşçileri Sendikası Genel Sekreteri Mustafa Karadayı, DGM Yasa Tasarısına karşı direnenler aleyhine açılan davaların sonuçlanması ile ilgili olarak bir açıklamada bulunmuş ve sendikalarına üye 32 işçinin beraat ettiklerini söylemiştir.

Açıklamasında Eylül 1976 yılında MC'nin yasallaştırmak istediği DGM yasa tasarısına karşı DİSK'e bağlı sendikaların üyesi olan işçilerin genel bir eyleme geçtiklerini bu nedenle birçok bölgede işçiler aleyhine davalar açıldığını hatırlatan Karadayı, bu konuda sendika üyesi 32 işçinin eyleme katıldıkları gerekçesiyle Adapazarı'nda açılan davadan beraat ettiklerini bildirmiştir.

Ateş Tuğla'da 69 gün devam eden grev sona erdi

★ TOPLUSÖZLEŞME İLE İŞÇİLERİN SAAT ÜCRETLERİNE İKİ YIL İÇİN 775 KURUŞ ZAM YAPILDI

KONYA (THA)

Konya'da kurulu Sümerbank Krom Magnezit Ateş Tuğlası fabrikasında 9 Ocak 1978 günü başlayan grev, 69. gününde sona ermiştir.

Türk-İş'e bağlı Çimse-İş Sendikasına üye 564 işçinin sürdürdüğü grev, önceki gün işverenle yapılan bir anlaşmayla sona ermiş bulunmaktadır.

Çimse-İş ve işveren arasında imzalanan toplusözleşme ile işçilerin saat ücretlerine iki yıl geçerli olmak üzere, 775 kuruş zam yapılmış ayrıca yılda bir defa verilen ikramiye sayısıda dörde çıkarılmıştır.

Bakırköy Tınaztepe Kapalıçarşı Esnafları Bakım ve Yardımlaşma Derneği Tüzüğü

Madde 5 — Genel Kurul ve Yönetim Kurulu kararlarına uymayanlar, derneğin yetkisini almaksızın derneği herhangi bir vecibe altına sokanlar, dernek amaçlarının gerçekleşmesini zorlaştıranlar, temyiz kudretini kaybedenler, disiplin kurulunun teklifi ve yönetim kurulunun kararı ile dernekten çıkarılırlar. Her üye yüklendiği aidatın iki mislini ilk masrafları için peşin ödemek zorundadır.

Yüklendiği aidatı, vaadettiği dönemler içinde ve haklı bir neden olmaksızın ödemiyen her üyeye yazılı olarak «hatırlatma» yapılır. Yazıya rağmen verilen mehil içinde birikmiş aidatını ödemiyen üyenin üyelik sıfatı, Yönetim Kurulu kararıyla sona erer; kaydı «Üye Kayıt Defteri»nden silinir. Yönetim Kurulunun çıkarma kararına ancak ilk Genel Kurul toplantısında Divan Başkanlığına yapılır.

Madde 6 — Dernekten çıkanlar ve çıkarılanlar, dernek malları üzerinde hiçbir hak iddia edemezler.

B — DERNEĞİN ORGANLARI:

a — Genel Kurul:

Madde 7 — Genel Kurul, asil üyelerden teşekkül eder. Derneğin en yetkili organıdır.

Yetkili Kurulların seçilmesi ana tüzüğünün değiştirilmesi, hesapların incelenmesi, bütçenin onayı ve derneğin feshi yetkileri Genel Kuruludur.

Madde 8 — Genel Kurul her yıl Aralık ayı içinde Yönetim Kurulunun tesbit ve ilân edeceği tarihte olağan olarak toplanır. Ancak, yönetim ve denetim kurullarının gerekli gördüğü hallerde veya derneğe kayıtlı üyelerden beşte birinin yazılı isteği üzerine de olağanüstü olarak da toplanabilir.

Genel Kurula katılacak üyeler en az 10 gün önceden, toplantının günü, saati, yeri ve gündemi mahalli iki gazetede ilân edilmek suretiyle toplantıya çağrılır ve keyfiyet mülki amire yazılı olarak bildirilir.

Toplantı yeter sayısı, mevcut üye sayısının yarıdan bir fazlasıdır.

Bu yeter sayı ilk toplantıda sağlanamadığı takdirde aynı şartlarla yeniden çağrı yapılır. Bu ikinci toplantıda nisap aranmaz; ancak katılan üye sayısı dernek Yönetim ve Denetim Kurulları üye tam sayısının toplamının iki katından aşağı olamaz.

Kararlar toplantıda bulunanların çoğunluğu ile alınır. Her üyenin bir oy hakkı vardır.

Madde 9 — Genel Kurul'da yalnız gündeme konulan maddeler müzakere edilir. Ancak mevcut üyelerin en az onda biri tarafından müzakeresi istenen maddelerin gündeme alınması mecburidir.

Madde 10 — Genel Kurul'a katılacak üyeler, Yönetim Kurulunca düzenlenen listedeki adları hizasını imza ederek toplantı yerine girerler.

Kongre, Dernek Başkanı [illegible]fından açılır ve toplantı yeter sayısının te[illegible] için yoklama yapılır. Yeter sayısının bulun[illegible]un anlaşılması üzerine üyeler arasında bi[illegible]şkan, bir Başkan Vekili ve iki kâtip seçi[illegible]ek «Kongre Divanı» teşkil edilir.

Toplantıyı Kongre Başkanı yönetir Toplantı tutanağı, Divan üyeleri tarafından imzalanır ve saklanır. «Genel Kurul Kararları» da ayrıca karar halinde yazılarak, aynı şekilde imzalanıp saklanır.

b — Yönetim Kurulu: Kendi arasından,

Madde 11 — Yönetim Kurulu Genel Kurul tarafından bir yıllık süre için seçilen 7 asil ve 4 yedek üyeden teşekkül eder. Oylamanın gizli ya da açık olmasına Genel Kurul karar verir. Asil üyelerden ikisi ve yedek üyelerden biri, adaylar arasından Genel Kurulca seçilir.

Yönetim Kurulu kendi arasından, bir başkan, bir ikinci başkan, bir sekreter, bir sayman ve bir veznedar seçerek görev bölümü yapar.

Madde 12 — Derneğin Temsili :

Başkan ya da İkinci Başkan tarafından ifa olunur. Bütün giderler Yönetim Kurulu kararlarına göre yapılır.

Yönetim Kurulu, derneğin amaçlarının gerçekleşmesi ve üyelerin menfaatlerinin temini için gerekli her türlü tedbir ve kararları alır ve yürütür. Genel Kurul'un aldığı kararları uygular; çalışma raporu ve bütçeyi hazırlayarak Genel Kurul'un onayına sunar.

Yönetim Kurulu, kararlarını çoğunlukla alır. Oylarda eşitlik halinde Başkanın oyu iki oy sayılır.

Geçerli bir mazereti olmaksızın 3 defa toplantıya katılmayanların Yönetim Kurulu üyeliği düşer, yerine ilk yedek üye alınır.

c — Denetleme Kurulu :

Madde 13 — Denetleme Kurulu Genel Kurul tarafından seçilecek 3 asil ve yedek üyeden kurulur. Derneğin hesapları, Denetleme Kurulu tarafından yılda en az iki defa denetlenerek sonuç bir rapor halinde Genel Kurul'a sunulur.

DEVAM EDECEK

SÖMÜRÜYE KARŞI

mehmet baysal

Haftanın Raporu

İşverenlerin işçi çıkartmaları anti-demokratiktir

İşverenlerin işçi çıkartmaları son zamanlarda yeniden iyice arttı. İşçi çıkartmaları özellikle metal işkolunda ve İstanbul'da yoğunlaşıyor. İşten çıkartmalarda ekonomik nedenler öne sürülse de, bu geçerli bir neden olmadığı gibi, işten çıkartmalarda daha ziyade sendikal örgütlenmenin, neden olduğu ve işverenlerin, çalışma özgürlüğü ile işçilerin sendikalaşma özgürlüğünü açıkça çiğnedikleri görülmektedir.

Gaziantep Ersoylar Tofaş Servis İstasyonunda 14 işçi işten çıkartıldı. Samsun Kemitaş işyerinde çıkartılan işçi sayısı ise 30. Turhal'da Turgüntürk Kiremit fabrikasında 65 işçinin işine son verildi. Yalova Belediyesinde ise 10 işçi işten çıkartıldı. Politaş işyerinde 17 işçinin ise işine son verildi. Çakıroğlu işyerinde Gıda-İş'in yetki almasından sonra işveren sendikalaşmayı kırmak için 60 işçiyi çıkarttı.

Çalışma Bakanı Bahir Ersoy, işçi çıkartmaları karşısında gerekli önlemlerin alınacağını, mevcut yasaların uygulanmasına ilişkin bu yolda bir genelge çıkartılacağını belirtti. 1475 sayılı iş yasasının 13. ve 17. maddesi ile 24. maddesi kaldırılmadan, daha açık bir deyişle bu anti-demokratik hükümler ortadan kaldırılmadan, gerçekçi bir çözüm bulunamaz.

İstanbul'da Çalışma Bakanının yaptığı bir konuşmada, işverenlerin mülkiyet haklarını, işçilerin çalışma haklarını kısıtlamaya yönelik kullanamayacaklarını belirten görüşlerinin hayata geçirilmesini bekliyoruz. Hükümetin bu yolda önemli adımlar atması, kendisini destekleyenlere karşı bir ödevidir aynı zamanda. Çalışma hakkı anayasal bir hakdır. İşverenlerin işçilerin çalışma haklarını kısıtlamaları açıkça anayasaya aykırı bir uygulamadır. Devletin çalışanların durumlarını düzeltmelerinde yardımcı olması gerekliliği de anayasal bir hükümdür.

Türkiye'de işsizlik sigortası da oluşturulmamıştır, Bu nedenle işten çıkartmalarla, çalışanlar adeta açlığa itilmektedir. İşsizlik sorununun da, Türkiye de büyük bir sorun olduğu da, bugün herkesce kabul edilen bir gerçektir.

Geçtiğimiz hafta içinde, Türk-İş'e bağlı DYF-İş ve Tek Gıda-İş Sendikasının genel kurulları yapıldı. DİSK'e bağlı Yeni Haber-İş Sendikasının da Genel Kurulu yapıldı.

Türk-İş Genel Başkanı Halil Tunç, DİSK ile birleşme konusunu gündeme getirerek, farklı kuruluşlar olduklarını belirtti. Bu herşeyden önce doğru bir teşhis. Türk-İş ve DİSK işçi sınıfını temsil etmede, farklı kuruluşlardır çünkü. Ama çalışma yasalarındaki anti-demokratik hükümlerin kaldırılması gibi konularda, bazı asgari müştereklerde ortak hareket edilebilir. Bu birlikte hareket başarılı olursa olumlu sonuçlarda görülebilir. Sendikalar arası birleşme tepede değil, tabanda olabilir. Ve bunu belirleyen işçiler olduğu zaman gerçek bir anlam taşır, hayata geçirilmiş olur.

Oleyis'in Tarabya Oteli ve Beyti lokantasında grevleri devam ediyor. Türkiye Petrol ve Kimya Sanayi İşçileri Sendikası İpraş'daki yetkisi kesinleşti. Petrol-İş Drakla Petrol Arama da grev kararı aldı. Genel-İş Sendikası Isparta Belediyesindeki irade beyanı sonunda yetkili olduğunu belirledi.

Maden-İş İmpress'de 500 işçi adına toplu iş sözleşmesi imzaladı. Tel çekme ve Tertaş işyerlerinde de örgütlendi. Eskişehir Isı Cihazları, İstanbul Singer Dikiş Makinası, Bursa Elba ve Mersin Taşıt Sanayiinde sürdürülen görüşmeler ise uyuşmazlıkla sonuçlandı. Maden-İş üyesi işçiler greve hazır.

Lastik-İş önümüzdeki günlerde Lassa'da greve gidecek. Kent Plastik'de sözleşme imzalayan Lastik-İş Ege Plast'ta ise uyuşmazlığa düştü. Vatan Plastik ve ETAP'da işten çıkartılan işçiler ise yeniden işbaşı yaptılar.

Geçtiğimiz hafta içinde bombalı silahlı saldırılar yoğunlaştı. Faşizm sürekli olarak tırmanmak istiyor. Faşizm karşısında ortak bir cephe oluşturmanın gereği bir kez daha belirleniyor. İşçiler bilinçli faşizmin bu tırmanışına karşı olduklarını belirttiler. Sendikal örgütler, diğer demokratik kitle örgütleri olayları kınadılar.

İşçi sınıfının bilinçli ve kararlı savaşımı karşısında olanlar, bu selin altında kalmağa mahkum olurlar. Tarih bunun sayısız örnekleri ile doludur.

Demokratik örgütlerden haberler

DURAĞAN TÖB-DER KONGRESİNİ BİRLİK DAYANIŞMA GRUBU KAZANDI...

TÖB-DER Durağan Şubesi kongresi yapılmış, Devrimci Öğretmen, ve Devrimci Demokratik Birlik gruplarının da liste çıkarttığı seçimleri Birlik Dayanışma Grubu kazanmıştır. Şube yönetim kuruluna Hayri Güngör, Satılmış Maviş, Raif Şimşek, Veysel Yaman, Selahattin İnanoğlu, şube temsilciliğine de Raif Şimşek seçilmişlerdir.

Yeni yönetim kurulu adına yapılan ilk açıklamada, faşizme, emperyalizme ve ırkçılığa karşı, ve 141-142 Maddelerinin kaldırılması için mücadele verileceği açıklanmış. Adana ve İstanbul TÖB-DER yöneticilerinin ihraç kararının genel merkezce geri alınması, olaya demokratik bir çözüm bulunması istenmiştir.

SAĞLIK HAFTASI NEDENİYLE KARTALTEPE VE BAYRAMPAŞA'DA ÇEVRE HALKI BEDEVA MUAYENE EDİLDİ...

Dünya Sağlık Haftası dolayısıyle Türk Tabipler Birliği ve İstanbul Tabip Odasının düzenlediği kutlama çalışmalarından biri olan gecekondu bölgelerinde halka parasız sağlık kontrolu 15-16-17-18 Mart günlerinde Kartaltepe ve Bayrampaşa Halkevleri'nde yapılmıştır.

İİTIA ve bağlı okullarda kaydı silinen öğrencilere sınav hakkı tanındı

ANKARA, (İSTA)

İstanbul İktisadi ve Ticari İlimler Akademisi ve Akademiye bağlı okullarda kaydı silinen öğrencilere başarılı olamadıkları derslerden dilekçeyle baş vurdukları takdirde dört yıl için dört sınav hakkı tanınmıştır.

İstanbul İktisadi ve Ticari İlimler Akademisinde ve Akademiye bağlı yüksek okullarda yönetim ve öğrenci yönetmeliğine geçici bir madde eklenmiş ve bununla ilgili olarak Resmi Gazete'de bir yönetmelik yayınlanmıştır. Bu yönetmeliğe göre kaydı silinen öğrencilerden yazılı olarak başvuranlara kayıt silme tarihinden başlayarak dört yıl içinde dört sınav hakkı tanınmıştır.

Yönetmeliğin sınav hakkı verilenlere öğrencilik hakkı kazandırmadığı ve belge verilmediği açıklanmıştır. 1 Şubat 1978 tarihinden itibaren geçerli olan yönetmelik hükümleri Akademiye bağlı İşletme Yüksek Okulu, Siyasal Bilimler Yüksek Okulu, Maliye ve Muhasebe Yüksek Okulu, Gazetecilik ve Halkla İlişkiler Yüksek Okulu, İktisat ve Ticaret Yüksek Okulu'nda uygulanacaktır.

Senato ve Meclis yarın toplanıyor

ANKARA, (A.A.)

Cumhuriyet Senatosu Genel Kurulu bugün, Millet Meclisi Genel Kurulu ise yarın toplanacaktır.

Cumhuriyet Senatosu Genel Kurulu'nun bugün yapacağı toplantının gündeminde, çeşitli araştırma önergelerinin yanı sıra, eski parlamenterlere, TBMM üyelerine tanınan bazı hakların verilmesine ilişkin, Cumhurbaşkanı tarafından bir daha görüşülmek üzere parlamentoya geri gönderilen kanun da bulunmaktadır.

Bilindiği gibi, eski parlamenterlerle ilgili bu kanun, Millet Meclisi'nde tekrar eski şekliyle benimsenmiş, ancak Cumhuriyet Senatosu Anayasa ve Adalet Komisyo'nunda reddedilmişti.

Çalışmalarına bütçe görüşmelerinin tamamlanmasından sonra ara veren Millet Meclisi Genel Kurulu'nun Çarşamba günkü gündeminde ise, çeşitli konulara ilişkin kanun tasarı ve teklifleriyle denetim konuları bulunmaktadır.

Bu arada, Başbakan Bülent Ecevit'in dış politikadaki son gelişmelerle ilgili olarak Millet Meclisi ve Senatoda gündem dışı bir konuşma yapacağı ve genel kurul'a bilgi sunacağı bildirilmektedir.

Ecevit Butto'nun

(Baştarafı 1. Sayfa'da) ruluşların demokratik hukuk devletinin sonuçlarına katlanacaklarını söylemiştir.

ZİYA ÜL-HAK'A GÖNDERİLEN MESAJ..

Başbakan Bülent Ecevit, Pakistan Başbakanı Ziya Ül Hak'dan eski Başbakan Zülfikar Ali Butto hakkında verilen ölüm cezasının «hafifletilmesi yolunda bağışlayıcı bir davranışta» bulunmasını istemiştir.

ECEVİT'İN MESAJI

Başbakan Ecevit'in Pakistan Başbakanı Hak'a önceki gün gönderdiği ve metni dün açıklanan mesaj şöyledir:

«Ekselans, yüksek mahkemenin eski Başbakan Zülfikar Ali Butto'yu ölüm cezasına çarptıran bir kararını öğrenmem üzerine, bu konudaki düşüncelerimi size sunmama izin vermenizi rica ederim.

Kardeş Pakistan halkının yakın ve samimi bir dostu olarak ve ülkenizin iç işlerine karışmak veya bir mahkeme kararı hakkında hüküm vermek gibi, en küçük bir niyet taşımaksızın, bu sert cezanın Ekselanslarınca hafifletilmesi yolundaki bağışlayıcı bir davranışın, dünyada ve Türk halkı arasında olumlu bir izlenim yaratacağı hususunda öneride bulunmak gereğini duydum.

BAĞIŞLAYICI BİR DAVRANIŞ

Böyle bir bağışlayıcı hareket, aynı zamanda demokrasinin tümüyle yeniden kurulmasına yardımcı olacaktır.

Kalkınma süreci içinde, ge

MEYAK

(Baştarafı 1. Sayfa'da) rinde yeniden çalışmalar yapılmaya başlanmıştır.

Yasal dayanağı olmamasına karşın yıllardanberi memurların bordroları üzerinden kesintisi yapılan Meyak konusunun kesin bir çözüme bağlanmasını isteyen Maliye Bakanı Müezzinoğlu elde bulunan çalışmaların süratle sonuçlandırılmasına ve hazırlanacak yasa teklifinin bir an önce Bakanlar Kurulu'na gönderilmesini istemiştir.

Meyak için yapılmış olan kesintilerin geçmiş hükümetler tarafından özellikle finansman açıklarının kapatılmasında kullanılmaktaydı. 1976 yılı için de bu amaçla kullanılan Meyak fonlarının toplamı 6 milyarı aşmıştı.

Maliye Bakanlığında geçmişte hazırlanmış olan çeşitli tasarılar, Bütçe ve Muhasebat Genel Müdürlüğünün uzmanlarından oluşan bir grup eldeki tasarıların kısa bir sürede birleştirilebileceğini, geniş ölçüde mevcut çalışmaların yeterli olduğunu bu nedenle Mayıs ayından önce Maliye Bakanlığı tarafından hazırlanan tasarının Bakanlar Kurulu'na gönderilebileceğini ifade etmişlerdir.

için uzun yıllar hizmet etmiş bir siyasi lider hakkında verilmiş bulunan bu hükmü yeniden değerlendirirken, gözönüne alınacağını umuyorum.

Bu umutla saygılarımı sunarım.»

ECEVİT ABD'YE GİDİYOR

Öte yandan Başbakan Bülent Ecevit, Birleşmiş Millet-

ciş döneminde bulunan toplumlarda, demokrasinin korunmasının güçlükleri iyi bilinmektedir. Bununla birlikte eminim ki, Türk halkı gibi, Pakistan halkı da sabırsızlık hislerine veya demokratik gelişme yolunda ciddi engeller yaratacak ve bu güçlükleri daha da arttıracak önlemler alınması konusundaki aldatıcı temayüllere kapılmadan, bu güçlüklere karşı koyacak ölçüde yüce demokrasi idealine bağlıdır.

ÜLKESİ İÇİN UZUN YILLAR HİZMET ETTİ

Geçen yılki Türkiye ziyaretiniz sırasında ve diğer bazı vesilelerle kısa zamanda demokrasiyi tümüyle yeniden kurmaya kararlı olduğunuza dair beyanlarınızdaki içtenliğe inanmış olarak, bu kaygılarımın tarafınızdan anlayışla karşılanacağını ve ülkesi

ler Genel Kurulu'nun New York'da yapacağı «silahsız lanma özel oturumu»nda 2 Haziran cuma günü bir konuşma yaparak, Türkiye'nin silahsızlanma konusuna ilişkin görüş ve düşüncelerini açıklayacaktır.

Başbakan Ecevit, Birleşmiş Milletler Genel Kurulu'nun New York'da, 23 Mayıs - 30 Haziran 1978 tarihleri arasında yapacağı «silahsızlanma özel oturumu» ile NATO'nun, bu yıl 30-31 Mayıs tarihleri arasında Washington'da yapılacak «zirve toplantısı'na katılmak üzere, bir heyetle birlikte, muhtemelen 28 Mayıs Pazar günü ABD'ne gidecektir.

Ecevit, Birleşmiş Milletler Genel Kurulu'nun silahsızlanma özel oturumu'nda, 2 Haziran Cuma günü konuşacaktır.

Dışişleri Bakanlığı Enformasyon Genel Müdürlüğü'nün konuya ilişkin açıklaması şöyledir:

«Hükümetimizin silahsızlanma konularına verdiği önem, hükümet programında açıkça belirtilmiştir.

Bu önemi yeniden vurgulamak amacıyla, Başbakan Bülent Ecevit, Birleşmiş Milletler Genel Kurulu'nun 23 Mayıs - 30 Haziran 1978 tarihleri arasında New York'da yapacağı silahsızlanma özel oturumu'na katılarak, 2 Haziran 1978 Cuma günü özel oturuma hitaben bir konuşma yapacak ve Türkiye'nin silahsızlanma konusuna ilişkin görüş ve düşüncelerini dünya kamuoyu'na duyuracaktır.

Genel Kurul'un söz konusu oturuma diğer bazı hükümet Başkanlarıyla, Dışişleri Bakanlarının da katılacakları anlaşılmaktadır.»

Zammın

(Baştarafı 1. Sayfada) ra, söz konusu süt tekelleri ürünleri zamlı fiyatla satmaya devam etmişlerdir. Bu arada Bakanlığın kararının basına yansımasından iki gün sonra, günlük gazetelere verdikleri bir ilanda yaptıkları zammı durdurmayacaklarını ve bu zammın mevzuata uygun olduğunu kamuoyuna ilan etmişlerdir.

Bakanlığın emrine rağmen sözkonusu mamullerin zamlı fiyatla satılması üzerine, İzmir Valiliğinden Ticaret Bakanlığına başvurulmuş ve karar beklenmeye başlanmıştır.

Şimdi Bakanlık mı güçlü süt tekelleri mi sorusunun cevabı merakla beklenmektedir.

Cenazelere sahip çıkmak

(Baştarafı 1 Sayfada) rencileri silah tehtidiyle yürüyüşe zorlamışlar ve yürüyüşü engellemek isteyen polis ekiplerine ateş açmışlardır.

Faşistlerin cenazelere sahip çıkmaları «İstanbul Üniversitesi katliamını örtbas etme çabaları» olarak değerlendirilmiştir.

TÜS-DER'İN AÇIKLAMASI

Tüm Sağlık Personeli Derneği (TÜS - DER) tarafından dün yapılan açıklamada başta işçi sınıfı olmak üzere, ilerici yurtsever, demokrat, sosyalist ve tüm emekçilere yönelik saldırıların DİSK'in çağrısı doğrultusunda sağlık emekçilerine de protesto edildiği bildirilmiş, «faşist cinayetlerini örtmek isteyen karanlık çevreler kim tarafından, ne için öldürüldüğü belli olmayan 5 kişinin ölümüne sahip çıkarak sorumluluktan kurtulmak istiyorlar» denilmiştir.

POLİSLERE ATEŞ AÇIYORLAR

Sabahın erken saatlerinde Edirnekapı Yurdundan çıkan bir grup faşist Şehremini ve Vatan Lisesi'ni işgal etmiş ve bu okul öğrencilerini silah tehtidi ile yürüyüşe zorlamışlardır. Fındıkzade ve Vatan Caddesinde oturan halkı yıldırmak için terör havası estirmek isteyen faşistler sürekli olarak havaya ateş etmişler ve çevrede bulunanları tehdit etmişlerdir. Bu arada, yürüyüşe engel olmak isteyen polis ekiplerine de ateş açan faşist grup, cenazelerin bulunduğu Adli Tabiplik binası önüne kadar gelmişlerdir.

Öte yandan Kartal Yakacık'dan gelen ve Yakacık Ülkü Ocaklarına bağlı kişiler zorla yürürttükleri semt liselilerinden oluşan bir grup Kadıköy'den vapura binerek, Sirkeci'ye geçmiştir. Sirkeci'deki vapur iskelesine yanaşan «Kuzguncuk» adlı şehir hatları vapurunda bulunan komandolar kaptan köşküne girerek devamlı siren çalmışlardır. Siren sesine toplanan halkın izleyişleri sırasında vapurdan inen topluluk bir süre hükümet aleyhine gösteri yapmış ve hükümeti istifaya davet etmişlerdir. Topluluk daha sonra Bakırköy, Topkapı, Aksaray ve çevresinde toplu halde gelen gruplar ile morgun önünde birleşmiştir.

İstanbul Valiliği tarafından, İstanbul Emniyet Müdürlüğüne cenazelerin göstericilere kesinlikle verilmemesi yolundaki talimat üzerine Adli Tabiplik çevresine polis ekiplerinin gelmesini protesto eden faşistler polis araçlarına saldırmışlardır. Öte yandan yürüyüş sırasında ilerici gazete ve dergileri satan bayilerin de faşistler tarafından dövüldüğü haber verilmiştir.

Adli Tabiplik önünde toplanan faşistlerin polis araçlarına saldırmasından sonra olay yerine Jandarma birlikleri gelmiş ve çevreyi kuşatmışlardır.

VALİ 1 ORDU KOMUTANI VE EMNİYET YETKİLİLERİ İLE TOPLANTI HALİNDE

Dün İstanbul Valisi İhsan Tekin 1. Ordu Komutanı ve Emniyet yetkilileri ile sürekli toplantı halinde bulunmuştur. İstanbul Vilayeti yetkilileri, Ümraniye yakınlarında ölü olarak bulunan 5 işçinin hiç bir dernek ve siyasi kuruluşla ilişkileri olmadığı yolunda İçişleri Bakanlığı ve Valilik açıklamasını yinelemişlerdir.

İSTANBUL'DA

☆ İçerenköy'de bulunan 5 Otosan işçisinin kendilerinden olduğunu iddia eden bir grup faşist Gültepe'de yürüyüş yapmışlar ve «Genel Direniş» dolayısıyla Philips Fabrikasının önüne asılan «Faşizme Geçit Yok» pankartını yakmışlardır.

☆ Çok büyük bir çoğunluğu okulun öğrencisi olmayan bir faşist grubu dün Cevizli - Orhan Gazi Lisesi'ni işgal etmişler ve öğrenimi bir süre engellemişlerdir. Faşistlerin İçerenköy'de ölü bulunan 5 Otosan işçisinin kendilerinden olduğunu öne sürerek okulu işgal ettikleri bildirilmektedir.

☆ Eğitim Enstitüsü öğrencisi olan bir grup faşist Mehmet Beyazıt Lisesi'ne dün sabah saat 9.30'da gelerek öğrenimi engellemek istemişler, fakat okul yöneticilerinin ve ilerici öğrencilerin kararlı tavrı sonucunda istediklerini başaramamışlardır. Olay sonunda 6 faşist güvenlik kuvvetleri tarafından yakalanmış, dışardan gelen faşistlere yardım eden Cengiz Önal, Fethi Peker ve Füsun Saydam adlı lise öğrencileri Disiplin Kurulu'na verilmişlerdir.

BATMAN'DA

☆ Batman'da kalabalık bir gençlik grubu halkla beraber İsrail'in Filistin halkına yönelttiği soykırım saldırısını protesto yürüyüşü yapmış, yürüyüş sırasında bir «İsrail» bayrağı yakılmıştır. Yürüyüşün polis tarafından engellenmeye çalışıldığı bildirilmektedir.

ANKARA'DA

☆ Kimlikleri saptanamayan kişiler tarafından saat 03.00 sıralarında Şehitlik semtinde oturmakta olan Nafız Doğan isimli emekli bir öğretmenin evine patlayıcı madde atılmıştır.

ANTALYA'DA

☆ Antalya'da, bir süre önce taş ve sopalarla ağır şekilde yaralanan dokuma fabrikası işçisi Çetin Kaya Erdoğan, tedavi gördüğü Sosyal Sigortalar Hastanesinde dün sabaha karşı ölmüştür.

KAYSERİ'DE

☆ Garipçolak mevkiinde duvarlara «Kahrolsun Komünistler», «Katil İktidar», «Hükümet İstifa» gibi sloganlar yazarken, kendilerine engel olmak isteyen güvenlik kuvvetlerine ateş açan 3 faşist komandodan ikisi tutuklanmış, biri hakkında da gıyabi tutuklama kararı verilmiştir. Polislere ateş açan Emrullah Özkan adlı faşist komando kaçmış, kendisine yardım eden Mehmet Hasoğlu adlı diğer bir faşist de tutuklanmıştır. Bu arada önce suçsuz görülerek serbest bırakılan Büyük Ülkü Derneği Şube Başkanı Nahit Korkmaz ise, Emrullah Özkan'ın kullandığı Belçika yapısı tabancanın kendisine ait olduğunun saptanması üzerine tekrar gözaltına alınmıştır.

Uluslararası

(Baştarafı 1. Sayfa'da) Günü'nün Sharpeville olayının yıl dönümünde kutlanmasına Birleşmiş Milletler Genel Kurulu, 1966'da karar vermiştir. Bu yıl dönümü, Sharpeville kurbanlarının ve dünyanın çeşitli yerlerinde ırksal adaletsizlikle karşılaşanların anılması için bir vesiledir.

21 Mart 1960'da Güney Afrika'nın beyaz ırktan olmayanların mutlaka hüviyet taşımalarını zorunlu kılan kanunun sessiz bir şekilde protesto eden topluluğa Sharpeville'de polis ateş açmış, çoğu kadın ve çocuk olan 69 kişi ölmüş ve 180 kişi de yaralanmıştı.

Olaylar sırasında Johannesburg Piskopos'u olan Ambores Reeves «Sharpeville olayının Güney Afrika tarihinde yüzkarası olacağını» söylerken, «Uluslararası toplum Güney Afrika Hükümetini bu politikasından vaz geçirmek için mümkün olan her önlemi almalıdır aksi takdirde önümüzdeki yıllar gerek Güney Afrika gerekse dünya için gittikçe artan üzüntü ve ihtilaflarla dolu olacaktır» demişti.

Bu yıl, 21 Mart Uluslararası Apartheid ile mücadele yılının başladığı gün olarak başka bir anlam kazanmaktadır. Yıl boyunca dünya toplumunun «insanlığa karşı bir suç olan Apartheid» konusunda aydınlatılması için yoğun çabalar sarfedilecektir.

Sağlık

(Baştarafı 1. Sayfa'da) kanınca yönetilen «Tıpta sürekli eğitim» konulu açık oturuma katılanlar sağlık personeline hizmet döneminde sürekli eğitim yapılmadığı konusunda görüşbirliğine varmışlar bunun ise devletin sorumluluğu altında olması gerektiğini bildirmişlerdir.

Tüm sağlık personeline ve hekimlere sürekli eğitim planlamak ve örgütlemek üzere, Sağlık Bakanlığı yetkilileri, toplum içinde çalışan hekimler ve sağlık personeli, Tabipler Birliği, sağlık personelinin demokratik örgütlerinin temsilcileri, değişik toplum kesimlerinin örgüt temsilcilerinden oluşacak bir merkezi kuruluşun kurulması önerilmiş, üniversitelerde tıp ve sürekli eğitim fakülteleri, Tıp Fakültelerinde sürekli eğitim bölümleri kurulması istenmiştir.

Kurultay'ın öğleden sonraki oturumunda ruh sağlığı konusu tartışılmış Prof. Dr. Atalay Yörükoğlu'nun yönettiği oturumda konuşmacılar özellikle kişilerin ve toplumun ruhsal sorunları üzerinde durmuşlardır. Ruh sağlığının toplumun sosyo-ekonomik sorunlarıyla içiçe olduğunu belirten Dr. Metin Özek, kişinin topluma her zaman uyum sağlayamayacağını söylemiş bugün Şili toplumu için bunun olanaklı olmadığını belirtmiştir.

Prof. Dr. Özcan Köknel toplumumuzun % 60'ının kırsal bölgede oturduğunu bunların % 74'ünün kendi yöresinin dışına çıkmadığını bunun ise toplumu ruhsal açıdan olumsuz yönde etkilediğini söylemiştir.

Konuşmacılardan Prof. Dr. Orhan Öztürk de Batının geçmişte ruh sağlığı konusundaki yanılgı ve başarısızlıklarından yararlanmak zorunda olduklarını bildirmiş, bu nedenle büyük yataklı ruh sağlığı hastanelerinin açılmasını önermiştir. Batı toplumlarında ruhsal sorunların diğer hastalıklar arasında ön plana geçmesi karşısında hekimlerin özellikle pratisyen hekimlerin bu sorunun büyük ölçüde karşılayacısı olduğunu belirten konuşmacılar tıp eğitiminin bugünkü gereksinimler karşısında yeniden ele alınması gerektiğini savunmuşlardır.

SAGCI BASIN NE DIYOR ?

Sağcı basının, Ümraniye'de ölü olarak bulunan 5 işçiye sahip çıkmakta birleşti. Resmi açıklamalara rağmen bu beş kişinin «ülkücü» olduklarını öne sürüp, sahip çıkılıyor. Bu katliamı ise İstanbul Üniversitesinde faşist yuvaların giriştikleri katliamı ört-bas etmek, en azından ikinci plana düşürmek ve «işte gördünüz mü, katliamları solcular işliyor» fikrini yaygınlaştırmak için kullanıyorlar.

Sağcı basının ortak bir dille yaygınlaştırmaya çalıştıkları bir diğer nokta, sıkıyönetim ilanı ve DGM'lerin yeniden kurulması için tüm koşulların varlığı'dır. Öte yandan gerek haberlerin veriliş tarzı gerek yorumlar CHP hükümetine yönelen ağır suçlama ve saldırılarla dolu. Sağcı basın, tüm olanaklarıyla, CHP hükümetini daha da sağa çekmenin çabası içinde.

Sabah, Ortadoğu, Hergün, Millet, Tercüman, Hürriyet gazeteleri, dünkü yayınlarında İstanbul Üniversitesi'nde girişilen kırım harekâtına nerdeyse hiç yer vermiyorlar. «Komünistler, CHP'nin desteği ile toplu katliama yöneldiler» manşeti ile yayın yapan Millet gazetesi, Ümraniye katliamında öldürülen 5 yurttaşa sahip çıkar görüntüsüyle, tüm saldırı ve cinayetleri solun işlediği zannını uyandırmaya çalışıyor. Millet, ayrıca, Politika ve Vatan gazetelerinin yayınlarını kınıyor ve bu gazeteleri «Kızıl mezalimi» görmemekle suçluyor.

Hergün gazetesi ise «Azgın komünistler CHP'den destek görüyor. Ölüleri morga taşımaktan başka iş beceremeyen İstanbul Valisi ve Emniyet Müdürü halen niye görevde tutuluyor» diye yazıyor. Gazetenin manşeti'nde Türkeş'in «zulüm ve işkencenin hesabı sorulacaktır» sözü yer almış. Ayrıca 35 ülkücü kuruluşun kınama mesajı da şöyle veriliyor: «Komünist çevreler ihtilâl provası yapıyor.»

Bayrak gazetesi de hükümete ve demokratik güçlere aynı anda vurabilmenin fırsatını yakalamış gibi... Ancak diğer sağcı gazeteler gibi, bireysel terörist hareketleri, demokratik güçlerin sorumlu ve kararlı savaşımı ile karıştırıyor. Manşete aldığı «Toplu katliamlara tepkiler devam ediyor, halk endişeli» yazısı ile hükümete çatıyor ve Ümraniye katliamını komünistlerin yaptığını iddia ederek, tüm katliamları komünistlerin yaptığı fikrini yaymaya çalışıyor. Komünist olarak nitelediği kişiler ise TİKKO'cu Mao'cular.

Sağcı gazetelerin bu fikir fukaralığı ve bilinçli yanıltma çabaları Tercüman'da da sürüyor. Hele Tercüman gazetesinin 17 Mart'ta yapılan ve 40 bini aşkın yurtseverin katıldığı yürüyüşte «Kahrolsun Türkiye» sloganının atıldığına ilişkin yalan haberine, tüm demokratik çevrelerden gelen büyük tepki genişliyor. Tercüman ve benzerleri böylesi yalan haberlere dayalı yayınlarıyla, ilerici - demokrat güçlerin haklı savaşımlarını halkın, geniş yığınların gözlerinden saklamaya çabalıyorlar. Tercüman'ın bu yalan haberini ise Genel Yayın Müdürü Civaoğlu «dürüst doğru haber» olarak değerlendiriyor.

Orman mühendisleri: Orman çalışanları üzerinde sömürü varken, "Ormancılık Günü,, kutlanamaz

ANKARA, (İSTA)

leri Odası 2'nci Başkanı Ce-
Mleri Odası 2'nci Başkanı Celâl Çoban dün yaptığı açıklamada can güvenliği ve öğrenim özgürlüğünün sağlanmadığı, faşist saldırıların kitlesel ölümlerle sonuçlanan boyutlara ulaştığı ormansızlaşmanın ve orman çalışanları üzerinde sömürünün sürdüğü bir ülkede dünya ormancılık gününün kutlanamayacağını bildirmiştir.

Çoban Türkiye'deki ormancılık ekonomi politikasının emperyalist ülkelerin denetimleri altındaki örgütlerce yönlendirildiğini belirtmiş özetle şunları söylemiştir:

«Ülkemizde uygulanan ormancılık ekonomi - politikası, emperyalist ülkelerin denetimleri altındaki örgütlerce yönlendirilmektedir. FAO raporları doğrultusunda geniş orman alanları üretime açılırken geçtiğimiz yıl ağaç kesim yaşı demek olan idare süreleri % 20-30 oranında düşürülmüştür. İdare sürelerinin düşürülmesiyle ağaçlandırma çalışmalarının önemli bir sorun olduğu ve ortalama yılda 50.000 hektarı geçmediği ülkemizde, her yıl valnız ca Kızılcami Ormanlarında her yıl 500 bin m3'ün üstünde yani piyasa fiyatlarıyla 1 milyar TL.'nin üstünde servet kaybına yol açılmış, ormanlarımız optimal kuruluştan uzaklaştırılmıştır. Emperyalist ülkelerin denetimleri o derece ileri gitmiştir ki ormancılık ana plan'ın da ülkemizde 1982'den itibaren yapılacak odun'da arz açığının olacağı ortaya konulurken, dördüncü beş yıllık kalkınma plan'ında «ormanlarımızın ihracat yapan anlayışı ile işletilmesi» temel strateji olarak benimsenmiştir.

Uygulanan ormancılık ekonomi politikasının içe dönük boyutları da farklı değildir. Devlet Orman İşletmeciliğiyle üretim aşamasında çalışan orman işçi ve köylülerine yarattıkları değerin 1/3'ü verilirken, orman işletmesi ve aracı, tefeci, toptancı, tüccar 2/3'üne el koymaktadır. Diğer taraftan ağaç kesme, tomruklama vb. işleri yapan ve tüm orman işçiliğinin % 65'ini oluşturan kesim vahdi fiyatla işlendirilmektedir. Sosyal güvenliğe sahip olmayan bu kesim için hafta tatili, ücretli izin, 8 saatlik işgücü vb haklar söz konusu değildir. Ormancı teknik elemanlar ve memurlar da kapıkulu zihniyetiyle çalıştırılmakta, bilimsel bilgi birikimlerine, teknik becerilerine yok pahasına el konmaktadır.»

Yargıtay

(Baştarafı 1. Sayfa'da) duğunu yetki kararının da ancak sahtecilik iddiasının incelendikten sonra verilebileceğini belirtmiştir. Bu karar üzerine kendisiyle görüşen İSTA Muhabirine Maden-İş 13. Bölge Temsilcisi Özcan Pekşen, Yargıtay Genel Kurulu'nun bekledikleri kararı verdiğini söylemiştir. Pekşen, yeniden yapılacak mahkeme ile Türk Metal'in sahteciliğinin tesbit edilerek yetkinin Maden-İş Sendikası'na verileceğini söylemiştir.

SAHİBİ POLİTİKA Basım Yayın A.Ş. adına KEMAL TÜRKLER

Genel Yayın Müdürü: AYDIN ENGİN
Müessese Müdürü: HALUK YETİŞ

Yazı İşleri Müdürü: AYDIN ŞENESEN
Teknik Yönetmen: YAVUZ KÖSEMEN
Ankara Temsilciliği: İSTA (SÜLEYMAN COŞKUN)

DİZGİ: Politika Basım Yayın A.Ş. Tipo Tesisleri
BASKI: Güneş Matbaacılık A.Ş.
DAĞITIM: Hürriyet Gazete Dağıtımı A.Ş.

Abone koşulları:
Yurt içi Yıllık 750 TL - 6 aylık 400 TL - 3 aylık 200 TL
Yurt dışı Yıllık 900 TL - 6 aylık 500 TL - 3 aylık 250 TL
Avrupa uçak farkı olarak her sayı için 6.50 TL ek ücret alınır

İLAN TARİFESİ
Bütün Türkiye ve Avrupa sütun santimi 200 TL
İstanbul Baskısı 100 TL Yayın İlanları 50 TL

Politika 'da kadın

Analar işte faş'zm

★ ANALARIN, BACILARIN GÖZYAŞIDIR FAŞİZM. FAŞİZM, ÇOCUKLARIN ÖLÜSÜNÜ TESLİM ALMAK DEMEKTİR BİR AKŞAM VAKTİ, PENCEREDE O'NU BEKLERKEN...

Analar, bu dört çıplak tahta tabutun içinde oğullarınız yatıyor. Ve daha niceleri var, morgta uzanmış... Kızlarınız, oğullarınız.

İşte faşizm analar. Ne kadar anlatılsa, ne kadar belletilse vahşi yüzü böylesine açık görülmeyecek olan faşizm.

Faşizm anaların, bacıların gözyaşıdır. Faşizm çocuklarınızın ölüsünü teslim almak demektir bir akşam vakti, pencerede onu beklerken.

İşte faşizm analar. 16 Mart'ta İstanbul Üniversitesi'nde önce bombayla, sonra makineli tüfeklerle taradı oğullarınızı. Onları eller üstünde kimini Siverek'e, kimini Aydın'ın köylerine, kimini Anadolumuzun uzak köşelerine uğurladık.

Bakın bu fotoğrafa. Bakın ve tanıyın, analar, çocukların, umutların, halkların düşmanı faşizmi.

Hatice Özen de faşizmin kurbanı oldu

★ FAŞİST SALDIRGANLAR KIZ-ERKEK TANIMADILAR. ÖLÜM HATİCE ÖZENİ DE BULDU GENCECİK YAŞINDA...

Üniversiteye yönelik 16 Mart faşist saldırısında ağır yaralanan Hukuk Fakültesi son sınıf öğrencisi Hatice Özen öldü. Cenazesi memleketi olan Aydın'a gönderildi. Faşist saldırganlar kız-erkek tanımadılar. Ölüm Hatice Özen'i de buldu gencecik yaşında. Hastanelerde, ağır yaralılar arasında faşist kurşunlara hedef olan başka kızlarımız var. İyileşecekler ve yeniden atılacaklar savaşa. Hem de toplumların ve kişilerin hayatını, umutlarını karartmaya çalışan faşizme karşı daha da bilenmiş olarak...

Kurtuluş var ama...

Amerika, önümüzdeki yıllarda uzaya 6 kadın astronot göndermeyi planlıyor. Bu iş için 6 kadın şimdiden seçilmiş ve eğitime başlamış durumdalar. Tıpkı kendilerinden önceki Sovyet kadın kozmonotları gibi, ABD'li bu kadınlar da, insanlığın 20. yüzyıldaki en ileri adımlarından birinin, insanın uzaya varmasının öncülerinden olacaklar. Ama bakın görün ki, «kadın kadındır, kadının yeri mutfakta ocağın başıdır» uyutmacasını yaygınlaştırmaya çalışan büyük sermaye basını, bu 6 uzay kadınını bile şöyle tanıtıyor: «Uzayda da ev işleri yapacaklar. Kadın ev işlerinden uzayda bile kurtulamıyor.»

Böylece de kadınlarımıza, «boşuna çabalamayın boyuna kendinizi aşmaya çalışmayın kadın ev işlerine mahkûmdur. Elinizin hamuruyla erkek işine karışmayın» demiş oluyor.

Kadın evinin işini de yüksünmeden yapacaktır kuşkusuz. Ama erkeğin ve düzenin esiri olarak değil hayatı eşit koşullarla paylaşan, kişiliği ve bağımsızlığı olan, sömürülmeyen bir varlık olarak.

İşte kadınlar bu gerçeğin farkına varıp da kurtuluşları ve toplumun kurtuluşu için savaşıma girmesinler diye, gerici güçler, tekelci sermaye, televizyonlarıyla, yayınlarıyla ellerindeki tüm propaganda olanaklarıyla ne yapacaklarını şaşırmış durumdalar. Baksanıza kadın astronotlar bile onlara göre mutfağın, süpürgenin kölesi birer yaratık. Ocak başından, süpürgeden kurtuluş yok kadın için. Uzaya bile gitse, astronot bile olsa!

Kadın için kurtuluş var olmasına, var ama, o da sizlerin hiç işinize gelmez sayın büyük sermaye sözcüsü basının yazarları, çizerleri...

Federal Almanya'daki Türkiyeli kadınlar 8 Mart'ı kutladılar

8 Mart Dünya Kadınlar Günü, Federal Almanya'nın Gelsenkirchen kentindeki Gelsenkirchen Kadınlar Birliği'nin düzenlediği toplantılarla kutlanmıştı. 1975 yılında kurulan Kadınlar Birliği'nin toplantısına çok sayıda işçi ve işçi eşi kadının katıldığı ve Türkiyeli kadınların anavatandaki ve yabancı ülkelerdeki sorunlarının dile getirilip tartışıldığı bildirilmiştir.

Gelsenkirchen Kadınlar Birliği'nin kurulduğu günden bu yana Federal Almanya'da bulunan Türkiyeli kadınlar için okuma yazma kursları, Almanca kursları, biçki-dikiş kursları düzenlediği ve bu arada çocuk bakımı ve sağlık konularında da eğitim seminerleri düzenlediği haber verilmiştir.

Toplantının, Federal Alman basınında geniş yer tuttuğu ve Türkiyeli kadınların 8 Mart toplantılarına yığınsal olarak katılmalarının övüldüğü haber verilmiştir.

ÜÇ ÜLKE ÜÇ KADIN

Galina BURKOVA: Sovyet Kadın Komitesi temsilcisi

Keti SAMARA: Yunan Kadınlar Federasyonu temsilcisi

Liliana ANDREOVA: Bulgaristan Kadın Komitesi üyesi

Dünya kadın hareketinin temsilcileri 8 Mart'ta aramızdaydı...

8 Mart Dünya Kadınlar gününde Sovyet, Bulgar, Yunan Kadınlarının temsilcileri aramızdaydı. Türkiyeli Kadınlara en iyi dileklerini ilettiler Ülkelerinin Kadınları adına. Ülkelerinin Kadınlarının sorunlarını, kazanımlarını anlattılar. Sovyet Kadın komitesi temsilcileri, **Galina Burkova,** ve Yatyana Oskalkova, Bulgaristan Kadın Komitesi adına **Liliana Andreova** ve Yunan Kadınlar Federasyonu adına **Keti Samara,** 8 Mart Dünya Kadınlar günü ve Kadın haftası için, İlerici Kadınlar Derneği Başkanı **Beria Onger**'in çağrılısı olarak Türkiye'ye gelip, çeşitli çevrelerden kadınlarımızla tanıştılar.

Sovyet Kadın Komitesi Üyesi Galina Burkova: "Türkiyeli kadınların Nötron'a karşı mücadelesini yürekten destekliyoruz,, dedi

Galina BURKOVA

Sovyetler Birliği'nden gelen Galina Burkova Sovyet Kadın Komitesi temsilcilerinden, aynı zamanda Moskova Kent Sovyeti üyesi ve büyük bir Şekerleme Fabrikasının da müdiresi...

«Fabrikamızda yapılan üretim en barışçı üretim» diyor Galina Burkova. Ve oradan hemen Nötron Bombası'na atlıyor.

— Nötron Bombası'na karşı mücadele ülkemizde tüm yoğunluğuyla sürüyor. Özellikle kadınlar katılıyorlar bu mücadeleye. Nötron bir savunma silahı falan değil Amerika'nın iddia ettiği gibi; basbayağı bir saldırı silahı. İnsanlık dışı bir silah bu. Sovyet kadınları olarak, Dünya Kadınlar Federasyonu'nun Nötron Bombası'na karşı çağrısını tüm kalbimizle destekliyoruz.

Buradan Türkiyeli kadınların Nötron'a karşı mücadelesine atlıyor Bayan Burkova:

— Türkiye'de Nötron Bombası'na karşı böyle yoğun bir tepki ve kadın hareketi olduğunu iyi bilmiyorduk. Şimdi gördük. Türkiyeli kadınların aktif mücadelesini yürekten destekliyoruz. Türkiyeli kadınlar, hayatı yaratan kadının toplumun en barışçı kişisi olması gerçeğini kavramışlar.

Bize biraz kendisinden, bulunduğu yere nasıl geldiğinden söz etmesini istiyoruz.

— Babam mühendisti, diye anlatıyor. **Annem büro işçisi. Şimdi ben, babamın mühendis olduğu fabrikanın müdürü oldum. Ülkemizde devrim sonrasında kadınların nasıl hızlı ilerlediklerini görmek bu örnekle de mümkün.**

Geçmişi, İkinci Dünya Savaşı sıralarının yaşam güçlüklerini, kahramanlıkları, güçlüklerin üstesinden nasıl gelindiğini hatırlıyor ve, **«şimdi artık çok ilerlerdeyiz»** derken gözleri parlıyor.

Müdürü olduğu fabrikada 2500 işçi çalışıyormuş; yüzde 80'i kadınmış bu işçilerin. Fabrikada 300 çocukluk bir kreş, bir «pioner» yani yetişmekte olan çocuk kampı varmış. Her yıl fabrika işçilerinin çocukları, 500 kadar çocuk, tatile giderlermiş. Dinlenme evlerinden, poliklinikten öncelikle yararlanırmış kadın işçiler.

Galina Burkova'nın tercümanı, genç ve güzel Tatyana Oskolkova da Sovyet Kadın Komitesi üyesi.

Bir yandan tercüme ediyor İngilizce konuşmayı, bir yandan da, zaman zaman kendisi söze karışıyor.

— Çok ilginç şeyler gördük, diyor. **Kadınlar yürüyüşünde atılan Türkçe sloganları anlamadık ama Nötron'a karşı olduğunu anladık.**

O da Nötron Bombası üzerinde duruyor, Nötron'a karşı mücadelenin önemli, hele kadınlar için ne denli önemli olduğunu anlatıyor.

Sovyet Kadın Hareketinin temsilcisi konuklarımıza, Sovyetler Birliği'nde kadın haklarıyla ilgili birkaç soru soruyoruz. Anlatıyorlar:

— Son Anayasa tartışmalarında kadınların eleştiri ve katkıları özellikle dikkate alındı. Kadınların hak ve eşitlikleri Anayasanın pek çok maddesinde yer aldı. Sovyetler Birliği'nde kadınların kurtuluşunun, bugün vardıkları yere varmalarının kolay olduğunu düşünmemek gerek. Zorlu mücadele verildi. Hele Sovyetler Birliği'nin Asya kesiminde, örneğin Kazakistan'da, Özbekistan'da, Tacikistan'da kadınların mücadelesi çok daha çetin oldu. Buralardaki geleneksel yapının kırılması uzun zaman aldı. Ama şimdi, kadın hakları açısından en hızlı yol alınan bölgelerin buralar olduğunu bile söylemek mümkün. Bugün Sovyet kadını, erkeklerle her alanda eşit haklara sahiptir. Çalışma hayatında yerini almış ve en yüksek mevkilere kadar çıkmıştır. Kesinlikle fırsat eşitliğine sahiptir. Sovyet kadını emekçi kadındır öncelikle ve bu açıdan kadın olarak, ana olarak, çalışma hayatını kolaylaştırıcı çok büyük olnaklara sahiptir. Kreş, doğum izinlerinin uzunluğu, ek hizmet ve ücretler...

Bugün Sovyet kadınları çalışan nüfusun yarısını meydana getiriyor. Ülkedeki tüm doktor ve öğretmenlerin yüzde 70'i kadın, araştırma görevlilerinin ise yüzde 40'ı kadın. Çalışan kadın özel yasalarla korunuyor Sovyetler Birliği'nde.

Türkiyeli kadınlara bir söyleyecekleri olup olmadığını soruyoruz Galina Burkova ve Tatyana Oskolkova'dan.

— Ülkelerimiz arasında iyi komşuluk ilişkileri gelişirken ülkelerimizin kadınları arasındaki dostluk ve dayanışma da sürekli gelişiyor, diyorlar. Çeşitli uluslararası kadın forumlarında ve bu arada geçen yıl Uluslararası Kadın Yılı münasebetiyle yapılan çeşitli toplantılarda Türkiyeli kadın delegelerle karşılaştık. Şimdi daha iyi ve sıkı işbirliği için tüm olanaklar var önümüzde. Sovyet kadınları ülkeniz kadınlarıyla en iyi dostluk ve işbirliğine hazırdırlar. Size, çocuklarınız, barış ve demokrasi ve ilerleme mücadelenizde tüm Sovyet kadınları adına başarılar diliyoruz.

Yunanistan kadınları adına Keti Samara: "Tahminimizden çok daha kararlı ve savaşkan buldum kadınlarınızı,,

Yunan Kadınlar Federasyonu Yönetim Kurulu üyesi ve Volos kendi Demokratik Kadın Derneği Başkanı Keti Samara, öylesine benziyordu ki bizim kadınlarımıza. Dünya Kadınlar Haftası sırasında, çeşitli toplantılarda, Türkiyeli kadınların en fazla ilgi ve sevgi gösterdiği konuklarımızdan oldu.

Yunanistanlı kadınların sorunları, Türkiyeli kadınların sorunlarına benziyor. Heriki toplumun kadınları da bir yandan «kadın» olmaktan gelen baskıları öte yandan sömürü toplumunun sömürüsünü aşmak, çifte sömürüye karşı savaş vermek zorundalar.

Keti Samara, kadınların kurtuluşunu nasıl gördüklerini şöyle anlatıyor:

— Biz kadınların kurtuluşunu erkeklerle elele vererek, ortak amaçları gerçekleştirme mücadelesi olarak görüyoruz. Kadınların hakları, erkekleri de çok yakından ilgilendirir aslında. Kadın-erkek, ailede ortak bir yaşamı paylaşırlar. Kadının ilerlemesi, haklarına sahip çıkması, bu hakların artması, erkeğin işini de kolaylaştırır. Öte yandan, hemen söyleyelim, kadıkadının gerçek kurtuluşunu toplumun kurtuluşundan ayırmıyoruz, ayıramayız.

— Ülkenizdeki kadınların başlıca sorunları neler?

— Bir çoğu sizin de ülkenizde karşılaştığınız sorunlar. Eşit işe eşit ücret sorunumuz var öncelikle. Memur kesiminde, öğretmenler arasında ücret eşitliği bir ölçüde sağlanmıştır, ama, öğretmenler dışında, diğer memuriyetlerde meslekte ilerleme şansı kadınlara kapalı tutuluyor, ayrıcalık uygulanıyor. Buna karşılık fabrikalarda kadın işçilerle erkek işçiler arasında ücretlerde korkunç denilebilecek farklar var. Özellikle yabancı tekeller kadınların sömürülmesinde başta gidiyor, bu sömürüyü azgın şekilde sürdürüyorlar.

Bu arada bu yıl ülkemizde yaşayacağımız önemli bir olaydan söz etmek isterim. Nisan ayında 32 yıllık bir aradan sonra Yunanistan Kadın Federasyonu'nun ilk konferansı düzenlenecek, konferansın temel belgisi «Çalışma hayatında, toplumda, ailede ve yaşamda gerçek eşitlik» olacak. Yerli ve yabancı diktatörlüklerin Yunanistan halkına kan kusturdukları uzun yıllardan sonra, bu konferans çok önemli bir olay. Sorunlarımıza çözüm arayacağız, savaşım yollarını bir kez daha saptayacağız. Gelecek kuşağa daha iyi bir yaşam bırakmak istiyoruz. Barış ve ulusal bağımsızlık için mücadele ediyoruz.

— Halklarımız arasında düşmanlık yaratılmak istenirken, düşmanlık körüklenirken, barış en önemli uğraşımız olmalı. Bu konuda ne düşünüyorsunuz sayın Keti Samara?

— Savaşa ve soğuk savaşa kesinlikle karşıyız. Yunanlı kadınlar olarak, bütün dünya kadınlarının barışa yardımcı olmalarını istiyoruz. Örneğin bir süre önce Atina'da toplanan uluslararası barış toplantısında Türkiyeli ve Yunanistanlı kadınlar ortak bir açıklama yaptılar. Çok olumlu bir adımdı bu. Büyük sevinçle karşıladık.

— Türkiye'de kısa süre de olsa kaldınız, neler söyleyebilirsiniz kadınlarımıza?

— Kadınlarınızın savaşım gücüne ve kararlılığına hayran kaldım. Tahminimden çok daha savaşkan ve kararlı buldum kadınlarınızı.

Türkiyeli kadınlarla tanıştım ve konuştum özellikle işçi mahallelerine yaptığımız ziyaretler beni çok duygulandırdı. Orada, Yunanistan'da bağımsızlık savaşı sırasında kurtardığımız köylerdeki kadınlardan gördüğümüz yakın ve sıcak ilginin, sıcacık yüreklerin bir benzerini gördüm. Tüm kadınlarınıza Yunanistan kadınları adına Türkiyeli kadınlara faşizme karşı daha iyi bir yaşam için, barış için sürdürdükleri savaşımda dayanışma ve başarı dileklerimizi iletiyorum.

Bulgaristanlı kadın konuğumuz Liliana Andreova: "Çocuklarımızın barış içinde yaşaması için ortak savaş vermek zorundayız,,

Bulgaristan Kadın Komitesi üyesi Liliana Andreova aynı zamanda dinamik bir aydın ve emekçi. Gazetecilik Okulu'nda öğretim üyesi, çeşitli yabancı dillerde yayınlanan Bulgar Kadını Dergisinin redaktör ve yazarlarından.

«Zamansızlık en büyük dert» diyor. «Bulgaristan'da çalışan kadınların çok büyük kolaylıkları var neyse ki», diye ekliyor.

11 Mart günü İKD'nin düzenlediği «Haklarımız, Çocuklarımız, Demokrasi İçin Kadın Yürüyüşü»nü görmüş.

— Çok etkilendim. Ben Bulgaristan devrimi sırasında 10 yaşındaydım, bu yüzden devrimci hareketlere katılamadım pek. Çok ilginç geldi bugünkü yürüyüş.

— Bulgaristan'da kadınların tüm sorunları çözülmüş durumda mı demek istiyorsunuz?

— Tüm sorunların çözümü sanıldığı kadar kolay değildir. Daha pek çok sorunumuz var kuşkusuz. Ama 30 yılda o kadar çok yol gidildi ki. Halâ yaşlı kuşakta bazı saplantılar, yeni topluma uyumsuzluk yer yer sürebiliyor, ama genç kuşak artık çok farklı yerlerde ve denebilir ki genç kuşak gözönüne alınırsa kadınlar yer yer erkeklere göre daha bile ilerdeler.

— Yani kadın egemenliği mi var bir çeşit?

Gülüyor.

— İşin şakası bu, diyor. Ama, bugün Bulgaristan'da tüm çalışanların yüzde 47.8'i, yani hemen hemen yarısı kadın. Bulgar kadını çalışma hakkını elde etmesiyle birlikte kabuğunu çatlattı, kurtuluşa doğru adım attı. Şimdi çalışma alanında, yaratıcılık alanlarında, yasalar karşısında ve uygulamada erkeğe eşit durumda. Birkaç rakam daha vermek isterim. Bulgaristan'daki tüm doktorların yüzde 45.8'i, tarımcıların yüzde 40.2'si. Bölgesel yönetimlerde yöneticilerin yüzde 37.4'ü hep kadınlar. Sanatçılar Birliği'nde üyelerin yüzde 65.2'si, sendikalarda üyelerin yüzde 46.4'ü kadın.

— Toplumunuzda kadının etkinliği açıkça görülüyor sayın Andreova, peki aile hayatında nasıl durum.

— Aile hayatında kadının, kadın olmaktan doğan sorunları var kuşkusuz. Örneğin, devlet çalışan kadına, kadın olarak, ana olarak her türlü hakkı ve kolaylığı sağladığı halde, yine de yuvayı yuva yapan kadın olduğu için bazı ek görevler düşüyor kadınlara; bu işimizi ağırlaştırıyor. Ama biz Bulgar kadınları olarak, kadının kadın olarak da görevleri olduğu kanısındayız. Yuvasında kadın sıcaklığını duyurmayan kadın görevini tam yapmamış demektir. Yaşlı çiftlerde kadının erkeğe bağımlı durumu bir ölçüde sürüyor. Ama biz genç bir ulusuz ve genç çiftlerde kadın gerçekten de erkeğin eşiti, yuvada en az onun kadar etkili ve söz sahibi. Kadınların sorunları dediniz, ben bunu aile sorunları olarak düzeltmek istiyorum. Örneğin önemli ve mücadele ettiğimiz bir sorun, boşanma oranlarının yüksekliği. Bunun nedeni, kadının toplumumuzda ekonomik bağımsızlığını ve kişiliğini çok büyük ölçüde kazanmış olması. Buna karşılık erkeğin yer yer yeni duruma tam uyamaması. Bu bir zaman ve süreç işi kuşkusuz.

— Kadınlara tanınan hak ve olanaklardan söz ettiniz. Birkaç örnek sayar mısınız.

— Dünyanın en ileri analık yasalarının ülkemizin yasaları olduğunu açıkça söyleyebilirim. Örneğin kadınlarımız ana olunca tam 1 yıl ücretli izin hakına sahip olurlar. İsterlerse buna ek 3 yıl, sonradan işlerine dönme garantisine sahip olarak çocuklarına evde bakabilirler. Kreş olanakları son derece yaygın ve iyidir. Tüm işyerlerinde kresler, yuvalar, çocuklar için yaz kampları vardır ve bu hizmetler ücretsiz görülür. Kadınlar için çok yorucu olabilecek ve ana olma işlevine sahip kadının bu işlevini yerine getirmesini güçleştirecek, gelecek kuşakların sağlığını tehlikeye atacak işlerde kadınlar çalıştırılamaz. Bulgar kadını, çalışmasa bile, her doğum da, doğum ve çocuk yardımı alır.

İşte kurtuluştan ve sosyalizmden sonra elde ettiğimiz bu haklar yüzünden Bulgar kadınları 8 Mart Dünya Kadınlar Günü'nü en büyük bir bayram olarak kutlarlar.

— Türkiyeli kadınlara söyleyecekleriniz var mı sayın Andreova?

— Dünya Kadınlar Günü münasebetiyle Türkiyeli dostlar arasında bulunmaktan çok mutluyum. Sorunlarınızı, savaşımınızı yakından tanıma fırsatı buldum. Doğru ve soylu bir amaç için savaşımınıza tüm Bulgar kadınlarının saygılarını iletmek isterim. Aslında ortak yaşamları olan, birbirimize benzeyen iki halkız. Çocuklarımızın barış içinde yaşamaları için birlikte ortaklaşa savaşım vermek zorundayız. Bu yüzden örgütünüz olan İKD'nin çalışmalarına çok saygılıyız. Tüm Bulgaristanlı kadınlar adına başarılar dilemek isterim size. Gelecek barış gününün yakın olduğuna ina[illegible]oruz.